

Vol. VII.
No. 2.

24th June, 1960
(Friday)

3rd Ashadha, 1882 S. E.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

Official Report

PART II - Proceedings other than Questions and Answers

CONTENTS

	PAGES
Business of the House	[29- 30]
Papers laid on the Table of the House	[30- 31
Amendments to the Madras Public Service Commission Regulations, 1950.	
Rules under Sub-section (1) of Section 69 of the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959.	
Government Motion :	[31- 32
Re: filling the vacancy in the Select Committee on the Cows and She-buffaloes Slaughter Prohibition Bill, 1956. --Adopted.	
Mtion on Address by the Governor :	[32-111

Note :—*at the commencement of the speech denotes confirmation not received in time from the Member.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

[Part II - Proceedings other than Questions and Answers]

OFFICIAL REPORT

*Second day of the Tenth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 24th June, 1960.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair).

[Questions and Answers.]

(See Part I.)

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ పి. రాజగోపాలాచార్యుడు (తవనంపల్లి) : Point of information, Sir, ఎడ్జుమెంట్‌లు cut motions కు సంబంధించిన జవాబులు ఒక్క Agriculture Minister గారు మాత్రమే వంటిస్తున్నాడు. ఇతర మంత్రులు వందలమరేదు. అది ఎందువల్లనో కనుక్కుకుంటే బుర్రా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : కనుక్కుంటాను.

శ్రీ బసవమానయ్య (అందోల్) : నేను నిన్నటి దినమున 74 న రూలు క్రింద నోటీసు వంటింపాను. అది ఈ దినమున రాలేదు. ఎందువల్లనో తెలియలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అది అన్నీ వస్తాయి. వాటి విషయములో office నుంచి నోటు వచ్చిన తరువాత, నేను వాయిదావేసి జవాబుకొరకు మంత్రిని సంప్రదించాల్సి ఉన్నది. వారివద్దనుంచి information వచ్చిన తరువాతగాని, ఇక్కడికిరాదు. అంతేకాని ఊరకనే అడిగితే లాభమరేదు—కాబట్టి అది usual course లో వస్తాయి.

తరువాత మరొక విషయము నడవారికి తెలియజేస్తున్నాను. ఈ సమావేశము 16 వతేదినరకు ఉంటుంది. అదినము ముగుస్తుంది. ఆ తోగా ఎన్ని అయినా ఇవ్వవచ్చు. రావచ్చు.

శ్రీ జి. గంగారెడ్డి (మద్రాస్): Ceiling Bill ను గురించిన Select Committee వారి పోర్ట్ తెలుగులో రాలేదు. వస్తుందా :

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఆ బిల్ల దర్జకు వచ్చేతోగా అది తెలుగులో కూడ వస్తుంది. త్వరతో పంపేటట్లు చూడండి సర్కిల్ క్లర్కువారిని కోరుతున్నాను.

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE.

Amendments to the Madras Public Service Commission Regulations, 1950.

The Chief Minister (Sri D. Sanjivayya): I beg to lay on the Table a copy of the Notification issued with G. O. Ms. No. 343, General Administration (Services-A) dated 12-3-1960 making an amendment to the Madras Public Service Commission Regulations 1950, as adapted in Andhra Pradesh in accordance with clause (5) of Article 320 of the Constitution.

I beg to lay on the Table a copy of the Notification issued with G. O. Ms. No. 592, General Administration (Services-A) dated 27th April, 1960 making an amendment to the Madras Public Service Commission Regulations, 1950 as adapted in Andhra Pradesh in accordance with clause (5) of Article 320 of the Constitution.

I beg to lay on the Table a copy of the Notification issued with G. O. Ms. No. 706, General Administration (Services-A), dated 18th May, 1960 making an amendment to the Madras Public Service Commission Regulations, 1950 as adapted in Andhra Pradesh in accordance with clause (5) of Article 320 of the Constitution.

I beg to lay on the Table a copy of the Notification issued with G. O. Ms. No. 709, General Administration (Services-A), dated 18th May, 1960 making an amendment to the Madras Public Service Commission Regula-

Government Motion
re: Filling the vacancy in
the Select Committee on the
Cows and She-buffaloes
Slaughter Prohibition Bill, 1956

24th June 1960 31

tions 1950 as adapted in Andhra Pradesh in accordance with clause (5) of Article 320 of the Constitution

Mr. Speaker: Papers laid on the Table

Rules Under Sub-Section (1) of Section 69 of the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959

The Minister for Planning (Sri P. Ranga Reddy): I beg to lay on the Table under sub-section (2) of section 69 of the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959 a copy of the Rules made in exercise of the powers conferred by sub-section (1) of section 69 of the said Act and notified in the Andhra Pradesh, Rules Supplement to Part-I extraordinary dated the 1st February, 1960 and the Andhra Pradesh Gazette, dated 24th March, 1960.

Mr. Speaker: Papers laid on the Table.

GOVERNMENT MOTION :

re: Filling the vacancy in the Select Committee on the Cows and She-buffaloes Slaughter Prohibition Bill, 1956.

Sri D. Sanjivayya: I beg to move:

“That the Members of this House do proceed to elect in the manner prescribed under Rule 107 of the Assembly Rules, to fill the vacancy in the Select Committee on the Cows and She-buffaloes Slaughter Prohibition Bill, 1956.

I move that Sri N Ramachandra Reddy, Minister for Agriculture be nominated in the vacancy caused by the resignation of Sri D. Sanjivayya.”

Mr. Speaker: Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker: The question is :

“That the Members of this House do proceed to elect in the manner prescribed under Rule 107 of the Assembly Rules, to fill the vacancy in the Select Commit-

tee on the Cows and She-buffaloes Slaughter Prohibition Bill, 1956.

That Sri N. Ramachandra Reddy, Minister for Agriculture be nominated in the vacancy caused by the resignation of Sri D. Sanjivayya."

The motion was unanimously adopted.

Mr. Speaker : I nominate Sri N. Ramachandra Reddy, Minister for Agriculture, to be the Chairman of that Select Committee.

MOTION ON ADDRESS BY THE GOVERNOR.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఈ discussion ముందుగా Leader of the Opposition ప్రారంభించవలసియున్నది. వారికి ఎంత ప్రైము కావాలో చెప్పమంటున్నాను.

(శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం) : ఒకటిన్నరగంట అయినా కావాలంటే.

Mr. Speaker : All right.

(శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట) : నేను 74 రూలుకింద నోటీసు ఇచ్చాను. అది ఏమయిందో తెలియదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇబ్బికింటే, దాని మీద office వారు నోటువ్రాసి పంపుతారు వస్తుందని. అలాంటివి అన్ని అదేవిధముగ వస్తాయి. వచ్చినప్పుడు చూస్తాను.

మరొక విషయముకూడ సభవారికి జ్ఞానకము చేస్తున్నాను. ఈ తీర్మానము మీద amendments ఈ దినము ఒంటిగంటలోగా ఇవ్వవలసియున్నది. ఆ విషయము జ్ఞానకము ఉంచుకోండి.

మరొక విషయముకూడ ముఖ్యమైనది చెబుతున్నాను. ఈ తీర్మానాన్ని గురించి discuss చేసేటప్పుడు మంత్రిని resignation గురించి ప్రస్తావించ కూడదు. ఆ విషయాన్ని సభ్యులు ఎత్తకూడదు. అది మాత్రము జ్ఞానకము ఉంచుకోవాలి. ఆ విషయమునుగురించి మీరు ప్రస్తావించడము, నేనురూలింగు యివ్వడము, అలాటి trouble కు తావివ్వవద్దు. ఎందుకంటే, ఈ discussion కు, సుంతిగారి రాజీనామాకు ఏలాంటి సంబంధము లేదు. Resign చేసిన మంత్రి

గారు వాచించట వారే statement ఇస్తునంటే, వారికి permission ఇస్తాను. దానికి జవాబులుస్తాడు. అంతేకాని సభ్యులు మాత్రమే ప్రోక్లమేషన్లు చేయగలరు. ఎందుకంటే, exclusively Chief Minister గారికి సంబంధించిన విషయము. ప్రైవేట్ గవర్నరుగారు ఈవ దానిని refer చేయలేదు. వాటిల్లో ఈ తీర్మానానికి సంబంధించిన విషయములు మాత్రమే చెప్పవలసి రావచ్చుంది. అది మాత్రమే త్రాసకము ఉంచుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గున్నవరం): రాజీనామాను గురించిన విషయమిప్పుడు సభ్యులు వారు రాజీనామాను ఏదీకరణములందలై ఇచ్చారో, అవి అన్నీ నది పార్టీకి సంబంధించిన అంశాలనిగ విషయములు. వాటిలో మాకు ఏలాంటి సంబంధము లేదు. కాని ఒక మంత్రివర్గము ఏర్పడినప్పుడు, వారు ఏపార్టీకి సంబంధించిన వారైనా ఉందవచ్చు. అధికారిము విషయములో majority party అధికారిముచేస్తూఉంటుంది. కాని majority party అధికారిములో ఉన్నప్పుడు, ఆ పార్టీవారు మంత్రివర్గాన్ని ఏర్పాటు చేస్తారు. అది కేవలము ఏపార్టీతో నుంచి వచ్చారో, అపార్టీవారికి మాత్రమే ఈ ప్రభుత్వ యంత్రాంగము ఉపయోగించు కోవలసికి ఏమీకాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అది సరే. అలాంటివి వచ్చినప్పుడు మంత్రివర్గము మాకు అవ్వలము చేస్తున్నది న్యాయముచేయాలి అని general గా చెప్పవచ్చు. అదగవచ్చు. అది అంతా administration కు సంబంధించిన విషయము. అంతే కాని ఈ మంత్రివర్గము ఏదీకరణములను బట్టి ఏర్పాటుచేశారు. తిమ్మారెడ్డిగారిని ఎందుకల్ల తీసుకోలేదు? ఫలానావారిని ఎందుకు తీసుకున్నారు? ఇలాంటివి అడగకూడదు. అంటే general గా చెప్పాలిగాని. వ్యక్తులను గురించి అడగరాదు అది ఇతర పార్టీలకు సంబంధములేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : దానికి మాకు సంబంధము లేదు. ఒప్పుకుంటాము. అలాంటి అధికారిము మాకు అక్కరనేలేదు. కాని వత్తికలలో మాత్రము కొన్ని కారణముంచేత ఈ విధముగ జరిగిందని వచ్చింది. అందులో ఒకటి ఏమిటంటే, ఇతర మంత్రుల కార్యకలాపాలలో జోక్యము కలిగించు కుంటున్నారు గనుక (Interruption)

మిస్టర్ స్పీకర్ : దానితో మీకు సంబంధము లేదు. దానితో Assembly లో ఇతరపార్టీ Members కు ఏలాంటి సంబంధము లేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : ఉందంటి. ఎందుకు లేవంటి?

మిస్టర్ స్పీకర్ : మంత్రులుగా పలానావారిని ఎందుకు తీసుకున్నారు. పలానావారిని ఎందుకు తీసుకోలేదు—అనేది చారీ పార్టీలోని వారోవారికి సంబంధము ఉంటుందిగాని ఇతర పార్టీలతో సంబంధములేదు. అంతేగాకుండా constitution లో పున్నది ఏమిటంటే Chief Minister గారి advice ప్రకారము మంత్రులను ఏర్పాటు చేస్తారు. తీసివేస్తారు. దానిని గవర్నరుగారు ఆమోదిస్తారు. ఎలాంటివైనా అక్రమము జరిగితే వారుపోయి గవర్నరుతో చెప్పకుంటారు. Settle చేసుకుంటారు. అంతే కాని. దానితో ఇతర పార్టీవారికి సంబంధములేదు. అందువల్లవారు ఏకాగ్రణములవల్ల ఆ మంత్రిగారిని తీసివేశారో అది అంతా మీరు ప్రస్తావించరాదు. ఇప్పుడు ఆ మంత్రి గారు వెళ్లారు. మంత్రివర్గము మారింది. అంతేకాని తిమ్మా రెడ్డిగారిని, రెడ్డినాయుడు గారిని ఎందువల్ల చేర్చుకోలేదు; అనేది అడగకూడదు. ఎందుకంటే వారికి ఇష్టము వచ్చిన వారిని చేసుకుంటారు. అంతే దానితో మనకు సంబంధములేదు. గనుక ఈ discussion లో ఆ విషయమును గురించి ప్రస్తావించవద్దు అని అంటున్నాను. ఈ విషయములో మాత్రము strict గా ప్రవర్తించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. Papers లో ఎన్నో controversies వస్తు ఉంటాయి. వాటిని గురించి ఈ ఎసెంబ్లీ మెంబర్లకు ఏలాంటి సంబంధము కాని jurisdiction గాని లేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : మంత్రులను ఎవరిని తీసుకున్నారు, పలానావారిని ఎందువల్ల తీసుకోలేదు. ఇలాంటివి అడగకూడదని అంటున్నారు సరే. ఆ విషయము అటుంచండి. కమ్యూనిస్టు పార్టీకి సంబంధించిన విషయాలు చాలామటుకు కొంత మంది మంత్రుల వద్ద ఎన్నాళ్లకు కూడ dispose off కాకుండా తొక్కిపెట్టిన కేసులు అనేకములున్నవి. నెలల పర్యంతము అపబది ఉన్నవి. అవి మాకు బాగా తెలుసు, మా వద్ద రిపోర్టులు ఉన్నవి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అలాంటివి general గా చెప్పండి. వ్యక్తులను గురించికోకుండా, అలాంటివి general గా చెప్పవచ్చు. అడగవచ్చు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట) : పార్టీయొక్క అంతరంగిక వ్యవహారాలను గురించి మాట్లాడకుండా (Interruption)

Mr. Speaker : It is not a question of party. It is a question of Constitution. The Chief Minister is elected by the majority party and is advising the Governor regarding the appointment of Ministers. అది గవర్నరుయొక్క రూలింగు. అంతేకాని, అది ఏ పార్టీ అయినప్పటికీని, అది వేరేవిషయము. ఈ పార్టీ ఆ పార్టీ అనే ప్రశ్న కేలేదు. దానిని గురించి మనకు సంబంధము లేదు. నాకు కూడా సంబంధము లేదు.

Sri G. Yellamanda Reddy (Kangiri) : The Chief Minister no doubt is responsible to the whole House. He may be elected by his party as leader. But in principle he is responsible to the House. The whole Cabinet is responsible to the House that way. As such any member in the House may raise points about the administration by the Ministers.

మిస్టర్ స్పీకర్ : Administration విషయం తప్ప, ఎవరిది వేరారు. ఎవరిని చేయడం అనేది మీకు సంబంధించేది. Total administration దాగుండా లేదా చెప్పండి, criticise చేసుండి, వారు దానికి జవాబు చెప్పతారు. అంతే తప్ప, మంత్రిలను ఎవరిని తేయడం అనేది మన jurisdiction కాదు. మొత్తం administration కు మంత్రివర్గం జవాబుదారీ గనుక సలాహావారు ఉండాలా అక్కరలేదా అనేది మనకు అక్కరలేదు.

శ్రీ గి. లచ్చన్న : అధ్యక్ష, పోర్టీ రాజకీయాలలో శోక్యం కలుగజేసుకోకుండా, పరిపాలనలోమంచి చెడ్డలు ఉంటే మార్పిడిలాంటి తాము వెంటనే ఇచ్చారు. అయితే ఇప్పుడు రాజీనామా ఇచ్చినటువంటి సుద్ధార్థిగాడు ఇచ్చిన వాగ్దానాను గురించి, ప్రభుత్వానికి మొత్తంమీద ఒక సూచీ ఉంటుందీకదా, కనుక వారు ఇచ్చిన statements, చేసిన వసుల విషయమై చెప్పకోవచ్చుకదా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : వెనుక మంత్రి అయినా సరే, ఇప్పటి మంత్రి అయినా సరే, assurances, కి మంత్రివర్గమునడుస్తూనేవున్నదికదా. అవన్నీ assurances క్రింద వస్తాయి. వీరేకాదు తిమ్మారెడ్డిగారు ఇచ్చిన assurances ఉండవచ్చును. అవన్నీ assurances క్రింద వేరేవస్తాయి. మంత్రిగారి conduct general గా తప్ప, తీసివేయడమా, ఉంచడమా అనేది. అనవసరం. అది వేరే సంగతి. Now let Mr. Sundarayya continue.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : అధ్యక్ష, గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో ప్రభుత్వము ఏయే ఘనకార్యాలు సాధించిందో, దాని list ఇవ్వడం జరిగింది. వారు చాలా అత్యు సంతృప్తినికూడా వెల్లడించడం జరిగింది. ఆ ఉపన్యాసమంతా వినిన తరువాత కాంగ్రెసు నాయకులే కాస్తా దీనికి తకుకు బెకుకులు పెట్టకూడదా, చివే వాళ్లకై నా ఏదో కాస్తా చేస్తున్నాము అనేది లేకుండా, ఏమీ తకుకు బెకుకులు లేకుండా ఉన్నది. ఉన్నట్లుగా పచ్చిగా చెప్పకొంటే ఏమీ ఉపయోగం ఉంటుందని సంయుక్త సమా వేశముతో ఒకరిద్దరు కాంగ్రెసు నాయకులు చెప్పకొన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇంకో ఏదాదీ ఆ తకుకు బెకుకులు అవసరం వస్తుంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : Elections ఇంకా రెండేళ్లకు. సంవత్సరానికి కాదు, అధ్యక్ష.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అదే, అదే, అప్పుడు సెడతారు తరుకు బెళుకులు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : మీరు సరిగ్గానే చెప్పారు, అధ్యక్ష. సరే ఈ ఉపన్యాసం అంతా విన్నతరువాత, ప్రభుత్వము చాలా ఆత్మ సంతుప్తితో చెప్పినటువంటి విషయాలన్నీ విన్నతరువాత, అన్నీ చాలా స్వయంగా జరిగిపోయినాయని, మన ప్రజలయొక్క స్థితిగతులలో కూడా, గవర్నరుగారు చెప్పినట్లు, ఆనందమయ నూతన జీవితము చల్లగా సాగిపోతున్నట్లునేటటువంటి అభిప్రాయం వస్తుంది. కాని దురదృష్టవశాత్తు ఇది వాస్తవిక పరిస్థితికాదు. మన దేశంలో తిండిలేనివారు అధికంగా ఉంటున్నారు నిరుద్యోగులు అధికంగా ఉంటున్నారు. ఏదో వెనుకబడి ఉన్నాము. ఎంతో వెనుకబడి ఉన్నాము. కాబట్టి ఎంతో ముందుకు పోనలసిన అవసరం కూడా ఉన్నది. దేశానికి సంపూర్ణమైన స్వతంత్ర్యం వచ్చి, కాంగ్రెసు మంత్రివర్గం వచ్చి, ఇప్పటికి 18 ఏళ్లు కాబోతున్నది. మునుపటికన్నా సరిస్థితులలో కొంత మార్పు ఉందవచ్చు జనాభా పెరిగేకొద్ది వాళ్లకు కావలసిన సౌకర్యాలు ఎంతవరకు ఎక్కువగా చేసుకోగలుగుతున్నాము? ఇంకా ఎక్కువ లబ్ధికంగా ముందుకు పోవడానికి మార్గాలు ఏమిటి అనేది చెప్పవచ్చు, కాని, గవర్నరుగారి ఉపన్యాసం అంతా చూస్తే మాత్రం మనం అంతా సక్రమంగానే సాగిపోతున్నాము, ఏమీ భయపడనవసరంలేదు. దేనిలోనూ, ఏ చిక్కులేదు అని చెప్పడం జరిగింది. ఈ విధంగా శాసనసభ ముందు, ప్రజలముందు వాస్తవిక పరిస్థితి పెట్టకుండా మనలను ఈ రోజు ఎదుర్కొన్నటువంటి గడ్డు సమస్యలను పరిష్కరించుకొనేదానికి ప్రతి ఒకరు కూడా ఆలోచించి కృషిచేయవలసినటువంటి ఒక అవేదన అందులో లేకపోవడం దురదృష్టము. మొత్తం ఈ మంత్రివర్గం ఏర్పడిన 5 నెలల్లో చూడనప్పటికినీ, కొన్ని కొన్ని పనులు చేయలేదా అంటే దేశారు. ఆ చేసిన పనులను మేము అభినందిస్తాము కాని మొత్తం మీద చూచుకొన్నప్పుడు, పక్షపాతవైఖరి అన్ని దిపార్టుమెంట్లలోను కొంత హెచ్చుగానో, కొంత తక్కువగానో ఈ మంత్రివర్గము పక్షపాతవైఖరి వహించి తమ పార్టీ అధికారములో ఉన్నది కాబట్టి తమ పార్టీయొక్క ప్రయోజనాలకోసం, ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని విచ్ఛలించిగా ఉపయోగించుకొంటూ సామాన్యమైన పరిపాలనా విషయములో కూడా వ్యాయం జరుగనివ్వకుండా, పరిపాలనా విధాలు, పరిపాలనా నియమాలు, వీటిని కూడా తృణీకరించి మంత్రివర్గం సరాసరిగా అన్నిటిలోనూ జోక్యం కలుగజేసుకొని పక్షపాతవైఖరిని అవలంబిస్తున్నారు. ముఖ్యంగా ఎక్కడైనా, గ్రామాలలోగాని, పంచాయితీ సమితు

లోగాని, co-operative societies గాని, ఈ గ్రోసు చెనదల ఉన్న భూస్వాములు, బాగా డబ్బుఉన్నటువంటి భూస్వాములు, బాగా డబ్బు ఉనియోగించినప్పటికిని కూడా కమ్యూనిస్టులను ఓడి చేరేందుకంటే పనికిరాలు ఉన్నట్లుంటే గ్రామాలలో, ప్రభుత్వము, తమ పార్టీ అధికారిముల ఉన్నది కాబట్టి తమకు ఆనుకూలంగా ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని, డబ్బును, పలుకుబడిని ఉపేక్షించగా ఉపయోగించినప్పటికిని, వారిని ఓడించుటకు చేతగానముకంటే గ్రామాలలో, చురుకైన సమితులలో, స్టానెటిలలోను, తమ అధికారాన్ని ఉపయోగించి వారికి ఆ రెన్టలూడ స్థానంలేకుండా చేయాలని కట్టుగా చేస్తున్నట్లు అనేక ఉదాహరణలు చెప్పవచ్చు. పెర్మనెండాల్లకు, బాగా కలవారితో మరింత కలిగించే నిధంగా చేస్తున్నారని చెప్పక తప్పదు. ఇతర రాష్ట్రములకన్నా, లేక సగటున భారతదేశంయొక్క దామాషా ప్రకారం చాలా వెనుకబడి ఉన్నటువంటి అంద్రాదేశాన్ని ఇంచా ముందుకు తీసుకు పోయేదానికోసం మనకు కేంద్ర ప్రభుత్వంనుండి న్యాయంగా లావలసిన వాటానైనా తెచ్చేదానికోసం ఈ మంత్రిషర్లం గట్టిగా పనిచేస్తున్నారంటే, నేయవచ్చు. వారి motive ను నేను question చేయదలచుకోలేదు. కాని, అఖిలకులచ్చేటప్పటికి పూజ్యం, అని చెప్పక తప్పదు. కనుక, ఈ కానోనలముందు గలర్నరుగాని ప్రసంగములో చెప్పినరకంగా, అంతా సమ్మతంగా జరిగిపోతున్నదని సంతృప్తిపడడంలో అర్థంలేదు. మనం చాలా గర్జనమస్యలను ఎదుర్కొంటున్నాము. అందు చేత ఆ సమస్యలను స్పష్టంగా తెలుసుకొని సరియైన కార్యక్రమంతో పోవాలనే విషయం గురించి చెప్పదలచుకొన్నాను. అయితే, ఈ సందర్భంలో, విమర్శకు పూనుకొనేదానికి ముందు, ప్రభుత్వము చేసిన కొన్ని మంచిపనులు—ఈ 5 నెలలలో వారుచేసిన కొన్ని మంచి పనులు—గురించి అభినందించకతప్పదు. భద్రావలం ఏజన్సీలో ఏ భూస్వామి అయినా పాలేరును పెట్టుకొన్నట్లయితే, అతనికి నెలకు 45 రూపాయలు జీతము ఇవ్వాలని ఒక notification చేశారు. అందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందించక తప్పదు. కాని, ఆ notification ను రద్దుచేసేదాని కొరకు అక్కడ ఉన్నటువంటి భూస్వాములు వందలు వేసుకొని మరల ప్రభుత్వం దగ్గరకు వస్తున్నారని మాకు తెలుసు. ఆ పరిస్థితిలో ప్రభుత్వము ఆ విషయంలో వెనుకకు పోతారో లేక దానిని అమలు జరిపే దానికే పూనుకొంటారో తనివ్వకు రుజువుచేయవలసి యుంటుంది. ఏమైనప్పటికినీ ఆ విధంగా ప్రభుత్వము notification issue చేసినందుకు చాలా సంతోషిస్తున్నాము. కాని, అదేరకంగా, 20 జిల్లాలలో ఉండే వ్యవసాయ కార్మికులందరికి, పార్సెల్లందరికి కూడా చేస్తే బాగుంటుంది. పది ఏళ్లనాటి క్రితం Minimum Wages Act వచ్చింది. సంవత్సరం, సంవత్సరం దాని Government of India వారు ఎప్పుటి కప్పుడు పొరిగిస్తూ వచ్చారు. ఇదివరకు హైదరాబాదు ప్రభుత్వము అక్కడ

నిజమాబాదు జిల్లాలో 10 అజాలు, 12 అజాలు అని ఏర్పాటుచేసింది. కాని ఆంధ్ర ప్రాంతములో ఒక 14 గ్రామాలలో మాత్రం 0.12.0 రేషన్ వేతనంగా ఉండాలని ఏర్పాటుచేసింది. అటువంటిప్పుడు, ఆ 10 అజాలు, 12 అజాలు కాదు, ఈ రోజు రోజు ఒకటికి 1.8.0 చొప్పున ఇచ్చితిరాలి. Agency ప్రాంతములో ఉన్నటువంటి భూస్వాములు అని ప్రభుత్వం ప్రకటించిందంటే ప్రభుత్వము చాలా ముందుకు పోయిందని చెప్పకతప్పదు. అయితే ఈ 11 గ్రామాలలోనే కాకుండా, ఆంధ్ర దేశంలోని 25 వేల గ్రామాలకు కూడా Minimum Wages Act ను apply చేస్తారా? అంటే, దానికి ఇప్పుడు Central Act రద్దు అయిపోయింది. ఇది వరకు ఏర్పాటుచేసినదానిని revise చేయవచ్చునే గాని కొత్తగా ఇంకొకటి పెట్ట కూడదని ఒక law point తెస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది. Agriculture కు సంబంధించి minimum wages నిర్ణయించుటకు పూర్తిగా కాంగ్రెసు సభ్యులతో వేసిన కమిటీ ఉంది. వారు చేసిన రికమండేషన్లు, ఆ రిపోర్టు మా ముందు పెట్టుటలేదు. ఆ రిపోర్టు మీద ప్రభుత్వము ఏమి చర్య తీసు కొన్నదో తెలియదు. ఆ రిపోర్టు ప్రభుత్వమువద్దకు వచ్చిరి నెంబు అవుతోంది. అటువంటి లీగల్ చిక్కులు ఉంటే, అందుకు సెంట్రల్ అక్ట్ లేకపోవచ్చును. వ్యవసాయము State subject గనుక, వ్యవసాయ కార్మికులకు మనం ఒక ప్రత్యేక చట్టం తెచ్చి వారికి minimum wages apply చేయుటకు ఏ విధంగా అటంకం ఉంటుందో నాకు తెలియదు ! ఆ విధంగా చేయాలి. అదే రీతిగా కొన్ని minimum wages గురించి కొంతవరకు ప్రకటించి మైకా కార్మికులకు, ఇంకా అటువంటి ఒకటి రెండు శాఖలకు కూడ, ఈ minimum wages committee చేసిన సిఫార్సుల ననుసరించి అమలు జరపాలని ప్రభుత్వం ఆర్డరుపేసింది. అంతవరకు నా అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. అదేరకంగా మునిసిపల్ కార్మికులకు కూడ, మిగిలిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగులతో పరిసమానంగా అఖిరి గ్యూపుకు 26.1.40 ది యివ్వకపోయినా, దానిని ఇంకా consideration లో పెట్టకుండా, తాత్కాలికంగా రెండవభాగంలో చెప్పిన రీతిగానైనా ఆక్టోబరు 1 వ తేదీనుంచి నిర్ణయించిన మ్యునిసిపల్ వర్కుర్సు అందరికీ వర్తించేయడానికి ప్రభుత్వం notification చేయడం, అది కూడ సంతోషించదగిన విషయం. చేసినంతవరకు సంతోషం. అయితే వారికీకూడ, 26.1.40 స్కేలు అందరికన్న తక్కువ వచ్చేవారికి, ఏ పరిస్థితిలోకూడ, రు. 56/-లకు తక్కువకాకుండా, సంవత్సరానికి రు. 1/- increment ఉండాలనే సూత్రాన్ని వారికి apply చేయాల్సి ఉన్నది.

ప్రొగ్రెస్సివ్ కార్పొరేషన్ లో మేనేజిమెంట్ అనవసరంగా 25 మంది కార్మికులను యూనియన్ కార్యకర్తలను సస్పెండ్ చేసిన కరువాత, వారిని సస్పెండ్

దేయబడు పేనేజీమంటుకు అధికారిం లేదని, విక్టిమైజేషన్ మార్చిసి, వారిని అరిగి పెట్టుకోవాలని కార్మిక మంత్రిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు, వార్మన్లుగాని ఆ పేనేజీ మెంబ్రింగు పత్తిదిల్చి చేర్చించినందుకువారి నేను అడిసందిస్తున్నాను. అయితే గత 3 ఏండ్లుగా ఎలెక్ట్రిసిటీ కార్మికుల విషయం, డ్రాఫ్ట్ కార్మికుల విషయంపన్నది. వీరిలో work-charged అని, నామినల్ మస్తర్ రోల్స్ అనేవారు, లేక ఎన రల్ మస్తర్ రోల్స్ అనేవారు ఈ రకంగావారి అనేక సంవత్సరాలనుండి వస్తులు చేస్తున్నవారున్నారు. ఏవో పేరుపెట్టి వీరిని పర్మినెంట్ చేయకుండా ఉన్నాడు. ఏమద మైన హౌకర్లూ లేకుండా వారివస్తు 3 ఏండ్లునుండి వ్యవస్థలు ముందు వున్నది. రెండేళ్ళనాడు పగ్గినుత్వం వారు కొన్ని వాగ్దానాలు చేశారు. డాన్ నెలలో, కొంతమరకు హనుమంతరావు కమిటీ సిఫార్సు చేసిన ప స్కేల్స్ వర్తింపజేయాలని ఆర్డర్లు వేశారు. కాని work-charged నామినల్ మస్తర్ రోల్స్ లో ఉన్న సుమారు 10, 12 వేలమంది కార్మికులకు ఏమాత్రం ఆపయో గంలేదు. అందుచేత వారు ఒక సంవత్సరం, ముందుచెప్పకుండా నయ్యేయవలసిన పరిస్థితి తెచ్చినప్పుడు, 1958 లో సమ్మెచేస్తే, ఆ రోజున రెండునెలలలో వారి నమస్కలు పరిష్కారం చేస్తామని వాగ్దానంచేశారు. కాని రెండేండ్లుగా యిప్పటికి ఆలోచిస్తూనేఉన్నారు. కొద్దిమందికి మాత్రం హనుమంతురావు కమిటీ సిఫార్సులు, అవి ఎంత అసంరప్తమైనా ఉన్నా, అమలు జరపడానికి పూనుకున్నారు, విగి లినవిహిత అమలు జరపడానికి పూనుకోవాలని ఆందోళన చేర్చవినలేదు. అప్పుడు సమ్మెచేయాలని నోటీసు యివ్వడం జరిగింది. ఇటువంటి essential services లో వీరి నుంచి మిగిలిన కార్మికులకు యిచ్చిన రీతిగా P. W. D. Work shops లో గాని, ఎలెక్ట్రిసిటీ పర్మినెంట్ పర్కర్స్ గాని యిచ్చిన రీతిగా యివ్వాలని కోరారు. ఆవగికారం వారిని శాశ్వతంగా తీసుకోవలెనా, లేదా అనే సంగతి ఇంకా ఆలోచనలో ఉన్నా. వెనువెంటనే ఈ స్కేల్స్ వారికి వర్తింపజేయాలని, మిగిలినవి సాధ్యమై సంత త్వరలో అమలు జరపాలని కోరుతున్నాను. ఆ విషయాలను P. W. D. మంత్రిగారు, మిగిలిన మంత్రులు ఆలోచిస్తున్నారని అంగీకరిస్తారు. కాని 'ఆలో చిస్తున్నాము' 'త్వరగా చేస్తాము' అనే మాటలు చాలావరంగా కార్మికులు వింటు న్నందువల్ల రెండు నెలలలో చేస్తామన్నది, రెండేండ్లుదాకా ఆలోచిస్తున్నప్పుడు, మళ్లీ చెబితే యింకా రెండేండ్లు అవుతుండేమోనని వారు భయపడుతున్నారు. అందుచేత పెంపరగినైనా కొంత యివ్వాలని వారు కోరుతున్నారు. వారి అన్నిహక్కుల గురించి final గా వెంటనే పరిష్కారం చేయలేకపోయినా, పెంపరగినా యివ్వడాని కైనా పగ్గినుత్వం అంగీకరించి వెంటనే చర్యతీసుకొంటుందని ఆశిస్తున్నాను. వగ్దా నంగా గవర్నమెంటు చేసిన కొన్నిమంచి పనులను అభినందించవలసి ఉంటుంది. తరువాత పగ్గినుత్వముయొక్క పక్షపాత పై నిరీక్షిస్తేముందు రోడ్డురవాణా విషయాల గురించి, అదేరకంగా రైల్వేస్ గురించికూడా కొంత చెప్పవలసి ఉంటుంది. రోడ్

ట్రాన్స్‌మిషన్లు జాతీయం చేయాలన్నప్పుడు మనమందరం ఆశించినది ఏమంటే కొంతనుండి వ్యక్తిగత బస్సుయజమానుల క్రింద వ్యవస్థ, కార్మికులు, పదేపాదలు తగ్గి, ప్రభుత్వానికి కొంత ఆదాయం రావడం, దానితోపాటు ప్రజలకు కార్మికులకు సౌకర్యాలు కలుగుతాయని ఆశించాము. అంతేకాదు, ఇంతకముందు 3 నయాపైసలు 4 నయాపైసలు, మైలుకు ఉన్న రేటు 3 నయాపైసలకు పెంచి, ఇంకా సౌకర్యాలు చేస్తామన్నారు. కాని R. T. Corporation అధికారులు కాను ప్రజలకోసం రోడ్డు రవాణ జాతీయం చేసి సదుపాయాన్ని సృష్టించి నిమాత్రం లేకుండా, ఏదో ప్రజలమీద పెత్తనం వేసి దబ్బు ఎంతవరకు పనికి, పిండి తీసుకుందామా అనే వ్యక్తం తప్పితే “మనది public utility service, మనం ప్రజాశ్రేయస్సు కొరకు ఉన్నాము, ప్రజలయిది తీసుకొనిన దానికి, ప్రజలకు ఏమిచేస్తే సౌకర్యంగా ఉంటుంది, చిన్నచిన్న ఇబ్బందులు తొలగించడానికి ఏమి చేయాలి” అనేదోరణితో ప్రవర్తించుటలేదని చెప్పటకు నాకు చాల విచారముగా ఉన్నది. ఉదాహరణకు చెబితే, గుంటూరు—రెండు కేంద్రములున్నవి : పెద్ద బిల్డింగ్స్ కూడ కడుతున్నారు. కాని ఎండా కాలములో చూచాను, వారంగోజులు, రెండు వారాలు చూచాను. మిట్ట మధ్యాహ్నం అయినప్పటికీ ప్రజలు ఎచ్చి టిక్కెట్స్ కొనుక్కొంటామని వరుసగా నిలబడితే 4రి టిక్కెట్స్ అమ్మి ‘ఈ బస్సుకు అయిపోయాయి. రెండవ బస్సు వచ్చేవరకు టిక్కెట్టు అమ్మేదానికి వీలులేదు’ అని చెబుతారు. అయినప్పటికీ ఆ ‘క్యా’ లో నిలబడకుండా వెళ్లిపోయి మళ్ళీ వద్దామనుకుంటే రెండవబస్సు గాదు, మూడు, నాలుగవబస్సుకు కూడా దొరుకుతాయో చెప్పనీ, క్యూలోనుంచి వెళ్లకుండా రెండవబస్సు వచ్చేవాడా ఆ ఎండలో అలాగే నిలబడటం జరుగుతోంది. ఇది ఎవరైనా హర్షించగల విషయమేనా అని అడుగుతున్నాను. వరుసగా వారికి టిక్కెట్స్ ఇచ్చేస్తే తరువాత బస్ వచ్చేవరకు నీడలో వెళ్లి కూర్చుంటారు. కాని టిక్కెట్స్ ఎందుకు ఇన్వూ చేయుటలేదంటే, టిక్కెట్స్ ఇన్వూ చేసిన తరువాత ఆ టిక్కెట్స్ తీసుకొని ఏ బస్ ఎక్కవలెనో అది ఎక్కకుండా ఇంకొక బస్ ఎక్కితే check up చేయుట కష్టము అని చెబుతున్నారు. Check up చేయుట ఏ రకంగా కష్టము : టిక్కెట్ ఊన్నప్పుడు బస్సులో ఎక్కనివ్వాలి; ఎక్కిన తరువాత కావాలంటే ఆ టిక్కెట్ కాన్సిల్ చేయవచ్చును, చించివేయవచ్చును. దీనినిగురించి నేను వెళ్లి అపీనరుకు గట్టిగా చెబితే, అందరికీ టిక్కెట్స్ అమ్మించడం జరిగింది. కాని అపీనరులేని గుంటూరులో అది కూడా లేదు. ఈ విషయం గురించి నేను రెండు నెలలక్రితం చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ అపీనరుకు వ్రాస్తే ఆయన నాకు యిచ్చిన సమాధానం ఒకటి : “మా బస్సులు సకాలానికి రాలేక పోతున్నాయి, 20 బస్సులు సడపాలనుకుంటే 10 బస్సులు సదుపాయాన్ని, మిగిలిన 20 బస్సులకు స్పేర్ పార్ట్స్ దొరుకుటలేదు” అన్నారు. స్పేర్ పార్ట్స్ లేకుండా బస్సులు ఎట్లాఉన్నవి ? బస్సులు

కానేటన్లును, నవీకరణలు, వాటికి ఇస్తూ spare parts అనునది అనే అవసరం లేకుండా, 4. Road Transport Corporationయొక్క వర్గీకరణాధికారి కమిషనరును ఏ ఒకటిగా నిర్వహిస్తున్నాడు : అని అడుగుతున్నాను. అంతేకాదు, జాతీయంచేసిన ప్రతిచోట, మొదలుగానే విదాకించాము, మద్రాసులో విదాకించాము, ఎక్కడైనా ఇదే పరిస్థితి Spare parts లేకుండా బస్సులు ఆపివేయబడుతున్నాయి. తదుపరి ఆనవ్యక్తులను నిర్వహిస్తున్నామని ఇంకా 10 మంది అనుమతించిన తర్వాత ఉదాహరణలు చెప్పి ప్రయోజనం సమీక్ష : అంతేకాదు. మధ్యన ఉన్నటువంటి స్టేషన్లలో ప్రయాణికులు బస్సు లెక్కపరచినట్లు ముందు టికెట్ తీసుకొంటేగాని బస్సులో ఎక్కడానికి పోయేది. అటువంటివన్నీ ముందుగా టికెట్ ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయాలి. లేకపోతే — బస్సులో వారు ఎక్కిన తర్వాత టికెట్స్ అమ్మితే వచ్చే నష్టము ఏమిటి : టికెట్ తీసుకోకుండా బస్సు ఎక్కకూడదనటంవల్ల ఎంతలోపమి, జనం స్త్రీలు, బిడ్డలు గుంపులుగా ఒకరి నొకరు నెట్టుకొనిపోయే పరిస్థితి కలుగుతోంది. అది అప్పుడే సేదానికారకు ఆర్డర్స్ పంపితామని మంత్రిగారు అన్నారు. అప్పుడే ఉంటారని ఆశిస్తున్నాను. అంతేకాదు. ప్రయాణికులు, స్త్రీలు సామానులు తీసుకొని బస్సు ఎక్కవలసివస్తే, ఆ సామానులు బస్సుపైన పడవేయటానికి ఇదివరకు బస్సులో క్లీనర్స్ ఉండేవారు. ఆ క్లీనర్స్ మూలలు పైన వేయడం, ఆవసరమైనచోట మూలలను కిక్కించుకు వెంటబడి ఉంటూ ఉండేది. ఈ రోజున కాంపార్ట్మెంట్ కండక్టర్లపైన ఎక్కువ బాధ్యత పెట్టారు. కండక్టర్స్ మూలలు నెట్టివేయ పెట్టుకొని బస్సుపైన వేసుకోవాలి. వారే పాసింజర్స్కు టికెట్స్ ఇవ్వాలి. బస్సు ఓపర్లోర్ అయినదా, లేదా అన్న సంగతికూడ వారే చూసుకోవాలి. కండక్టర్స్మీద ఇన్ని బాధ్యతలు పడేస్తున్నారు. ఇదివరకు బస్సులలో యీ వసులు చేసే క్లీనర్స్ ఇప్పుడు లేకుండా చేసి అనేక ఇబ్బందులు, సమస్యలు, కష్టాలు కలిపిస్తున్నారు. దీని పర్యవసానం ఏమి అవుతున్నదంటే, కొంతమంది కండక్టర్స్ తమ వసులలో ఉండి మూలలు పైన వేయలేకపోతున్నప్పుడు స్త్రీలు పైకి ఎక్కి మూలలు వేసుకోవటం, దించుకోవటం జరుగుతున్నది. ఈ విధంగా అక్కడ పెద్ద గొడవ అవుతున్నది. ప్రతి బస్సులో ఒక క్లీనర్ను పెడితే నష్టం ఏమి వచ్చింది : బస్సు చార్జి మొత్తం బదులయినట్లు చేసినపుడు — మంత్రిగారు ప్రజలకు ఎక్కువ సౌకర్యాలు, సదుపాయాలు కలుగజేస్తామన్నారు. ఇప్పుడు వారి ఇష్టమే వచ్చినట్లు వారు మైళ్ళకు ఒక స్టేజ్, అరు మైళ్ళకు ఒక స్టేజ్ పెట్టారు. పాసింజర్స్ వారు మైళ్ళ లోపల ఎక్కడ ఎక్కి ఎక్కడ దిగినా 20 వయాపైనలు మినిమమ్ టికెట్ పెట్టారు. తర్వాతి స్టేజెస్ వారి ఇష్టం వచ్చినట్లు పెట్టారు. ప్రజలకు, ప్రయాణికులకు అనుకూలంగా ఉండేట్లు స్టేజెస్ ఏర్పాటు చేయలేదు. “ఈ రకంగా స్టేజెస్ పెట్టి నందువల్ల భావించేదు : ప్రజలకు ఇబ్బందులు కలిగించేట్లుగా స్టేజెస్ పెట్టినందువల్ల ప్రయోజనం లేదు” అని కొంతమంది మా పార్టీ ఎం.ఎల్. ఏలు పెట్టి అక్కడి అది

కారితో మాట్లాడితే, ఆ అధికారి చెప్పే సమాధానం ఎట్లా ఉన్నదో చూడండి. ఆ అధికారిని అడిగినవారు శాసనసభ్యులు: ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన ఒక మంత్రివర్గం ఉన్నది; ఈ రోడ్ ట్రాన్స్పోర్ట్ కార్పొరేషన్ అన్నది ప్రజలకు సేవచేసేదాని కోసం, ప్రజలకు ప్రయాణ సౌకర్యాలు కల్పించటంకొరకు ఉన్నది; — అన్న విషయాలు ఆ ఆఫీసర్ గుర్తించినట్లులేదు. ఆయన చూ ఎం ఎల్. ఏలకు చాల నిర్లక్ష్యముతో కూడిన సమాధానం ఇచ్చారు. ఈ స్టేజెస్ వల్ల ప్రజలకు ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయని చెబితే “నీవు ఎప్పుడైనా విదేశాలకు వెళ్లావా? నీవు అమెరికా వెళ్లావా? ఇంగ్లాండ్ వెళ్లావా? వడమటి యూరప్ కు వెళ్లావా? అక్కడ స్టేజెస్ లేకుండా ఎక్కడైనా ఉన్నాయా?” అని ఆ ఆఫీసర్ ఎం.ఎల్.ఏలను ప్రశ్నించారు. ఈ రకంగా సమాధానం చెప్పేటటువంటి ఉద్యోగి రోడ్ ట్రాన్స్పోర్ట్ కార్పొరేషన్ లో ఉన్నాడు. ఆయన అమెరికాకు వెళ్ళి ఉండవచ్చు. ఇంగ్లాండ్ కు వెళ్ళి ఉండవచ్చు. వడమటి యూరప్ దేశాలకు వెళ్ళి ఉండవచ్చు. ఆయనకు అంత మజాగా ఉంటే, శాశ్వతంగా అక్కడకు వెళ్ళి మకాం వేసుకోవవలసింది. మన ఇండియాలో, ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన మంత్రివర్గం క్రింద పనిచేస్తూ భారతదేశంలోని మన ప్రజలయొక్క సౌకర్యాల కోసం ఆలోచించకుండా “ఆ దేశంలో ఇట్లా ఉంది; ఈ దేశంలో ఇట్లా ఉంది; ఇక్కడ ఏమైనాసరే, అట్లాగే చేస్తాం” అని ఆ ఆఫీసర్ చెప్పటం చాలా ఘోరమైన విషయము. ఆ ఆఫీసర్ తన బాధ్యతలను ఏమాత్రం నిర్వహించకుండా చాలా బాధ్యతారహితంగా ప్రవర్తిస్తున్నాడని మాత్రం చెప్పక తప్పదు. నాకు ఆ అధికారిపై ప్రశ్నకంగా కోపం లేదు. అసలు — ఆ అధికారిలో ఉన్న తత్వాన్ని, యీ రోడ్ ట్రాన్స్పోర్ట్ కార్పొరేషన్ లో ఉన్న తత్వాన్ని తెలుపుతున్నాను. ఇదివరకు విద్యార్థులకు కనీసెషన్ టికెట్స్ ఉండేవి ఇప్పుడు గవర్నమెంటు ఆ కనీసెషన్ టికెట్స్ తీసిపారేసింది. ఇదివరకు బస్సులు సకాలంలో వచ్చేవి, ఇప్పుడు రావటంలేదు. అందుకు కారణం స్పేర్ పార్టులేవు అని అంటున్నారు. బస్సులు సకాలంలో రావు. ప్రయాణం మానుకొన్నామాకు అభ్యంతరం లేదు” అనేరకంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. ఎక్కడన్నా బస్సు ఆపాలంటే, అక్కడి బస్సులో డ్రైవ్ లేవు. మైలుకు ఐదు నయాపైసలు బార్లివనూలు చేయాలని నిర్ణయించిన తర్వాత కూడా మినిమమ్ బస్సువార్షిక 20 నయాపైసలు చొప్పున వనూలు చేయటం సక్రమమైనది కాదు. ఐదు నయాపైసల టికెట్స్, పది నయాపైసల టికెట్స్, 25 నయాపైసల టికెట్స్, నూరు నయాపైసల టికెట్స్ నేసి;— ఏ పాసింజర్ ఎక్కడ దిగినా— అతడు ఎంత దూరం వెళ్లాడో, అంత దూరానికి— అన్ని మైళ్లకు— మైలుకు ఐదు నయాపైసలు చొప్పున అన్ని ఐదు నయాపైసల టికెట్స్ ఇస్తే ఏమీ చిక్కు వస్తుంది? అవిధంగా ఎందుకు చేయకూడదు? కార్పొరేషన్ వారు ప్రజలనుండి వివరీతంగా డబ్బుగంజాలనే ఉద్దేశ్యం పెట్టుకొని వారి ఇష్టం వచ్చినట్లు స్టేజెస్ ఏర్పాటుచేయటం తప్పితే ప్రజలకు సౌకర్యం కలిగించే

విషయం ఆలోచించటం లేదు. ప్రజల ఇబ్బందులు తొలగించడానికి ఏమి చేయవలసిందిగా, మైలు సయాపైసలు చార్జీలు తీసుకుంటున్నారని మంత్రిగారు ఇదివరకు శాసన సభలో చెప్పారు. ప్రజలకు అన్ని సదుపాయాలు కలిగేటట్లుగా యా ట్రిక్స్ పార్ట్ ఏర్పాటు చేస్తామని అన్నారు. ప్రయాణీకుల సంఖ్య వివరాలింకా ఉంటున్నది. రాని వారికి సరిపోయినట్లు బస్సులు వేయటంలేదు. పెన్షన్ల సీటులలో ప్రయాణీకులు ఎక్కువగా ఉంటారు. అటువంటి ప్రత్యేక సంవర్గాలలో ఎక్స్ ప్రెస్ బస్సులు ఎందుకు వేయకూడదు? ఎక్స్ ప్రెస్ ట్రిప్పులు ఎందుకు వేయకూడదు? ప్రజల అవసరాలు ఏమాత్రం దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా కేవలం బుర్రాకర్లతో చక్కదంతో చనిపోతుంటుంటే ఉద్యోగస్థులు ఉన్నంతరాలం, వారికి చదువు, వర్గం గడ్డకర్లు తీసుకొని "మీరు ఇక్కడ ఉన్నది ప్రజలకు వేరేయటం కొరకుగాని ప్రజలమీద పెత్తనం చేసేదానికొరకు కాదు" అని చెప్పవంతకాలము యీ విషయం ఇటుగూరూనే ఉంటుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం యీ విషయంలో వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలి. స్టేషన్ పేరుపెట్టి మైలుకు ఐదు నయాపైసలు చార్జీ అన్నది తీసిపారేసి, స్టేషన్ లో ఒక మైలు ఎక్కువ పోయినప్పుడే కూడ అరు అటాలు వసూలు చేస్తున్నారు. ఈ పద్ధతిలేకుండా చర్యలు తీసుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను.

రైల్వే అనంగతి తీసుకోండి నిన్న చెప్పినట్టి ప్రతికూలంగా తిరిగి పాత డ్రైమ్ పే బుల్ ప్రకారంగా పాత రైల్వే అన్నీ నడవటానికి నిర్ణయం తీసుకొంటున్నట్లు వార్త వడింది. అది ఎంతవరకు నిజమో చెప్పలేము. ఏషియాల్ నుంచి కొన్ని రైల్వే రద్దు చేసి, కొత్త డ్రైమ్ పే బుల్ ప్రకారంగా కొత్త రైల్వే నడవటంవల్ల ఆంధ్రదేశంలోని ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వంగాని, రైల్వే జోనల్ అధికారిగాని ఆంధ్రదేశంలో రైల్వే పౌకర్యాలగురించి ఏమాత్రం శ్రద్ధ తీసుకొని ఉండలేదు. మూడు నెలలబట్టి ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులు, కష్టాలు పడుతున్నారు. మనము మార్చినెలలో యీ శాసనసభలో పూర్తి పాసింజర్స్ రద్దు చేయటంవల్ల, ఇతర పాసింజర్స్ రద్దు చేయటంవల్ల, ఆంధ్రదేశంలో చాలా చిక్కు వస్తుందని, ప్రజలు బాధపడతారని చెప్పాము. మంత్రిగారు వెనువెంటనే జోక్యం చేసుకొని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్యాస్తామని, ప్రజలకు ఇబ్బందిలేని రీతిగానే ట్రియిన్ వడిచే ఐట్లు చూస్తామని అనాడు చెప్పారు. వారు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్యాపి ఉండవచ్చును. కాని ఆ ట్రియిన్స్ రద్దు చేయటం జరిగింది. ప్రజలు అవస్థ పడటం జరుగుతోంది. ఈ రైల్వేల రాకపోకల వ్యవహారం చూస్తే—కేంద్ర ప్రభుత్వానికి, ఆంధ్రదేశం అన్నది భారతదేశంలో ఒక భాగంగా ఉన్నట్లు; ఆంధ్రదేశంలో ప్రజలు ఉన్నట్లు కనుబడటం లేదేమోనని అనిపిస్తున్నది. మద్రాసు నుండి రిల్లీ పోయేవారి సంగతి, మద్రాసు నుండి కలకత్తా పోయేవారి సంగతి, మద్రాసు నుండి బొంబాయి పోయేవారి సంగతి గురించి మాత్రమే రైల్వే అధికారి ఆలోచిస్తున్నారు. తప్పితే, ఆంధ్ర

దేశంలో ఉన్న ప్రజల సంగతి ఆలోచించటంలేదు. “ఇక్కడ ఆంధ్రదేశం ఉన్నది; ఇక్కడ ఆంధ్రప్రజలు ఉన్నారు; ఇక్కడ ఒక ప్రభుత్వము ఉన్నది;” అన్న దృష్టి కేంద్రప్రభుత్వానికి, రైల్వే అధికారులకు లేకుండా, వాళ్ల ఇష్టంవచ్చినట్లు రైళ్లు, గూడ్సుబండ్లు నడుపుతున్నారు. ఆంధ్రదేశంలోని ప్రజల అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని బండ్లు నడపటంలేదు. ఇంతకన్నా హెరమైన ... (ఏమనాలో నాకు తెలియటంలేదు; గట్టిపదలు ఉపయోగిస్తే కొందరికి కోపంవస్తుంది :) విషయం మరొకటి ఉండదు. ఇంతకన్నా నిర్లక్ష్యభావం ఇంక ఏ ప్రభుత్వానికి ఉండదు. ఇదే ఇంతే ప్రభుత్వమైనా, ఏదేశంలో ఆయినా చేస్తే వెంటనే ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకమైన పెద్ద తిరుగుబాటు వచ్చిఉండేది. పాస్టెట్రయిన్స్ వేకామనిచెప్పి, అనేక పాసింజర్ ట్రయిన్స్ను కేన్సిల్ చేస్తున్నారు. హైదరాబాదునుండి ఢిల్లీ పోయేవారి కొరకు, మద్రాసునుండి హైదరాబాదు వచ్చేవారికొరకేనా రైళ్లు నడిపేది? ఉదయం నుండి సాయంత్రం దాకా పాసింజర్ ట్రయిన్స్ లేకపోతే ఊరికే స్టేషన్స్ కట్టి లాభం ఏమిటి? స్టేషన్స్ ఎందుకు కడుతున్నారు? సిగ్నల్స్ ఇచ్చి ట్రయిన్స్ ఆగకుండా నడపటానికా? ఆంధ్రదేశప్రజల ఇబ్బందులను గమనించకుండా, వాళ్ల ఇష్టంవచ్చినట్లు రైళ్లు నడుపుతున్నారు. ఇక్కడి ప్రజల సౌకర్యాలగురించి ఆలోచించకుండా రైల్వే ట్రైంజేబుర్స్ వేస్తున్నారు. ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితిని మంత్రాగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. తర్క్లాప్ పాసింజర్స్ సీట్స్ రిజర్వు చేయించుకోవాలంటే మద్రాసుకు వ్యాసుకోవాలి. ట్రయిన్స్ ప్లాంకింగ్ స్టేషన్సుకు వ్యాసుకోవాలి. మధ్య మధ్యన ఉన్న ముఖ్యమైన రైలుస్టేషన్స్లో సీట్స్ రిజర్వు చేయించుకోవటమనే పద్ధతి ఉండాలి. తెజవాడకు ఇన్ని సీట్స్, తెనాలికి ఇన్ని సీట్స్ అని ముఖ్యమైన స్టేషన్సుకు ఎందుకు కొన్ని సీట్స్ రిజర్వు చేయించుకొనే అవకాశం కలుగజేయకూడదు? అని అడుగుతున్నాను. ఇటువంటి అవరతపకలు అనేకం జరుగుతున్నవి. మన మంత్రీవర్గం ఢిల్లీ ప్రభుత్వానికి “అయ్యో—ఆంధ్రదేశం భారతదేశంలో ఒక భాగంగా ఉంది;” అని చెప్పాలి. వారు వినకపోతే వినేటట్లు చేయాలి. ఆంధ్రదేశం భారతదేశంలో ఒక భాగం; ఆంధ్రదేశంలోనుండి అనేక కీలక రైలు మార్గాలు వెళ్లవలసిఉంది; అక్కడ ఆంధ్రప్రజలు ఉన్నారు; అన్నది మీరు మరచిపోయి ఇదే పద్ధతి ప్రకారంచేస్తే మీ రైళ్లు ఏ మాత్రంకూడ నడవవు—అనే సంగతి వారికి గుర్తు చెయ్యటము మంచిది. వారు యీ పద్ధతి వెంటనే మార్చుకొనే టట్లు—వారికి ఆ విధంగా గుర్తుచెయ్యటము మంచిది.

ఇదివరకు స్వాతంత్ర్యం రాకముందు ఒక్క సీరంపూడి శ్రీహరిరావు రైళ్ళను నానా భీష్మంచేశాడు. ఆంధ్రప్రజలకు అనుకూలం లేకుండా అనంతప్రసాద్ కలిగింది. ఆంధ్ర దేశంమీదుగా రైళ్ళను నడవగలం అనుకుంటే ఢిల్లీ ప్రభుత్వం వారి అను-

యరమున న్నితిలో ఉన్నదిని పోషించి నేరములన్నియు, కంపించి ప్రజలలో పెద
తారు, బిడ్డయినది ప్రజలలో పెడతారు. చెయ్యకంటె ప్రజలో పెట్టక
మాత్రాని ప్రజకు నడుస్తాయా : ఆ సంగతి నాకు స్థావరం పెట్టకంటె అంకితమున
నంబించినవినునంటి విషయాలలో కాంచెం జాగ్రత్తగా పుష్కలంబుతో అ
తడువత వచ్చే తార్కాళిత అంబా బాగోనా పుష్కలంబుతో యింకొక కమ్యూనిస్టులు
చేశారు యింకొకరే చేశారు అని చెప్పకంటె కాళిగోరు, అదవత అంకితమున
చేశాంబా అంగీకరించిన విషయాల కాన్పి ఉన్నది. కాంచెం గట్టిగా చెప్పకంటె
కట్టి పుష్కలంబున చినదు కాన్పి యంతగా చెప్పకంటె నచ్చినది. పుష్కలంబున
అవేము, కాంచెం ఎంత ఉన్నదో అందులో నూరవంతు మాత్ర నేను చెప్పి
నానిలో పుష్కలంబునచేసే సంగతి మంత్రిగారు అంగీకరిస్తారనుకుంటాను.

మన ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన విషయాలను సజమందు పెడితాను. పక్ష పాత వైఖరి. ప్రభుత్వం ప్రతిపక్షాలకు వ్యతిరేకంగా చేస్తూ ఉన్నది. అనేది ప్రధానంగా నేను మీ దృష్టికి తీసుకురావలసి ఉన్నది. ఆ విధంగా అన్ని రంగాల్లో కూడా పక్షపాత వైఖరి చూపుతూ ఉన్నది. మొట్టమొదటగా సహకార రంగం తీసుకుందాము. ఇప్పుడు జిల్లాలో డిస్ట్రిక్ట్ కో-ఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంకును సూపర్ సీడ్ చేయడం జరిగింది. మే నెల 15వ తారీఖున సూపర్ సీడ్ చేశారు. మార్చి నెలలోనే దీనిని సూపర్ సీడ్ చేస్తారనే వదంతులు ఉన్నాయి. జాయింట్ రిజిస్ట్రార్ అక్కడికి వెళ్ళి విచారణ చేయడం, దీనిని ఎందుకు రద్దు చేయవలసి వచ్చినదో తారతాయి చూపించే దానికి వెతికి వెతికి రిపోర్టు వ్రాసేదానికోసం పూనుకుంటున్న విషయాన్ని మాకు తెలుసు. ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గరకు వెళ్ళి నేను మాట్లాడాను. "అయ్యా, ఇది న్యాయం కాదు. 26 జిల్లాలలో జిల్లా సెంట్రల్ బ్యాంక్స్ ఉంటే యిది ఒక్కటే స్వతంత్రులు కమ్యూనిస్టులు కలిపి పనిచేసేటటువంటి బ్యాంకు. ఏదైనా చిన్న చిన్న లోపాలు ఉంటే ఆ లోపాలు నోటీసుకు తీసుకురండి. దిద్దుకోకపోతే షర్ సెన్సైట్వ్ గా అదే చేస్తున్నట్లయితే సూపర్ సీడ్ చేయడంలో అర్థం ఉన్నది. అంతేగాని జిల్లా కాంగ్రెసు నాయకులు వచ్చి కమ్యూనిస్టులకు యిందులో స్థానం ఉన్నది. వాళ్ళకు స్థానం లేకుండా చేసే దానికి మా చేత కావడంలేదు. మీరు అధికారంలో ఉన్నాడు. మీకు అధికారం ఉన్నది. అని మంత్రివర్గ స్థాయిలో, ప్రభుత్వ స్థాయిలో యిది ఒక కారణంగా చూపించి రద్దు చేయమని చెప్పడం న్యాయం కాదు. ఇది పక్షపాత వైఖరికి విదర్శనంగా ఉంటుంది. యిది మంచిది కాదు," అని నేను చెబితే వాటిని తప్పకుండా విచారణ చేయిస్తాను అని చెప్పారు. ఈ విధంగా చిన్న చిన్న లోపాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని సూపర్ సీడ్ చేయడం మొదలు పెడితే తెలంగాణాలో మాత్రము ఏ ఒక్కటి ఉండదు. అందరిలో కూడా దాదాపు అదే సరిస్థితి వస్తుంది. చిన్న చిన్న లోపాలు

ఉంటే అవి వాళ్ళకు చూపించాలి, దిద్దుకోకపోతే అప్పుడు చర్య తీసుకోవాలి లేక పోతే లేదు అని కూడ చెప్పారు. సహకార శాఖకు బాధ్యత ఏమిందో శ్రీ రఘువీరచంద్ర మౌళిగారితో కూడ మాట్లాడాను. “ఇట్లా అనుకుంటున్నారు. మీరు ప్రత్యేకంగా జోక్యం తీసుకుంటున్నారని కూడ మాకు అనుమానంగా ఉన్నది. ఇది న్యాయంకాదు,” అని చెబితే వారు చెప్పినది ఒక్కటే మాట, “నేను మంత్రిగా ఉన్నంతకాలం ఒక పార్టీని దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రతిపక్షాలకు అన్యాయం చేసే దానికి తయారు కావడం లేదు. నేను మంత్రి పదవి తీసుకునే లోపలనే ఒక పైలు ఉన్నది. ఆ బ్యాంకుమీద కంప్లెంట్లు ఉన్నాయి. ఆ పైలు కొన్ని నెలలనుంచి ఉన్నది. దానిని గురించి విచారించి డిస్పోజ్ చేయాలి. ఈ రకంగా పెండింగ్ లో పెట్టుకోవడం మంచిది కాదు. ఏదో ఒకటి చేయాలి. కాబట్టి విచారణచేసి ఏదైనా కారణాలు ఉండి సూపర్ సిడ్ చేయాలని మా డిపార్టుమెంటు ఛీఫ్ అయితే సంజాయిషీ చూపించమని అమ్మండెల్లా కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంక్ డైరెక్టర్స్ దగ్గర నుంచి సంజాయిషీ తీసుకున్న తరువాత రెం గింటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని చేస్తాను. ఆ సంజాయిషీ వచ్చిన తరువాత మిమ్మల్ని నేను పిలుస్తాను. మీకు యింకో పర్యాయం అవకాశం యిస్తాను, మీ సంజాయిషీని, మేము పెట్టిన చార్జీలు చూడండి. తరువాత మీరు చెప్పాల్సింది ఏదైనా ఉంటే చెప్పండి. సూపర్ సిడ్ చేయడం న్యాయంకాదని మీరు వస్తు కన్విన్స్ చేస్తే అట్లా చేస్తాను. మీరు ఎన్నిచెప్పినా నా దృష్టిలో దీనిని సూపర్ సిడ్ చేయాల్సిందే అనుకుంటే సూపర్ సిడ్ చేయడానికి నాకు అధికారం ఉన్నది,” అని చెప్పారు. మేము కోరిందికూడలేదే. మంత్రిలు మీరు ఏమైనా చేయవచ్చు. శాసన సభ్యులుగా మేము చేయగలిగింది రిప్రజెంటే చేయడం ఒక్కటే. మీరు వినేటట్లుయితే అన్ని విషయాలు యివ్వుకు చెబుతాను. లేదా ప్రభుత్వం పెట్టిన చార్జీలు, జవాబులు వచ్చిన తరువాత మాట్లాడు దాము అంటే నాకు అభ్యంతరము లేదు అని చెప్పాను. వారు ఆ విధంగానే వాగ్దానంచేశారు. కాని జరిగింది ఏమిటి? ఏప్రిల్ నెలలో సంజాయిషీ కోరారు. బ్యాంక్ డైరెక్టర్స్ సంజాయిషీ పంపించారు. నాకు అత్యంత అవసరమైన వస్తు ఉండి నేను వెళుతూ వెళుతూ మే నెల అంతా నాకు ఈ రకంగా కార్యక్రమాలు ఉన్నాయి. మీరు వాగ్దానంచేశారు, జూన్ రెండవ తారీఖుకు నేను వస్తాను. తొందర పడి నాకు అవకాశం యివ్వకుండా రద్దుచేయకండి అని నేను వారికి జాబువ్రాశాను. దానికి నాకు యింతవరకు ఆ మంత్రిగారి దగ్గరనుంచి సమాధానం రాలేదు. ఏప్ మినిష్టర్ గారికికూడ జ్ఞాపకం చేశాను. “మితో యిదివరకు మాట్లాడాను, సూపర్ సిడ్ చేయడానికి నోటీసు యిచ్చారు, సంజాయిషీ వస్తున్నది. సహకార మంత్రిగారు నాకు ఈ రకంగా అవకాశం యిస్తాము అనిచెప్పిఉన్నారు. ఈ నెలలోజాలు నాకు యితర కార్యక్రమాలు ఉన్నాయి. వాటిని వాయిదా చేసుకొని రావడానికి సాధ్యం కాదు. కొంత ఆలస్యం అయినా జూన్ రెండవ తారీఖు వరకు

అది నాకు అంతాం యిచ్చిన చిరువాత మీకు వచ్చిన వేయించి. అది ముఖ్యమంత్రికాకి తాత వాగ్దాను. వాడు వెంటనే వచ్చుచో మీ జాబు చేరింది. ఈ విషయాన్ని గురించి తాగ్రితగా అలోచన చేస్తున్నాం" అని సమాచారం వ్యాసం సంజాయిషీ వచ్చిన తరువాత మీలో నూర్జులకాదు అని చెప్పిన మంత్రి గారిమీది ముద్రికం పెట్టిరి వచ్చిందో. లేక తాగ్రిత మొదట్లు ఆయనమీది పెట్టిరి తీసుకున్నావో ఆ విషయాలు నాకు తెలియవు. మే 18 వ తారీఖున రైలులో వ్యయాణం చేస్తూ పత్రికలూర్తే ఈ వ్యాంబును సూపర్వైజర్ చేశారని వాస్తవం ఉన్నది. ఈ రకంగా నిరసనమంత్రిగారు చేస్తే అది గౌరవనీయంగా ఉండవచ్చునని గాని, కనీసం, ఆ మంత్రివర్గానికిగాని నీ రీతిని గౌరవనీయమో అలోచించమని కోరుతున్నాను. మే 18 వ తారీఖున సూపర్వైజర్ చేశారు. జూన్ రెండువతారీఖున నేను వస్తానన్నాను. అంతగా ఆవసరం అయితే ఈ రోజుం ఒక్కసారి వ్యాసం వచ్చు. జూన్ రెండవతేదీవరకు అగే. దానికి వీలులేదు. మే నెలలో పలానా తారీఖున వచ్చి మమ్మల్ని కలుసుకోండి. లేకపోతే మా వర్గం మేము తీసుకుంటామని వ్యాస్తే యితర వరులు మానుకుని అయినా వెళ్లి ఉండేవాడిని. లేకపోతే మీరు మీరు చేసుకోండి అని అయినా వ్యాసేవాడిని. మంత్రిగారు ఒక్కజాబుకూడ వ్యాసంబా. మే ఒకటవ తారీఖున జ్ఞాపకం చేస్తూ వ్యాసిన తరువాత కూడ మే 18 వ తారీఖున సూపర్వైజర్ చేసినట్లు పత్రికలలో వదుపుకునే స్థితి కానన సమ్యక్కు పచ్చివది అంటే దీనిని పక్షపాతపై తర ఆనాలా లేక పర్తిభుత్వము తన పార్టీని నిండ్లెట్టు గోవిదం కోసం పార్టీసభ్యులు ఏమిచెబుతే అదిచేసే దానికి పర్తిభుత్వము తయారు అవుతున్నది తప్పితే వ్యాసాన్యాయాలు ఏమాత్రం ఉన్నవో నివారించే దానికోసం పర్తి పక్ష సభ్యులకు ఒక్క అవకాశం కూడ యివ్వకుండా చేసేదోరడే కనబడుతున్నదా అని నేను అడుగుతున్నాను. నేను గవర్నమెంటు పెట్టినవార్తలు వదివాను. సంజాయిషీకూడ వదివాను. వారుచెప్పిన పర్తిభావమైన కారణం ఒక్కటే. ఎన్నికలు జరిగేటప్పుడు 64 మంది పర్తిపక్షులకు తగిన క్రెడిట్నియల్లు లేవని వారిని రానివ్వలేదు. అరకంగా తమ మెజారిటీని తీసుకుని చేశారనేది ఒక వార్త. తక్కినవి చిన్నచిన్నవి. ఆ వ్యాంకికి యంత యిచ్చారు ఈ వ్యాంకికి యంత యిచ్చారు మొదలైనవి. ఎన్నికలు జరిగేటప్పుడు కలెక్టరు, జాయింటు రిజిస్ట్రార్లు అక్కడే ఉన్నారు. ఎన్నిటికి అమోదిస్తూ ఆ రోజు కూర్చుని సంవత్సరంన్నర అయి పోయిన తరువాత యివ్వదు ఏదో ఎన్నికలలో రోజుంజరిగింది అని చెపుతున్నారు. ఎన్నికలు జరిగేటప్పుడే గవర్నమెంటు జాయింటు రిజిస్ట్రార్లును అక్కడికి పంపించింది. ఎన్నికలలో గొడవి ఉరుగుతున్నదని మాకు కంప్లెయిట్లు వచ్చాయి. సర్గి మంగా జరగడంలేదు. అదికారంలో ఉన్న ముఖ ప్రతిపక్షం రానియకుండా చేస్తు

న్నది, ఎన్నికలు అవుచేయమని ఇన్స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చి పంపుతే ఆయన అవటికి వెళ్లి స్వయంగాచూచి జోక్యం కలుగ చేసుకోవలసిన అవసరంలేదు అనిచెప్పిన జాయింటు రిజిస్ట్రార్లు సంవత్సరం పోయిన తరువాత అదే ఒక మెయిన్ క్లాజ్ కింద వ్రాసినాడు అంటే అలాంటి జాయింటు రిజిస్ట్రార్లు ఉన్నందువల్ల ప్రభుత్వానికి ఏమైన ఉపయోగమూ, లేక ప్రజలకు ఏమైన ఉపయోగమూ అని అడుగుతున్నాను. ఎన్నికల సమయంలో రద్దుచేయాలన్న సమయంలో రద్దుచేయకుండా సక్రమంగా జరుగుతున్నాయని అంగీకరించి సంవత్సరంన్నర ఆయన తరువాత రద్దుచేయడం అంటే ఆ ఉద్యోగస్థుని నిజాయితీ ఏమిటి? లేకపోతే మంత్రివర్గం మేము చెప్పినట్లు చేస్తే చెయ్యి లేకపోతే నిన్ను ఉద్యోగంలోనుంచి తొలగిస్తామని బెదరించి ఆయనా బెదరించి ఉండవచ్చును. జాయింట్ రిజిస్ట్రార్ ను తొలగించడం గవర్నమెంటుకు తేలికై నవనే కదా: ఈ కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు గురించి నేను యంతగా చెప్పటానికి కారణమేమంటే, మంత్రిగారు మాకు ఒక మాటచెప్పారు. దానిని బుట్టదాఖలు చేశారు. అవతలకువచ్చి సమాధానమేమైనా చెప్పవచ్చుననుకోండి. అంతేగా. ఖమ్మంజిల్లాకు సంబంధించి నేను రెండు మూడు ఉదాహరణలు చెప్పగలను. ఖమ్మం మునిసిపాలిటీ ప్రభుత్వం చేతిలో వుంది. నామినేటెడ్ సభ్యులను పెట్టుకున్నారు, వారిసహాయంతో అధ్యక్షునిమీద నోకాన్సిడెన్సు మోషన్ తీసుకొచ్చి అతనిని తీసిపారేశారు. అది డెమోక్రసీయేనా? నిష్పక్ష వైఖరి అవలంబించబడుతున్నదా? ఆ అధ్యక్షుడు న్యాయంగానే తన విధిని నిర్వహిస్తున్నాడు. అటువంటివ్వుడు ఎందుకు అతనిపై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం తీసుకురావలసివచ్చింది? ఎన్నుకున్న వారికి అతనిపై విశ్వాసం లేకపోతే వారు విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం తీసుకొని రావడంలో ఆర్థం వుంటుంది. అంతకు ముందువున్న ముగ్గురు సభ్యులను ట్రాన్స్ ఫర్ చేసి కొత్తవాళ్లను తీసుకొచ్చి వారిచేత విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం పెట్టింది దానిని అమలు చేశారు. ఆ విధంగా ఖమ్మం మునిసిపాలిటీని రద్దుచేశారు. అధికారంలో వున్నారగమక ఏరూల్సులేకుండా నామినేటెడ్ సభ్యులతో ఆవిధంగా రద్దుచేశారు. ఇంక జిల్లాపరిషత్తులో చేసింది ఏమిటి? కొన్ని పంచాయితీ వమితులు కమ్యూనిస్టుల చేతిలోనికి వచ్చి నవి. కొన్ని స్వతంతుగ్రిం చేతిలోనికి వచ్చినవి. కొన్ని కాంగ్రెసు చేతిలోనికివచ్చినవి. ఒక జిల్లాలో ఆ జిల్లాకు సంబంధంలేని వారు రావటం అన్యాయం అనిచెప్పిస్తూ వుంటే 'అట్లాకాదు. ఏజిల్లాలో పుట్టినవారు ఆ జిల్లాలోనే వనిచేస్తారు. అంతేగాని, యిష్టంవచ్చిన వారిని ఆయా జిల్లాలకు పంపి అధికారం స్వీకరించే ఉద్దేశం మాకు లేదు' అన్నారు. కాని ఆవరణలో జరిగిన దేమిటో అందరకూ తెలుసు. ఖమ్మం జిల్లాలో ఆ జిల్లాకు సంబంధం లేని యం. ఎల్. సి. లను, యం. పి. లను వేసి మెజారిటీ సంపాదించుకున్నారు. ఆ విషయం అందరికీ తెలిసినదే. మునిసిపాలిటీని రద్దుచేశారు. జిల్లా పరిషత్తు తమ చేతిలో వుంచుకున్నారు. పెంట్రిల్ బ్యాంకు

దైరెక్టర్లు వారిచేతిలో పున్నాయి. 'మినిస్టర్స్ చేయరాదు' అన్నారు. ఆలాగే చేయరాదు; ఇలా చేస్తున్నప్పుడు మంత్రివర్గం నిష్పక్షపాతంగా నిర్ణయించుకున్న పని ఎన్నాచేప్పడం; పార్టీని బలపరచుకోవడమే. ఇటువంటి పద్ధతులవ్వాలన్నా; అటువంటిప్పుడు యిది జగ్గివామియ్యక్కం కాదు. 'మేము కాంగ్రెస్ వారికొకటే వున్నాం, మావాళ్లు మంచిగాని, చెడుగాని ఏమిచెప్పినా చేంటేయిదానికి నిష్టంగా వున్నాం' అనేది ప్రభుత్వ విధానమైతే—చెప్పండి, తరువాత, ప్రజలకు దానిపై దెబ్బకొవలసి వస్తుంది. ఇక్కడకు ఎస్తున్నప్పుడు, యంతరముందే ఖమ్మం జిల్లాకు వంజించింది మరొక విషయం విన్నాను. మరలిపోతు అనే గ్రామంలో గ్రామస్థులంతా కలసి 10, 12 సంవత్సరాలుగా ఒక స్కూలును ఏర్పాటుచేసుకొనికి తరువాత మితిలో స్కూలుగా మారుతున్నారు. ఏదైనాసంవత్సరం అక్కడ స్కూల్ ఫైనల్ కూడ ఏర్పాటువుతుంది. ఆ రకంగా, గ్రామస్థులంతా సుమారు 25, 30 వేల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ఏర్పాటుచేసుకున్న ఆ స్కూలును యిప్పుడు జిల్లా పరిషత్తు వచ్చి ఏమి చేస్తున్నదంటే, మరలిపోతులోనున్న ఆ హైస్కూలును గోవపాడుకు మార్చడానికి ప్రభుత్వం పద్ద పర్మిషన్ తీసుకుంటున్నదట. మరి, ప్రభుత్వం దీని, ఎలాపర్మిషన్ యిస్తుందో ఆ లీగర్ పాయింట్ నాకు తెలియదు. ఆ విధంగా మార్చి దానికి అర్హుడు జారీచేయరు. ఇది ఎట్లా సాధ్యం అవుతుంది; మదిరకు దగ్గరగా, ఆరు మైళ్లలో యీ మరలిపోతు వుంది. మదిరలో ఎలాగూ హైస్కూలు వుందిగనుక మళ్ళీ యిక్కడ ఎందుకు అనేది వాదన. లేనిదిగ్గర ఇంకొక స్కూలుపెట్టండి. ఎవరు కాదంటారు; గ్రామస్థులంతా కలసిచేసిన 10, 12 సంవత్సరాల కృషిని జిల్లాపరిషత్తు వచ్చి యీ విధంగా చేస్తున్నది. జిల్లా పరిషత్తు నాయకులుగాని, జిల్లా కాంగ్రెసు నాయకులుగాని ఎందుకీవిధమైన ఆలోచన చేశారో నాకు అర్థంకావడం లేదు. దీనిని బట్టి మన పరిపాలన ఏదశకు దిగజారిందో అర్థం చేసుకోవలసిందిగా తమను కోరు తున్నాను.

తరువాత, నల్గొండ జిల్లావుంది. అదికూడా కమ్యూనిస్టుల చేతిలోనికి వెళ్ళే అవకాశం వుందికాబట్టి కొంతమంది యం.ఎల్.సి., యం.పి.,లనుతీసుకొచ్చి(ఆ జిల్లాకు సంబంధం లేనివారిని) మెజారిటీ సంపాదించుకున్నారు. పోలింగ్ వుంది. ఒక జిల్లా మా మాచేతిలో వున్నంత మాత్రాన మేమేదో ప్రజలకు పునకార్యం చేసేస్తామని మేము అనుకొనడంలేదు. కాని, యిటువంటి చిన్నచిన్న విషయాలలో కూడ ప్రభుత్వం ఎందుకు తోక్యం కలుగజేసుకుంటున్నది; అనేదే నా పాయింటు. ఇప్పుడు నల్గొండ వందాయితీ సమితి ఎన్నికలు జరుగబోతున్నవి. మొదట అయిదు రోజులు నోటీసు యివ్వవలసివది నాలుగురోజుల నోటీసేయిచ్చారు. అక్కడి ఉద్యోగులకు అయిదు రోజుల నోటీసు యివ్వవలయుననే విషయం తెలియదా; ఎందువలన నాలుగురోజుల నోటీసు యివ్వడం జరిగింది; దానిని అవకాశంగా తీసుకుని ఎన్నికలను పోస్టుపోస్ట్

చేయమని కాంగ్రెసు సభ్యులుపట్టి మంత్రిపదాన్ని ఆకిగే ఆ విధంగా పోస్తుపోన్ చేశారు. మళ్ళీ 25 తారీఖులోపల ఎన్నికలను ఏర్పాటుచేస్తామన్నారు. తరువాత, డిప్రీట్టు మునసబ్ కోర్టుకు వెళ్ళి ఆ ఎన్నికలు చెల్లవు అని ఏదోచెప్పారు. నేను అడిగేది ఒకే విషయం. 'కోర్టుచేసినదానికి మేమేమిచేస్తాం' అని ముఖ్యమంత్రిగారు అనవచ్చు. కోర్టుకు అధికారం వుంది, దానిని కొరవడంకాదు. పీపుల్స్ రిప్రజెంటేషన్ ఆక్టు ప్రకారం ఎన్నికలు జరుగుతున్నప్పుడు ఎన్నికలు అసలు అవుచేయవలసిన అవసరమేమివచ్చింది? బిల్లులో లోపాలేమైనా వుంటే చర్చించి, ముందుముందు అటువంటివి జరుగకుండా చేసుకోవచ్చునుగదా? ఆ విధంగా ఎన్నికలను అవుజేయడంలో ప్రభుత్వం యొక్క బాధ్యత ఏమీలేదనడం మాత్రం సరిగదు. అసలు ప్రభుత్వం జోక్యం కలుగజేసుకొని ఎందుకు వాయిదా వేయాలి? అదీ నా పాయింటు.

ఇంకో ఉదాహరణకూడ యీ సందర్భములో చెబుతాను. భువనగిరి మునిసిపాలిటీలో 1952 నుంచి 57 దాకా కాంగ్రెసువాదులే. యీ నామినేషన్ సంఖ్యతో మెజారిటీకలిగి అధ్యక్షులుగా వుంటువచ్చారు. తరువాత, 1957 మునిసిపల్ చట్టం ప్రకారం విశ్వానరాహిత్య తీర్మానం పెట్టడం జరిగింది. కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు ఓడిపోవడం జరిగింది. కమ్యూనిస్టుసార్వత్రికలిసిమెలసివున్న ఒక "సానుభూతిపరుడు" అధ్యక్షుడు అయ్యాడు. అయితే, పెన్డెంటులో కొన్ని యిర్రెగ్యులారిటీస్ వున్నాయి, ఎందుకు సూపరీసిడ్ చేయగూడదు? అని ఆర్డరు జారీచేశారు. ఇర్రెగ్యులారిటీస్ ఏమిటోకూడ చెబుతాను. ఒకటి, రెండు మునిసిపల్ స్ట్రోలలో (కొంతమంది 'కాదు' అంటున్నారు, మునిసిపాలిటీ మాత్రం నాదే అంటున్నది అనుకోండి) ప్రజలకు యిబ్బందిలేకుండా వున్నచోట్ల మెట్లునేమికోదానికో అరుగు పేనుకోదానికో యింత యిస్తామని అని మునిసిపాలిటీని కోరారు. (వారుకూడ కమ్యూనిస్టులు కాదు, కాంగ్రెసువారే) ఇటువంటి ఇన్సిడెంటు మూడు చూపించి, అవి మునిసిపల్ కమిటీచేత ముందుగా తీర్మానం చేయించి, ఆ 350 రూ. లో, ఎంతో రికార్డులో పెట్టి ఆ పని సాగనిచ్చినారు ఆ రెండు మాత్రం మామూలు రికార్డులో వ్రాశారు గానిరెగ్యులర్ చిట్టాలో వ్రాయలేదు. అది మిస్ఎప్రోప్రియేషన్ ఏమీకాదు. అయినప్పటికీ లా సాయింట్ ప్రకారం ఒకవేళ అది డెంపొరరీ మిస్ఎప్రోప్రియేషన్ కావచ్చు. ఇది మిస్ఎప్రోప్రియేషన్ గనుక తొలగించినాము అంటున్నారు. అయితే అధికారం ప్రభుత్వానికి లేదా? అంటే మేము కొరవము, కాని, నేను అడిగేది ఏమంటే 52 నుండి 57 దాకా కాంగ్రెసు వాదులు అధ్యక్షులుగా వున్నప్పుడు ఇటువంటి పనులు అందరూ చేస్తున్నప్పటికీ ఎందుకు వారిపై కంట్రైబ్యూషన్ చేయలేదు? ఎందుకు చర్యలు ఒక్కొక్కప్పుడుతీసుకోలేదు. గ్రామాలలో పనులుతొందరగాచేయుటకు ఈ చిదముగా చేయవలసిరావచ్చు. ఇది వరకు ఎందుకు సూపరీసిడ్ చేయలేదు?

అదేమీ ఉండవలసివేయవలసినవిషయముకాదు. డబ్బు మిగిలినవిషయముకాదు. సేవల్పించే నాలుగు ఉదాహరణలలో రెండు ఉదాహరణలు కాంగ్రెసు వ్యక్తులు అందుకున్నావని చెప్పవచ్చును. కాంగ్రెసు వ్యక్తులు అధ్యక్షులుగా ఉన్నప్పుడు మునిసిపల్ కమిటీ, సర్ కమిటీ ఏర్పాటుచేయవలసిగా చేసిన నిర్ణయాలు అవి. ఆ నిర్ణయాల నిర్వహణను ఎరిగినవి, కాని, కమ్యూనిస్టుపార్టీ సమర్థులుకాదు. కమ్యూనిస్టుపార్టీ సామర్థ్యమును అప్పయింపబడ ప్రభుత్వం, వారికి వ్యతిరేకముగా వ్యవహరిస్తోంది. టెక్నాలజీ మునిసిపాలిటీలో కమ్యూనిస్టుపార్టీవారున్నారు. ఇప్పుడు వారు చాల మంచి పనులు చేస్తున్నారు. అందువల్ల రేపువచ్చే ఎన్నికలలో రాలేకపోతామేమోననే భయంతో దానిని సూపర్ సీడ్ చేయడానికి నోటీసు ఇచ్చారు. ఇది ఎక్కడి వ్యాయం ? ఇదివరకు ఒకసారి నోటీసులుపై మేము మంత్రిగారికి రిపోజెంటు చేశాము. కావాలంటే 252, 253 సెక్షనుల ప్రకారం వార్నింగ్ ఇవ్వవచ్చు. ఇర్రెగ్యులారిటీని లేకుండా చేసుకోమని చెప్పబడుచున్నది. అట్లా చెప్పకుండాగనే, సూపర్ సీడ్ చేస్తామని ఎందుకు నోటీసు ఇవ్వాలి ? ఇదివరకు నోటీసు ఇచ్చినప్పుడు సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండగా మేము వారిదగ్గరకు వెళ్లినాము. వారు ఇది ఇర్రెగ్యులారిటీమే. ఇటువంటివి రావడానికి పీలులేదు, రావడం మంచిదికాదు, ఎన్నికలు త్వరలో వస్తున్నాయి కాబట్టి సూపర్ సీడ్ చేసే సమస్యలేదు అన్నారు. పైగా, ఇదే కాదు కాంగ్రెసువారిచేత నడువబడే నిర్మల్ మునిసిపాలిటీలో కూడ ఇటువంటి పనులను వచ్చించి, యీ రెండింటినీ కూడ ఇప్పుడు రద్దు చేయలేము. ఎన్నికలు వచ్చినప్పుడు చూడాలి అని చెప్పారు. అటువంటిప్పుడు, యీ మంత్రివర్గము వచ్చిన ర నెలలలోనే తిరిగి దానిని సూపర్ సీడ్ చేయటానికి ఎందుకు నోటీసు ఇచ్చారో తెలియడం లేదు. వర్షాలు వస్తున్నాయి. గ్రామాలలోని ప్రజలకు యివి పనిపోజులు కాబట్టి అక్టోబరు నెలవరకు ఎన్నికలు వాయిదా వేశారు. అసలు ప్రభుత్వం యొక్క మొదటి ఉద్దేశం ప్రకారం జూలై మొదటివారములో నామినేషన్లు తీసుకొని కార్యక్రమము చేయవలసియున్నది. అటువంటిప్పుడు మే నెల 31 న సూపర్ సీడ్ చేయుటకు నోటీసు పంపించారు. జూన్ నెలాఖరులోపున సంజాయిషీ ఇవ్వబడుతున్నది. ముందనుకున్న ప్రకారం ఎన్నికలు జరిపితే జూలై 9 వ తేదీన నామినేషన్లు ఇవ్వవలసియుండెను. ఎన్నికలలో రాలేము కాబట్టి ఒక సంవత్సరము వరకు సూపర్ సీడ్ చేసి, ఆ తరువాత అవసరమైతే చట్టం అధికారం ఇస్తుంది కాబట్టి ఇంకొక ర నెలలు పొడిగించి, ఆ తరువాత పరిస్థితినిబట్టి చూడము అనే తత్వముతో ప్రభుత్వం వ్యవహరించింది. ఇది నిష్పక్షపాతతత్వమేనా అని అడుగుతున్నాను. అంతేకాదు, యీ పద్ధతిని చూచినట్లయితే, కాంగ్రెసువారిచేతిలోనే వున్న మునిసిపాలిటీలలో ఇర్రెగ్యులారిటీస్ లేవా అని అడుగుతున్నాను. ఉంటే, ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదా ? అపీనువారు ప్రభుత్వదృష్టికి తేలేదా ? తెస్తే, మరి

వాటిని సూపర్ సీడ్ చేయడానికి ఎందుకని నోటీసు ఇవ్వలేదు? శ్రీ గురువారెడ్డి ఎం. ఎల్. సి. గారి తాలూకాలో జరిగిన విషయమును కూడ ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. కుటుంబములలో అనే గ్రామములో కమ్యూనిస్టువారు అధ్యక్షులుగా ఉన్నారు. ఉంటే, అక్కడ అక్కొంట్స్ సరిగా లేవని, ఇర్రెగ్యులారిటీస్ ఉన్నాయని ఎంక్వైరీకోసం ఒక డిస్ట్రిక్ట్ పంచాయితీ ఆఫీసరును పంపించారు. వారు ఎంక్వయరీ జరిపి, చిన్న ఇర్రెగ్యులారిటీయే, సర్దుకోవచ్చు, సూపర్ సీడ్ చేయవలసిన అవసరం లేదు అని చెప్పారు. కాని వారిచ్చిన లిస్టులో 5 గ్రామాలున్నాయి. అవి పొన్నాడ, దొమ్మట, ధర్మాజీపేట, కొండపాక, మిట్టపల్లి. ఇంకా కొన్ని గ్రామాలు ఉన్నాయి. కాని ప్రస్తుతం యీ 5 గ్రామాలే ఇచ్చారనుకొండి. ఈ 5 గ్రామాలలోను పంచాయితీ ఇన్ స్పెక్టరులు రెక్కలు లేవని చెప్పినాకూడ అక్కడ ఎంక్వయరీలేదు, మట్టిగడ్డాలేదు. సూపర్ సెషన్ అంతకంటేలేదు. దీనిని ఏమనాలి :

ఇక, సామర్లకోట విషయం తీసుకొని చూద్దాము. ఆ మునిసిపాలిటీ కమ్యూనిస్టుల చేతులలోనికి వచ్చింది. అక్కడ 100 మంది tile workers, కో-ఆపరేటివ్ డ్రైర్ ఫ్యాక్టరీ పెట్టుకుంటాము, అప్పుఇవ్వండి అని అప్లికేషను పెట్టుకున్నారు. క్రింది ఉద్యోగస్తులుమాత్రం అవకాశం వున్నది, ఇది జయప్రదమవుతుంది అని రికమెండ్ చేశారు. కాని దానిమీద కొన్ని నెలలైపోయినా, ప్రభుత్వం నుంచి సమాధానం లేదు. మరి యీ మంత్రివర్గముతోని ఏ మంత్రిగారు ఆ పైలును త్రొక్కిపెట్టి అర్థరులు వేయకుండా చేశారో తెలియదు. ఎవరేవిధంగా అప్పుచేశారో ముఖ్యమంత్రిగారే చెప్పాలి. ఇస్తామనో, ఇవ్వమనో తేల్చి అర్థరులు వేస్తే సరిపోతుందికదా. ఏమీ చెయ్యకుండా ఆ పైలును త్రొక్కిపెట్టుతున్నారని, మీరు జోక్యం చేసుకోవాలని మేము ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పాము. ఇక వారేమిచర్య తీసుకొంటారో తెలియదనుకొండి. ఇప్పుడు, ఆ పైలు చిన్న పరిశ్రమల శాఖ మంత్రిగారి దగ్గరకు వెళ్లింది. నేను వారిని కలుసుకోలేదు. వారేమి అర్థరులు వేస్తారో తెలియదు. అయితే, ఇది పక్షపాతముగా ప్యవహరిస్తున్నది—అట చెప్పడానికి నిదర్శనమంటారా, కాదంటారా? ఇంకొక విషయమున్నది. సామర్లకోటలో రెండెళ్ల బండికి 5 నెలలకు రెండున్నర రూపాయలు, ఒక పెద్దబండికి ఒక రూపాయ బాక్సు వసూలుచెయ్యాలని వున్నది. ఇంతకుముందు ఇంకా అదనంగావుండేది. దానిని తగ్గించాలని తీర్మానము కాంగ్రెసువారే ప్రతిపాదించారు, మెజారిటీ అంగీకరించింది. కాని, దానిమీద ఇంతవరకు ప్రభుత్వమునుంచి అర్థరులు వెళ్లలేదు. దీనిని కూడ త్రొక్కిపెట్టారు. మేము ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తే చర్య తీసుకుంటానన్నారు. ఏ మంత్రి ఏ ఉద్దేశంతో ఇట్లా త్రొక్కిపెట్టారో మాకేమి తెలుసు? మాకు కూడ తెలుసుననుకొండి, కాని రుజువు చెయ్యాలంటే కొంచెం చిక్కు వస్తుంది. అనలు, యీ విధంగా ఎందుకు త్రొక్కిపెట్టి ఉంచాలి?

ఇంతోటి ఉదాహరణమార్తము. సామర్లకోటలోనే ద్రియనేటివైచానికి కొంత రైల్వే స్టలమును ఎక్స్లెర్ చేశారు. రైల్వేస్టలమునుండి ఎచ్చినప్పుడు అది సాదా రణముగా రెపెచ్చూ కాటకు వస్తుంది. ఆ రెపెచ్చూరాతిమురికి సాదివీకి hand-over చెయ్యాలి. నెలలు, సంవత్సరములు కూడ గడిచిపోతున్నాయి కాని ఇంకానుజ ద్రియనేటి సౌకర్యములు కలిపించడంలేదు. కమ్యూనిస్టులు అక్కడ ఉన్నంతకాలం ద్రియనేటి సౌకర్యములు కలిగించేటట్లు లేదు. ఇదేమి న్యాయం : ద్రియనేటి సౌకర్యాలు కావాలంటే అది కమ్యూనిస్టుల ద్రియనేటి : లేక కాంగ్రెసువారిదా : ప్రజలకు కావలసిన సౌకర్యాలు చెయ్యడానికి బదులు కమ్యూనిస్టులు అక్కడ అధికారంలో ఉన్నారని చెయ్యకపోవడం బరుగుతున్నది. కమ్యూనిస్టుల కాలములో ద్రియనేటి కట్టారనే పేరు రావడానికి వీరంగీకరించుటలేదు. ఎవరో ఒకరు పనిచేసి ప్రజలకు సౌకర్యాలు ఇవ్వాలిగదా. అసలు కమ్యూనిస్టులు ఏ పని చెయ్యకూడదు. వారు పంచాయతీలలో వుండకూడదు. అధికారంలో ఉండకూడదు. మునిసిపాలిటీ లలో వుండకూడదు అనే పద్ధతితో వ్యవహరిస్తున్నారు. ఈ విధంగా చేస్తే తమ ప్రగతిని మాత్రం ఎక్కువ బలపరచుకోగలుగుతారు : ఇంత వచ్చిగా వ్యవహరిస్తుంటే వారికి ఎవరు గౌరవము ఇస్తారనేదికూడ ఆలోచించాలి.

పెరిపుట్టవల్లి అనే గ్రామం కమ్యూనిస్టుల చేతిలోవున్నది. అక్కడ ఎన్నికలు జరపలేదు. అక్కడ వార్డులు మార్పుచెయ్యాలన్నారు, మార్చారు. ఎక్కువ మంది సభ్యులున్నచోట తక్కువ వార్డులు, తక్కువమంది ఓటర్లున్నచోట ఎక్కువ సీట్లు ఏర్పరచి, వారికి అనుకూలంగా చేసుకున్నారు. ఇది పక్షపాతానికి మరొక ఉదాహరణయని చెబుతున్నాను.

పరిపాలనాయంత్రానికి సంబంధించిన ఒక విషయమున్నది. మార్పుగోదావరి జిల్లాలో ఏజన్సీబోర్డు ఏర్పాటు చేశారు. ఇక్కడ 13 మందిని నామినేట్ చేశారు. అయితే, 13 మందికూడ కాంగ్రెసువారేవుండాలా ? కమ్యూనిస్టులుగాని, ఇతర ప్రతిపక్షిలదారు గాని ఉండకూడదా ? ఎల్లవరం, చోడవరం అను రెండు తాలూకాలు, భద్రాచలం—ఇవన్నీ కలిపివున్నపుడు ద్విసభ్యవియోజకవర్గానికి ప్రజలచే ఎమ్మెకోబడిన మహమ్మద్ తహశీల్ ఉన్నారగదా. బై-ఎలక్షనులో కాంగ్రెసు సభ్యులు ఒకరు గెలిచినారు. అందువల్ల చెరిసగం రిప్రజెంటేషను ఉండాలి కదా. అయినా ఒక్క కమ్యూనిస్టుకు కూడ ఇవ్వకుండా అందరినీ కాంగ్రెసువారినే పేసుకోవడం పక్షపాతం అంటామా, అసమా ? ఖమ్మం ఏజన్సీలో తహశీల్ ఎం. ఎల్. ఎ. గా వున్నాడు కాబట్టి తప్పని సరియై వారిని పేశారు. నాన్-అఫీషియల్ గా నామినేట్ చేసిన రి మందిలో 6 మంది కాంగ్రెసువారు, స్థానికంగా ఇండిపెండెంటుగావున్న ఒక డాక్టరు ఉన్నారు.

ఇవన్నీ చూచిన తరువాత ప్రభుత్వం నిష్పక్షపాతంగా పరిశీలిస్తున్నదా అంటే లేదు అని చెప్పవలసి ఉంది. గత సంవత్సరం అనుకుంటాను. లెజిస్లేటివ్ కమిషన్లు ఎన్ని కల సందర్భంలో టీచర్స్ కాన్ఫెరెన్సును స్త్రీ నాగేశ్వరరావుగారిని కమ్యూనిస్టు సానుభూతిపరుడు నిలబెట్టాడు. కొద్దివోట్ల తేడాతో ఓటపోయారు. సీవు టీచరుగా ఉండడానికి వీలులేదు అని టీచరుసంఘం ఆయనను పోలగొన్నారు. కాని బాపట్లలో ఒక హైస్కూలు హెడ్మాస్టరు మునిసిపల్ ఎన్నికలలో నిలబడ్డారు. గెలిచారు. గెలిచిన తరువాత రూప్య ప్రకారం ఆయన హెడ్మాస్టరుగా నైనా ఉంచారు. లేదా మునిసిపల్ కమిషనరుగా నైనా ఉంచారు. రెండు పదవులలోను ఉండడానికి వీలులేదు. అది జిల్లా బోర్డుకి సంబంధం అనుకోండి. అయితే ఆయనను రెండు పదవులలోను సాగిస్తూనే ఉన్నారు. నేను అనేది—ఒక టీచరు కమ్యూనిస్టు సానుభూతి పరుడు కాబట్టి అతనిని వెంటనే ఉద్యోగం నుండి తొలగించి బెరక్ పారేస్తామని. తిరిగి అతనిపొట్టు అతనికైనా ఇవ్వవచ్చును, ఆ పోర్టు కూడా యివ్వకుండా తీసివేస్తున్నారు. ఎన్నికకు నిలబెట్టాడని; మరొక హెడ్మాస్టరు ఎన్నికకు నిలబడి గెలిచినప్పుడు అతనిని రెండు పదవులలోను సాగించడానికి పూనుకోవడం పక్షపాతం అంటారా, కాదా? అది అయిపోయింది. పోలీసు కానిగారిని మంత్రిగారు చెప్పారు. ప్రజలకు పోలీసులకు మధ్య సన్నిహిత సంబంధాలున్నాయని చెప్పారు. గొడవలు లేకుండా ఉన్నాయని పోలీసులను గురించి ప్రజల దృక్పథం మారుతోందని అన్నారు. నేనుకొన్ని ఉదాహరణలు మీముందుకు తెస్తాను. నేరేడలోని కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలను హత్యచేశారు. అతనిని హత్యచేసి ఉరితీశారు. లేకపోతే ఉరితీశారు. పోలీసు ఇన్ క్చేజర్ ప్రకారం అతడు ఉరితీసుకొని చచ్చిపోయాడు. ఆత్మహత్య. నిన్నటి రాత్రి వరకు గ్రామంలో మా కార్యకర్త గా ఉంటూ అన్ని పనులు చేసేవాడు ఒక గంట లోపల నిమిషాల్లో అత్యుత్తమ హత్య చేసుకోవాలి. కుటుంబ వ్యవహారాలేమైనా ఉన్నాయా, లేక మతి చలించిందా? ఆత్మహత్య చేసుకోవడానికి కారణం ఉండాలి కదా? అది ఏమైనా విచారించారా? ప్రజలను అడిగితే కొట్టారు, ఉరితీసారు అని స్పష్టంగా చెబుతున్నారు. నల్లొండ తాలూకాలోని రామన్న పేటలో ఇది జరిగితే శవపంచాయతీకై నల్లొండ జిల్లా అనువత్తికి తీసుకు వెళ్లేదు. రామన్న పేటలోనే తీసుకు వెళ్లి శవపంచాయతీ చేయించాడు. ఆత్మహత్య అని దాక్షకు సర్టిఫికేట్ ఇచ్చేసారు. తెల్లవారకుండా శవాన్ని తగులబెట్టారు. హత్య జరిగిన తరువాత పోస్ట్ మార్టమ్ జరిగి, తరువాత వెంటనే శవపంచాయతీ చేయడమేనా? అది సాంప్రదాయమేనా? పోలీసు కార్యక్రమం చేసే వద్దతి ఇదేనా? దానికి బాధ్యుడైన సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరు ఇంతకు ముందు మరొక పంచాయతీ అభ్యుదయ చాకలి అయిలయ్యను తెనుకపడిన కులాలనుంచి వచ్చినవాడు పంచాయతీ అభ్యుదయ అని నిరగగొట్టి తన్నాడు. ఈ రకంగా జరుగుతుంటే పోలీసు ఆపీనెస్ అంతా నిష్పక్షపాతంగా జరుగుతున్నారని ఎట్లా అనుకోదం? నేరేడ ఒక పేరే. ఇది వరకు మధిరలో జరిగింది

చెప్పాము. అప్పుడెట్లో పట్టాలో ఉంతగాని సందర్శనపెట్టారు. అమ్మయారలో నవ
ఇన్స్పెక్టర్ ఇంజనీరు అనేక పోస్టాల్లు చేస్తున్నారు. అదివరకే అనేక కారణాల
వల్ల పోస్టల్లు పట్టాయి. వారిని ప్రజలమీద పెట్టినంచేయడానికి కేయడం దుం
చిది కాదు. ఈ విధంగా కుల్యాభివృద్ధిమీద కీళ్ళగట్టిపెట్టున్నారని మీయగర చెప్పాము.
పోలీసు ఇన్స్పెక్టర్తో మీరుచూడ కన్సర్వే అయినా అక్కడే వారిని ఉంచి
అదే విధంగా చేయమంటున్నాను-దీని విర్కసానం ఏమైంది? ఈ రోజుని అక్కడ
ఉండే సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు మా ఎమ్. ఎల్. ఏ పని పట్టుకుని-ముందుగా కాదనుకొండి-
గ్రామాల్లో గూడెగకొడుకులు. మాలకొడుకులు అని ముట్టాడుతుంటే దానికి
సిమిటి-మన దృష్టిలో ఉపే మున్నరు హరిజనులనుంచి వచ్చినందుకు సంతోషిస్తు
న్నాము. పోలీసుల దృష్టిలో సందేహయ్యగలిగితా అదేరకంగా ముట్టాడుతుంటే
న్నారన్న మాట: అది జరుగుతోంది. ఇది జరుగుతుంటే పోలీసులు చాలా నిష్పక్ష
పాతంగా సర్వేస్తున్నారను కొడం:-నేరెళ్ళలో హత్యచేయబడిన వారం 'మేము'
కేసుపెట్టింది మా-మున్నై మండిమద: ఎందుకంటే హత్యచేసిన రాత్రి, పగలో
పరీక్షలు కోపంపట్టలేక హత్యచేసాడని అనుకున్న కాంగ్రెసువాదిని తలగొరిగించి
గాలిచీమిది త్రిప్పారట. కావచ్చును. అయితే మేము చేసామని మున్నైమండిని
అరెస్టుచేసారు. ఎవరు చేసారన్నది కేసులోతేలుతుంది. అయితే హత్యజరిగిన దానికి
చాట్టుగాని ఎవరినైనా అరెస్టుచేసారా? లేదు. ఇదేరకంగా మడుగు
గ్రామంలో మడి పెద్ద సోమయ్య అనే కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తను హత్య
చేసారు. 17-8 న హత్యచేసారు. పంచాయితీ అధ్యక్షులుగా ఇక ముందు
రాలేమని ఈ రోజు పంచాయితీ సమితి అధ్యక్షులుగా ఉన్న ఒక వ్యక్తి ఖరకంగా
చంపకుండా ఉంటే పంచాయితీ గాని పంచాయితీ సమితికిగాని అధ్యక్షులుగా
రాలేమని హత్య చేయించారని అక్కడి ప్రజలు అనుకుంటున్నారు. నిజం కాకపో
వచ్చును. మొల్లసకి మా కార్యకర్త మాత్రం వనిపోయాడు. మా కార్యకర్తను
మేము చంపుకొను కదా! చంపనపుడు, ఇతరులు చంపి ఉండాలి-రాజకీయంగా
వ్యతిరేకంగా ఉండడం వలన. ఇదివరకు గుంటూరుజిల్లాలో పంచాయితీ ఎన్నికల
నందర్బంలో ఇద్దరు కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలను కాలివన సంగతి మీకు తెలుసు,
సరే, కేసులు పెట్టారు: అయిపోయింది: ఈ రకంగా గ్రామాలు తడువాత
గ్రామాలు, ఒక ముకునతరువాత మరొక ముకున. కమ్యూనిస్టులను కొట్టడం,
చంపడం, దానికి పోలీసుల మద్దతు ఉన్నప్పుడు నిష్పక్షపాతంగా ఈ సర్వభిక్షం
పరిపాలన చేస్తున్నదని మమ్మల్ని ఏ రకంగా నమ్మమంటారో చెప్పండి. అంతే
కాదు. పోగాటూల్లో యూనియన్ కార్యకర్త నొకరిని హత్యచేశారు. ఆయన
కమ్యూనిస్టుపార్టీ సభ్యులుకూడ కాదు. మిట్టమేర్యాహ్నుమపుడు హత్యచేశారు. కొంత
మందిని అరెస్టు చేశారు: కేసు జరుగుతోంది. ఎవరు చేశారన్నది పేరువిషయం.

మేము మంత్రులతో చెప్పాం ; అక్కడి కార్మికులందరూ అనుకుంటున్నారు—దీని వెనుక ఒక రాజకీయ పార్టీ ఉందని ; అది కమ్యూనిస్టు పార్టీకాదు, కాంగ్రెసు పార్టీ కాదు ; ఇంకొకటి అది. దానిపై ఇన్ క్వయరీ చేసి satisfy అయినదా 'మీ' పోలీసు : పోలీసు satisfy అయినట్లయితే, మా రృష్టిలో ఉన్నంతవరకు, ఇక్కడ కూడా రాజకీయ కారణాలతో కమ్యూనిస్టులమీద ఏమి చేసినా పోలీసులు దర్యాదనుకోరనే వాతావరణం తయారుచేశారు అన్నమాట. మానేజ్ మెంటు మెజార్టీవున్న యూనియన్ ను గుర్తించకుండా తమ vans మొదలైన వాటినిన్నింటితో అల్పసంఖ్యాకులు పట్టులుగావున్న ఏ యూనియన్ కో తోడ్పడి—హత్యలను ప్రోత్సహిస్తున్నారని మాకు రాలేదు కాని—గలాటాలు తేవడానికి పనిగట్టుకుని చేస్తున్నదని మా అభిప్రాయం. సిరిపూర్, కాగత్ నగర్ లో గోపీనాథ్ అని మా కమ్యూనిస్టు కార్యకర్త ఉంటున్నాడు. పోలీసుశాఖలోని సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు వెల్లి ఇంట్లోవున్న అతనిని అరెస్టుచేసి 'నీవు రు. 10 లు దొంగతనం చేశావు' అని చెప్పి మరునటిరోజు రాత్రి 12 గంటల వరకు పోలీసు లాకప్ లో పెట్టాడు. తరువాత రెండవ రోజు రాత్రి తీసుకవెళ్లి—కాగత్ నగర్ తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్ కు, కాదు కనుక మేజిస్ట్రేటు కోర్టు లేదు కాబట్టి సిరిపూర్ తీసుకవెళ్లి—ఏదో కేసు పెట్టాడు. రు 10 లు కమ్యూనిస్టు కార్యకర్త దొంగతనం చేస్తాడు ; ఇటువంటి చార్జీలు పెడుతుంటే పోలీసులు నిష్పక్షపాతంగా ఉన్నారని ఎట్లా అనుకోవాలి ? పోలీసుల సంగతి వదలిపెట్టాడి పశ్చిమతానికి. ఈరకంగా ఇంకా అనేక ఉదాహరణలు ఇవ్వవచ్చును. మిగతా మా సభ్యులు మాట్లాడినపుడు ఇంకా ఏమైనా విచారాలు ఇవ్వవచ్చును. వాటినిన్నింటిని మంత్రివర్గం సీరియస్ గా ఆలోచించాలని అంటున్నాను. ప్రజలకు మంచి పనులు చేయండి; వాటి ప్రభావంతో శాశ్వతంగా అధికారంలో ఉండగలిగితే ఉండండి. ఎవరూ కాదనరు. ఇటువంటి పనులు చేసి ప్రజల విశ్వాసాన్ని చూరగొనడంలో ముందుకు పోతామని అనుకోవడం పొరపాటు, ప్రభుత్వం చేయవలసిన పనేనా ఇది అని అడుగుతున్నాను. కాంగ్రెసువారం అధికారంలో ఉన్నాము కాబట్టి కావలసినట్లు చేసుకుంటామంటే నేను చెప్పేదిలేదు. ఇంకా పక్షపాతానికి ఉదాహరణలు కావాలంటారా ఎడ్యుకేషన్ కమిటీలను చూడండి. ఎడ్యుకేషన్ అంతా గందరగోళంగానే ఉంది. ఇంజనీరింగ్ కాలేజీకి entrants ను సెలెక్టు చేయడానికి వేసిన కమిటీలో కాంగ్రెసు ఎమ్. ఎల్. ఏ శ్రీ పాలా వెంకటసుబ్బయ్యగారు ఒక మెంబరు, కాకినాడ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ ప్రిన్సిపాలు శ్రీ గోవిందకృష్ణయ్యగారు ఒక మెంబరు, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం ఉపాధ్యక్షులు, శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావుగారి అధ్యక్షతన ఒక సంఘం వేసారు. ముగ్గురిలో ఒకరు సిగ్నిఫికాలు, ఇద్దరు కాంగ్రెసువారు ఇది పక్షపాతం కాకుంటే ఏమంటారు ? అరకంగా వేసిన కమిటీ నిష్పక్షపాతంగా వ్యవహరిస్తుందని నమ్ములను నమ్ముతుంటారా ?

దైన్యరహితంగా ఉంటుంది. ప్రతి గోవిందరాజునాయుడు, మేకతల్లి రాజేంద్ర ప్రసాదాడు, శ్రీ పి. జగదీశ్వరయ్య, శ్రీ కె. విజయభాస్కరయ్య, శ్రీ సగద కోటయ్యనాది మేము, విజయభాస్కరయ్యగారు, సగద కోటయ్యగారు నాకు తెలుసు. వారు పక్షపాతంగా ఉంటారా, నిష్పక్షపాతంగా ఉంటారా అన్నది నాకు అనివసరంలేదు. ప్రజామిత్రులైన సెలక్షన్ కమిటీలో ఇద్దరు కాంగ్రెసువాదులు అన్నది నేను వేస్తున్నది. దాకే నిష్పక్షపాతంగా చేస్తారంటే ఇంకా ఎంతవరకు వెంటాడు ? అందరూ నిష్పక్షపాతంగా చేసేవారు. మూలంబివారు పక్షపాతంగా వ్యవహరిస్తున్నారని ఏమైనా యితావుచేయించుకున్నారా ? అంటేకాదు. నాదగ్గర ఒక రిపట్ ఉంది. గవర్నమెంటు ఆర్డరు ప్రకారాలకి యిక్కడకూడా స్టూడెంట్లను ఆర్మీలో చేయడానికి కమిటీలు వెళతారు. ఇందులో ఎవరెవరు ఏసార్థకి చెందారు అనేది చెప్పలేను. ఇన్నిటిల్లాలలో ఇంతమందితో పరిచయము లేదు. రాజుల్ని ఎవరెవరు కాంగ్రెసువాదులో చేప్పలేను. కాని వారి వాటిలో పూర్తిగా కాంగ్రెసు వాళ్లను వేసుకున్నారు. ప్రతి పక్షానికి చెందిన వారు ఒక్కరూలేరు. కొంతమంది ఇండిపెండెంట్లుని వేళాము అనిచచ్చు. ఒకరిన్ని చుండు చుండు చుండు, కాని మా కమ్యూనిస్టుపార్టీకి సంబంధించినంతవరకు ఏ ఒక్కరిని కూడ వేయలేదు. అందుచేత “అధికారంలో ఉన్నాం కాబట్టి మాయప్రం వచ్చినవారిని కమిటీలో వేస్తాం. మాయప్రం వచ్చినవారిని స్కూల్లో ఆర్మీలో చేస్తాం” అని తప్పితే “అనితో ప్రతిపక్షం మూలంబి వేసుకుంటేడు.” అంటే దాంతో ఏకీభవించలేము. పూర్తిగా వాల్చీ వర్గమొకసం వోసు స్టూడెంట్లు వర్గమంది పక్షపాతంతో ఆర్మీలో చేసుకోవాలికి ఇలాంటి కమిటీలు వేళారు అనే నిర్ణయానికొకటవ్వదు. తరువాత దేవుడుగారు, యూనివర్సిటీ గ్రాంట్లు కమీషనువారు, కాంగ్రెసు మంత్రులు “విద్యార్థులను రాజకీయాలలోకి దించవద్దు” అని చెబుతారు. మేము విద్యార్థులను రాజకీయాలలోకి దించేది ? పక్షపాతంతో కమిటీలు వేసి ఒక్క కాంగ్రెసుకు చెందినవారితోనే నెలెట్టు కమిటీలు వేసి వారి యిష్టం వచ్చిన వారిని ఆర్మీలో చేసిన తరువాత మేము చెప్పకుంటే మూర్ఖం విద్యార్థులలో రాజకీయాలు రావా ? ఇంటేకాదు. లేబర్ కమిటీల గురించి గత మార్చి నెలలో చెప్పాను. మంత్రులు వాగ్దానం చేశారు. “మేము ఇంతవరకు వేయకుండా ఉంటే మిగిలిన వాటిలో వేస్తాం” అన్నారు. డిస్టిక్టు ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్పెండి కమిటీలలో ఏ జిల్లాలోనూ మావారిని వేయలేదు. ఈ ప్రకారం వేయవలసినదని లిస్టు పంపించాము. ఇప్పటికి మూడు నెలలు ఆయిపోయింది. వేయలేదు. ఎంప్లాయిమెంట్ అడ్వయజరీ కమిటీలో వేస్తామన్నారు. ఇంకా కొన్ని కమిటీలలో వేశారు. కొత్త కమిటీలలో వేస్తున్నారు. పాత కమిటీలలో వేయడం లేదు. వారు యిచ్చిన వాగ్దానం ప్రకారం వేయలేదు. వేయకపోతే వారిమీద వత్తిడి వచ్చి అయి ఇరుగవండా చేస్తున్నారనుకోవలసిన పరిస్థితి మాకు వస్తుంది. ఈ సందర్భంలో విద్య గురించి మాత్రంలాడతాను. విద్య విషయం వచ్చినప్పుడు తెలుసు

గాజా రీజియన్లో ఉమ్మడిగా "ప్రాప్రెయిజర్ గోడౌన్స్" కోసము ఇంటర్వ్యూ
మార్కులు పనికిరావు, అవి తమకు ఇష్టం వచ్చినవారికి పంపించడానికి అవకాశం
పడుతుంది అన్న ఇంకొకటి కాదు. పచ్చని అనలు మార్కులనుబట్టి ఇన్వెంటరీ అని
హ్యాన్ చేసినప్పుడు పెన్సిల్వేనియా అర్థం ప్రకారము అమలు జరిపే తీరాల్సివస్తుంది
కాబట్టి అమలు జరుపబోతూ ఉంది. కాని అక్కర ప్రాంతంలో గ్రహిణులకు ఇప్పటికీ
కూడా తమ పాత విధానమును ఉపయోగించి ఇంటర్వ్యూ చేయటం, రివెన్యూను
ఉన్నప్పుటికి వాగా మార్కులు పెచ్చినప్పుడు పర్మియారిటీ యివ్వటం తప్పని
మార్కులు పెచ్చినా ఇంటర్వ్యూ మార్కులు ఎక్కిన వేసి పర్మియారిటీ ఇచ్చిన ముఠ
నలు చాల ఉన్నాయి. గత సమావేశంలో యం. యల్. సి. శ్రీ కొల్లా వెంటయ్యగారు
అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం యిస్తూ మెంటల్ కాలేజీనికి సంబంధించి కొన్ని
లెక్కలు - 1958-59కి చెందినది అనుకుంటాను - ఇచ్చారు. వ్యాక్టర్డ్ క్లాస్స్ కు చెందిన
వారిలో 50% (ఇంటర్వ్యూ కాకుండా అనలు మార్కులు) పెచ్చినవారికి నెలెక్టు
చేరారు. 42.03% మార్కులు పెచ్చినవారిని వెంటింగ్ లిస్టులో పెట్టారు. 56%
మార్కులు పెచ్చినవారిని రెజెక్టు చేశారు. "అంతా మే ఇంటర్వ్యూ మార్కులు సమీక్షించి"
జనరల్ సీటులో పెట్టే 55% మార్కులు పెచ్చిన మనషిని నెలెక్టు చేశారు. 54%
మార్కులు పెచ్చినవారిని వెంటింగ్ లిస్టులో పెట్టారు 62% మార్కులు పెచ్చిన
వారిని రెజెక్టు చేశారు. ఇంకొక రీజియన్లో యూనిటముగా ఉంది. వ్యాక్టర్డ్ క్లాస్స్
లో 52% మార్కులు పెచ్చినవారిని నెలెక్టు చేశారు. 48% మార్కులు పెచ్చినవారిని
వెంటింగ్ లిస్టులో పెట్టారు. 57% మార్కులు పెచ్చినవారిని రెజెక్టు చేశారు. జనరల్
సీటుకి వచ్చినప్పుడు 54% మార్కులు పెచ్చినవారికి సీటు యిచ్చారు. 45% మార్కులు
పెచ్చినవారిని వెంటింగ్ లిస్టులో పెట్టారు. 60% మార్కులు పెచ్చినవారిని రెజెక్టు
చేశారు. ఈ విధముగా ఉపయోగించు మెంటల్ కాలేజీలకు సంబంధించి ఉన్నాయి.
అగ్రికల్చరల్, వెటరినరీ కాలేజీలకు సంబంధించి కూడా ఉన్నాయి. అందుకే
ఇంటర్వ్యూ వద్దతి అనేది తమకు కావలసిన వారికి మార్కులు అదనంగా చేసుకొని
సీట్లు ఇప్పించడానికి ఉద్దేశించబడినట్లు కనబడుతున్నదిగాని ఇంకొక మాదిరిగా లేదు.
అందుచేత యీ ఇంటర్వ్యూ వద్దతి లేకుండా చేయడం తప్ప ఇంకో మార్గం దీనికి
యేమీలేదు. అది ఉన్నంతకాలం వారు వక్షపాతంగానే ప్యూబ్లికైజ్మన్షన్ అనుకోక
తప్పదు. ఇక విద్యకు సంబంధించి పెచ్చినప్పుడు పరీక్ష ఫలితాలు తీసుకోంది. సంవ
త్సర సంవత్సరం తగ్గుతోంది. గత సంవత్సరం 35% అయితే యీ సంవత్సరం
30%. కారణం ఏమంటే విద్యార్థులు చదువుకోవలెను, ఇంజనీరింగ్ వర్గంలో
న్నది అంటారు. ఒక ఫారంలో 50 మంది విద్యార్థులను చేర్చి ఒక టీచరును
జాగ్రత్తగా చదువు చెప్పాలంటే ఎట్లా సాధ్యమవుతుంది? పరీక్ష ఫలితాలు తగ్గుతు
న్నవంటే చాలని గురించి శ్రీ అంబోసెర్డ్ గారితో పెకండర్ ఎయ్యుకేషను కమిటీని

పేయూ రూ. కొన్ని సూచనలు ఇచ్చిన వాటి అమలు జరిగిందా లేదో తెలియను.
 2. పంపి విచ్చేయించుచు ఎక్కడ ఒక తరగతిలో ఉండకూడదని సూచన
 ఇచ్చారు. (1) చి - రో స్కూలు వెళతారు. వీరిని యిటు అనుగుతుంది;
 అంతేగాదు యి. నె. యె. సి. పాఠశాలలో చేరుకుని స. గ. వదిలి
 వెళ్ళింది. (2) పం. కా. లెనిన పీఠాల్లో అనేది స్వచ్ఛాందాబంధం అందరూ అను
 తోన్నది. యి. నె. అంతరి మొదటి పాఠశాలలో చేర్చుచున్న ఉన్న కళాశాలను గురించి
 పత్రికలలో గత వారం చదివాము. దేశవాళీలో నాగులేవే మంచి హైస్కూలులో
 చేర్చబడినది. హిందూ హైస్కూలులో విద్విగులు కట్టించుకొనుటకుగాను యిరవై
 మైలు రూపాయలు యిచ్చే అర్హితేషను ఇస్తారు. మొదటి పాఠశాలలో చేరుస్తూ లేదా
 అనేది పరే సంగతి కేవలం అర్హితేషను ఇవ్వడానికి ఇరవైమైలు రూపాయలు
 పనులు చేసిపాటు విద్విగులు కట్టుకోవడం వ్యయమా? సరియైనదా? ప్రభుత్వం
 రాబోయే అయిదేళ్ల లోపల బలవంతంగా ప్రార్థనక విద్య అందరికీ చెబుతాం
 అన్నారు. అందుకు 22 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. హిందూ తప్పితే 22 కోట్ల
 రూపాయలతో అందరికీ చదువు చెప్పడం అసంబంధం. 11 సంవత్సరాల వయసు
 లోపలి వారు అందరికీ చదువు చెప్పడానికి వసతులు 60 కోట్ల రూపాయలు అయితేగాని
 కానిది లెక్కలోనూ చర్చించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. ప్రభుత్వం ఎలిమెంటరీ
 ఎడ్యుకేషను ఏదేండ్లకోర్కు అన్నప్పుడు, అయిదేళ్ల ప్రైమరీ ఎడ్యుకేషను, మొత్తం
 ఇంటిగ్రేటెడ్ ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషను ఏదేండ్లకోర్కులో వస్తుపాఠం ఒక భాగంగా
 ఉన్నది. పట్టపాఠంలో కూడా అడ్మిషన్ ఇవ్వడం చాలకాదంటే, జనాభా అంతా
 పట్టపాఠం పూర్తిచేసుకోడానికి అవకాశాలు పట్టణాలలోనైనా ఇవ్వకపోతే ప్రభుత్వం
 ఏదో కేంద్రదండి ఎట్లా అనుకోవడము? మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ఒక ఆర్డరు జారీ
 చేశారు అది ఎంతవరకు అమలుజరుగుతుందో నాకు తెలియదు. స్కూలుకి ఎండరు వచ్చి
 నాసరే పట్టపాఠములో అందరికీ పీట్రుప్రోవైడు చేసినీరానివాళ్ళక తర్రువులు జారీచేశారు.
 మదరాసు ప్రభుత్వము ఆవిరముగా చేయగలిగినప్పుడు అంద్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము
 ఎందుకు చేయకూడదు? విద్య విషయం చూస్తే చాల నిరాశా జనకంగా ఉంది.
 ప్రభుత్వానికి ఒక గ్రిప్ లేదు. ఏమి చేయడానికి తోవడం లేదు. పేదవారికి చదువు
 రాకుంటే రాకపోవచ్చు. అంచాలు ఇచ్చుకోగలిగి, మాటపలుకుటడి కలిగినవారు
 స్కూలు ప్రైవటు చదివించుకొని యూనివర్సిటీ ఎడ్యుకేషన్ చదివించు కుంటారు. అది
 అనుకూలం అది ప్రజాప్రభుత్వం అనలేము; దనసంఘం ప్రభుత్వము అన
 వలసినదే. దబ్బులేని వారికి యీ సర్టిఫికేట్ ఎంతవారుజానంగా ఉంటుందో అలో
 చించాలి. తరువాత బంజరు భూములను గురించి చెప్పాలి. బంజరు భూముల పరిష్కార
 ప్రణాళికను సంబంధించినది, బంజరు భూముల నమస్సును సంక్షిప్త కరంగా పరిష్కార

రం ప్రేశాధని గవర్నరు గారి ఉపన్యాసములో ఉంది. ముఖ్య మంత్రి సందేశము గాదు యీ రాసనపతా వేధిక మీద గత మార్చిలో ఒక సంవత్సరంలోపల, రాబోయే ఉగాది లోపల బంజరు భూములను పేద ప్రజలకు సందే కార్యక్రమం తీసుకుంటామని చెప్పారు, చాల సంతోషము.

కాని వారి రెవెన్యూమంత్రి ఏమిచేస్తున్నారో వారికి తెలుసుననుకుంటాను. సివాయి జమాభూములు చేసుకునేవారిమీద పెనాల్టీలు వేస్తూవుంటే జమాబందీ కాలములో represent చేసుకొని కొంత తగ్గించుకొనడము జరుగుతుందేదీ శ్రీ కళా వెంకటరావుగారు రెవెన్యూ మంత్రిగా వున్నప్పుడు చెప్పాము. సంవత్సరాలకొంది సాగుచేసుకొంటున్న వారిని తొలగించి వారిమీద పెనాల్టీలు వేయడం న్యాయం కాదని రంగారెడ్డిగారికి కూడ చెప్పాము. రావి నారాయణరెడ్డిగారు నేను కలిసివెళ్లి పెనాల్టీలు వేసి ప్రజలు చేయడమువల్ల ప్రజలలో ఆందోళనగా వుంది అని రంగారెడ్డిగారికి చెప్పాము. అక్రమముగా, మా అనుమతి లేకుండా సాగుచేస్తున్నారని కనుక పెనాల్టీలు వేయవలసినదేనని, ముందు భూమినుంచి తొలగించివేస్తాము. తరువాత వారికి భూమిలేకపోయినట్లయితే వారికి ఇస్తామని మంత్రిగారన్నారు. కడుపు కాలు తూన్న పేద ప్రజానీకానికి పని చూపించడంలేదు సరికదా పాడుగావున్న భూమి, ఎవరికి అడ్డములేని భూమిని సాగుచేసి 10 గింజలు చల్లితే 10 కేర్ల వియ్యం అవుతుందని సాగుచేస్తూ వుండే వారిని తొలగించడము జరుగుతోంది. ఇది దేశాన్ని బాగుచేసే పద్ధతా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఇటువంటి భూములను సాగుచేసుకొంటూ వుంటే సంతోషించి వారికి ఎరువులు, పనిముట్లు, నీటి సదుపాయాలు, ఇచ్చేదానికి పూనుకోవలసినది పోనిది ప్రభుత్వపు అనుమతి లేకుండా చేస్తున్నారు కాబట్టి తొలగించివేస్తామనే రీతిగా చేస్తున్నారు. ఉన్న బంజరుభూములలో నూటికి 10 వంతులు వచ్చికబీడులుగా పెడతాము మిగిలినది మా యిష్టమువచ్చినవారికి, మా చెప్పవేతలలో వున్నవారికి ఇస్తామనే ధోరణిలో చెపుతున్నారు. మేము అవసరం వచ్చినపుడు మంత్రులకు చెప్పడానికి వీలుగా ఎక్కడెక్కడ ఎవరెవరు ఎంత బంజర్లు సాగుచేసుకొంటూ వున్నారనే వివరాలు మా దగ్గరకు 200 గ్రామాల నుంచి వచ్చినవి సుమారు 5, 6 వేల మంది వ్యవసాయ కార్మికులు వెనుకబడిన కులాలకు చెందిన వారు ముఖ్యముగా హరిజనకులాలకు చెందినవారు 10 సంవత్సరాల నుంచి సాగుచేసుకొంటున్న వారి మీద పెనాల్టీలు వేస్తున్నారు. గ్రామ కరణాలు ఏ విధముగా తప్పుడు లెక్కలు వ్రాస్తున్నదీ, భూస్వాములు ఏ విధముగా తొలగించే దానికి కృషి చేస్తున్నదీ వివరాలతోకూడ వచ్చింది మాకు తిబోర్డు. కాని బంజరుభూములను సంశ్లేష్టీకరముగా పరిష్కారము చేశారని గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో చెప్పారు. అమ్మం జిల్లాలోని గోపవరం అనే గ్రామములో 1943 నుంచి 18 ఎక

కాలభూమిని ఒక్కొక్కప్పుడు ఒక్కొక్కప్పుడు నెండు నాలుగు నానడే కొంచెం వుంటే వారినుంచి పెనార్పించేసి, పోలీసులను ఉన్నకాని ఉన్నకాని తొలగించేవాళ్ళా మాస్టారులను నివర్తనజేయడం. కాగపాన్ల కాలనకానుంచి మామ ఇంట్లో కట్టు పెట్టించి, అక్కడ ఇంజనీరును చాలా సార్లు, ఏడాదియనాడు, దెబ్బాట్ల కలెక్టరు, అంతు వున్న పరిమితి అనికొరాను ఉపకాగి-బిగిని సాగుచేయకొమ్మని ఇవ్వారు. కాని Settlement Officers మాస్టారులు చెప్పినమాట మాని వారి పేటల పట్టాలు వాగ్సిఇచ్చి, పెదప్రజలకు eviction notices ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఇప్పుటికైనా పెనార్పించి రద్దుచేయండి. 21 ఎకరాలు మాగాజిగాని 5 ఎకరాలు పెట్టుకొంటే తక్కువటామి వున్నవారికి గాని ఈ బంజరు భూములను చెంతునే వంచేవానికి మామోవాని. ఇదివరకు సాగుచేయకుండున్నవారికి పట్టాలు ఇవ్వండి. వీటికి రమిటింగు వేసేటప్పుడు అన్ని పార్టీలతో కూడిన కమిటీలను చేయండి "ఏబ్ మా ఉన్యోగులు చేస్తారు. మేము చేస్తాము అంటే మాత్రము గొడవ ఇట్లా ఒడుగుచూసే వుంటుంది న్యాయముగా చావలసిన వాటి రాకుండా పోతుంది. మూలిగే నక్కపై కాటిరాయపడ్డట్లుగా ఈ సమస్య పరిష్కారము చేయకుండా కూర్చొని తెలంగాణాలోని కాంగ్రెసును అంటిపెట్టుకొని వున్న రాజకీయ బాధితులకు భూములు ఇస్తామని ప్రకటించారు. ఆ రకముగా ప్రకటన చేస్తే పక్ష పాత సర్కిల్స్ లు అంటామా లేకపోతే నిష్పక్షపాత ప్రభుత్వము అంటామా దేశముకొరకు త్యాగాలుచేసి భూములు పోగొట్టుకొని బాధపడుతున్నవారికి భూములు ఇవ్వాలి. దానికి మాకధ్యంతరములేదు. ఆంధ్ర ప్రాంతములో ప్రభుత్వమువారు చేసిన పని ఏమిటి? వ్యవసాయము చేసుకొన్నా లేక చేయించుకొన్నా సరే అటువంటి రాజకీయ బాధితులకు ఇస్తామని చెప్పారు. 10 సం. ల నరకు అమ్ముకో కూడదని చెప్పారు. వ్యవసాయ కార్మికులు చేసుకొనే భూములనుంచి వారిని తొలగించకుండా కొత్త భూములను ఇస్తామని అన్నారు. కాని అతిరికి వచ్చేటప్పటికి వ్యవసాయ కార్మికులు సాగులోనికి తెచ్చిన భూమిని వారిని తొలగించి రాజకీయ బాధితులకు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. తెలంగాణాలో కూడ అదే ఆరంభిస్తారా? ఆరంభిస్తే మమ్ములను చూచి చూడనట్లు పూరుకోమంటారా? ఇటువంటి గొడవలు చాలా వున్నవి. నరసాయపాలెములో హరిజనులకు ప్రత్యేకముగా కేటాయించిన భూములను రాజకీయ బాధితులకు ఇవ్వడం జరిగింది. హైకోర్టుదాకా వెళ్లారు ఈ హరి జనులు, హైకోర్టువారు "మేము G. O. లను వాతరు చేయము పట్టాలను అయితే వాతరు చేయగలముకాని" అని చెప్పి త్రోసిపారవేశారు. దాని మూలముగా ఇది వరకునుంచి సాగుచేయకొంటున్నవారు తొలగించబడ్డారు. అదేరకముగా ముడికొండ పాడు అనే గ్రామములో హరిజనులకు కేటాయించిన భూమి వుంటే ఇంకొక రాజకీయ బాధితునికి ఇవ్వడానికి పూనుకొన్నాడు. ఏమారు బాదాకాలోను, కైకలూరు

తాలూకాలోను, కొత్తేడు భూములన్నాయి. స్వల్పపాదు కార్మికులు "మీను" పని కోరి సరిఫాటు పెట్టుకొని సాగునీటికొరతానింటే 100 మంది కలిగిన మహిళా కిష్టదం మూడేసి 100 మందితో సుఖము కలిగిన వారికి ఇవ్వడం ఆగింది. గ్రామాటి నివసింపకయ్యగారి లాంటి భూస్వాములు వారికి వున్న 40 మంది కార్మికులతో మిగి సంగతులు పెట్టుకొంటే ఏ 350 ఎకరాలో వారికి ఇవ్వాలి. ఇది ప్రభుత్వేయ్యు కొలవ చేస్తున్నదేనా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. భూమి స్వల్పమును తీసుకొనివచ్చి దేది నిజంకూ భూములను కందివెళతామని అన్నారు. అది భూస్వాముల నియమాని. మాన నిర్మలలని దిట్ట కాదని ఆనందిని ఎస్తుంది. నూములు నిగూడేనూము అయితే 200 ఎకరాకు ముందు కనుకముగా నిర్ణయించారు. Exemptions పేరు పెడితే ఏ 300 ఎకరాలో పోతుంది. ఇటువంటి అనవసరమైన చట్టాలు తేడం నాం చూస్తావ్వదను." ఆహార సమస్యను సరిష్కరించుకోవరకు 175 చొడిపోలు పెట్టబోతున్నాము అని అంటున్నారు. అది ఎక్కడ పెడుతున్నారు. ఏ భూమి వున్నోస్తారు. 4 జిల్లాలో కడవు ఉన్నాయి. 175 చొడిపోలు పెట్టి ఎవరి కన్నదేవు కడవకాక, చిత్త పర్మిట్సుము మాకు ప్రత్యేక బోన్ ఇవ్వలేదు అని ప్రశ్నిస్తుంటే వారు అంటారు. ఆ పెట్టులాట పర్మిట్సుమువాని తేల్చుకోవాలి. నూము కానిదిగిది ప్రశ్నింప అడుగుతుంటే చొడిపోలు పెట్టాలి వెంట్రోల్ ప్రశ్నిస్తుంటే వారు నేరంబారా. రాష్ట్ర ప్రశ్నిస్తుంటే వారు నేరంబారా అనేది మాకు అక్కరిలేదు. మాకు కావలసిన చొడిపోలు పెట్టి ప్రజలకు ఆహారధాన్యాలను అందజేయాలి. మేము చొడిపోలు పెట్టాం. మేము చేసేది ఇంతే మీరు ఏమైన చేసుకోండి" అని అంటే కమ్యూనిస్టులు చేసేది ఏమీ లేదు అనుకొండి. ఈ విధంగా ప్రశ్నిత్వం ఉంటే దానికి ప్రజలే తగు పాతం నేర్పగలరని తెలియ చేస్తున్నాను.

చేదు విధానం గురించి ఒకటి రెండు మాటలు చెబుతాను. పొగాకు కార్మికులకు సంబంధించి మిలియమ్ వేజెస్ కమిటీ కొన్ని రికమెండేషన్స్ చేస్తే, కార్మికులకు రోజుకు కనీసం రెండురూపాయల వేజెస్ ఇవ్వాలని మిలియమ్ వేజెస్ కమిటీ రికమెండేషన్స్ వారిని ఇంతవరకు అమలు జరుగలేదు. అవిధంగా పెక్కుచైల్దారు ఇచ్చుకోలేదని చెబుతుంటే ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేకందా వున్నది. కార్మికులకు ఇంట్ల పొడవ్యం కలుగ చేస్తామని చెప్పారు. నేను ఈ మధ్యనే కాగత్ నగర్ వెళ్లాను. అది చిల్లా రాయం. అక్కడ 8 వేలమంది కార్మికులు పనిచేస్తున్నారు. 40 వేల మంది జనాభాగలిగిన పట్టణమది కాని అక్కడ ఎక్కడ హాస్పిటల్ అయినా వున్నదా అని అడుగుతున్నాను. 8 వేలమంది కార్మికులు, 40 వేలమంది జనాభాకలిగిన పార్లెంట్లో ఇన్ వేషంబుకు ఒక్క టెడ్ అయినా వున్నదా అని అడుగుతున్నాను.

మంగళగిరిలో ఒక పోటీయూనియన్, ఆర్. జి. డి. లో ఒక పోటీయూనియన్, మైవేస్ లో ఒక పోటీయూనియన్ వున్నాయి. ప్రొగ్రెస్సివ్ లో చంపబడిన వ్యక్తి ఏ. పి. జి. యు. సి కి సంబంధించినవారు. అందుకు ఫీజు చుండి ఏ పి. జి. యు. సి. కార్యకర్తలను, యంత్రానికి ముడి మేనేజిమెంట్ తరపున వారిపై పెక్కూరిటి కేసు పెట్టారు కాని అసలు దౌర్జన్యానికి ఎవరు పూనుకొన్నారో వారిని ఏమీచేయకుండా నిష్పక్ష పాతంగా అందరిపై మేము పెనాలోమడి చెప్పటం నాకు అర్థంకావడం లేదు.

ఇక, ఎన్. జి. వోల పదువ్య వుంది. ఎనామలీస్ వున్నాయని ఇదివరకే చెప్పాము. వాటిని పరిష్కారం చేస్తామని ఎన్నటినుంచో చెబుతున్నారు కాని ఇంత వరకు ఏమీ చేయలేదు. పర్మిట్ కండిషన్స్ గురించి ఒక నిర్ణయం చేయాలన్నారు, కాని రెండేళ్లు అయినా ఏమీచేయలేదు. కేంద్రీకృతీకృతము, ప్రక్కన వున్న ప్రభుత్వాలు డి. ఏ. ను కలిపి జీతాలను ఎక్కువ చేస్తే ఆ విషయాన్ని గూర్చి కూడా ఆలోచిస్తామని చెప్పటమే జరిగింది కాని దానిగురించి కూడా ఇంతవరకు ఏలాంటి చర్య తీసుకోలేదు. ఎన్. జి. వోల్ ఎసోసియేషన్ ను ప్రభుత్వం గుర్తించినా అని అడుగుతున్నాను. వారు ఒక సంఘాన్ని పెట్టుకొని, తమకు వచ్చిన జీతాలు చాలవని మొరపెట్టుకొని, వారి ఆదర్శాను తెలియజేయడానికి ఒక రోజు పని నిలుపుదలకు పూనుకొంటే అందుకుగాను యూనియన్ కార్యదర్శిని సస్పెండ్ చేసి, ఎ. జి. వోల్ ఎసోసియేషన్ ను రిజిస్ట్రేట్ చేయమనే పాలసి ఏర్పడిగా వ్యవస్థాపనని నేను అడుగుతున్నాను. వారి కోర్కెలను తీసుకుకొన్న భయపాతనే కాబేనట్ కాన్ని మార్పులు చేసింది, వారు కోరిన కోర్కెలు న్యాయపైనను అంగీకరించి మార్పులు చేసిన తరువాత వారి యూనియన్ ను రిజిస్ట్రేట్ చేయకపోవటం, ఆ యూనియన్ కార్యదర్శిని సస్పెండ్ చేయటం కార్మిక విధానానికి తగిన మార్గం కాదని తెలుపుతున్నాను. వారి హక్కుల కోసం ఒక యూనియన్ పోరాడినపుడు దానిని కాన్సిల్ చేస్తాము, దానిని రిజిస్ట్రేట్ చేయము అని ట్రైప్ థి సమావేశంలో నిర్ణయించుకొన్నారా అని అడుగుతున్నాను.

ఇక, హరిజన సంక్షేమ విషయం వుంది. దానికి సంబంధించి ఒకవిషయం చెబుతాను. నిన్ననే నాకు ఒక జాబు వచ్చింది. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక కాపీ, నాకు ఒక కాపీ పంపారు. గుంటూరు జిల్లాలో సరైనవల్లి వద్ద జంలాపురం గ్రామంలో ఇద్దరు హరిజనులు పెద్దల చేసుకొని పూరేగుతూవుండగా ఆ పూరిలో వున్న పై కులాలవారు దాడిగా వెళ్లి వారిని కొట్టి తరిమివేశారని ఆ పుత్తరంలో వుంది. వారి ఆ విషయం గురించి పోలీసులకు రిపోర్టు చేసినా వారు ఏమీ చర్య తీసుకోలేదు అంటరానితనాన్ని పాటించే వారిపై నేను పెట్టవచ్చునని, అలా కేసు పెడితే వారి

చిర్రు తీసుకొనాలని చిట్టాలో పెట్టా పోయినది అంతవరకూ ఎలాంటి చర్య తీసుకొనలేదు. ఇక గిరిజన సంక్షేమం గురించి చూస్తూంటే పెట్టి కేసులు వొనరులే ఇంకా కనిపిస్తోంది. కోయ వ్యవసాయాన్ని అలంకరించి పంపించేటట్లు చేయాలి అని చెబుతున్నారు. ఎవరాలికి కిర్యానీలు ఇవ్వాలి అని చెప్పి పని చేయించడం చేయాలి అని చెబుతున్నారు. అలాంటివి ఎవరాలికి కిర్యానీలు ఇవ్వాలి అని చెప్పి పని చేయించడం చేయాలి అని చెబుతున్నారు. ఇది పెట్టి చూడాలి అని అనుభవించుకున్నాము.

ఒక్క పనిచేయటానికే అంతా పోటీపడ్డారే ఇదివరకే ఏమీ చేయలేదు. ఇచ్చేవాడు. అలాంటిది ఇప్పుడు లేదు. పై లెక్క రిగ్గించారు. ఎక్కడచూస్తే చింతపడు పోతుంది. ఒకటింటికి ఒక ఆకాటకొని. ఒక్కడొక్కడూ తీసుకునిపోయి రైలుపాసాయం అయ్యేటట్లుంటుంది. వ్యవసాయాన్ని పీనుచేస్తున్నారు. ఏదో **Finances Corporation Market** ఏర్పాటుచేశాము అని అన్నింటికీ **extend** చెప్తున్నాడు. సరే అది ఎంతవరకు పనిచేస్తున్నదో తెలియవలెనంటే, ఆ ఏర్పాటుకొరకునుంచి వచ్చిన ఖర్చులు చెప్పాలి. చివరకు ఆ ఏర్పాటుకొరకునూ పాల్గొన్నారని లాభేదు. గనుక అప్పుడ విషయము, **Co operative Societies** ను గురించి తెలియదని చెబుతారు. **Co-operative Society** లేదు అప్పుడ పెట్టుకొని రేవో తెలియదు అప్పుడ ఏదోగారు ఏదో పోతున్నట్లుగా చెప్పింది. ఈ ఏర్పాటు ఆ జాతి వారి రైలు పాసాయం అయ్యేటట్లుగా అంటే ఇది పక్కలను దోచుకోవడము తప్ప మరేది కాదు ఈ దోచుకోవడం అరికట్టటానికి పక్కలను దోచుకున్న వ్యవస్థ ఏమిటి? ఇంతవరకు ఎందువల్ల వ్యవస్థ తీసుకోలేదు. ఇలాంటిది ఇంకా పన్నో ఇంటిగురున్నవి.

తరువాత హైదరాబాదు. సికింద్రాబాదు పట్టణములలో ఉన్న నిరుద్యోగ వయస్కులను గురించి ఒక్క విషయము చెప్పదలచుకున్నాను. ఈ వయస్కుల పరిష్కారించటానికి ప్రభుత్వము పది లక్షలు 1960-61 కి కేటాయించామని, ఏవీవో 300 **proposals Small Scale Industries, Handi-crafts, Cottage Industries** ఎగైరాల సంబంధించినవి అని అంటున్నారు. వసులు ఆరంభిస్తే, మూడు రి నేల నుండి వసులు కల్పించ గలుగుతాము అని ప్రభుత్వము చెబుతున్నది. అయితే ఈ రెండు వగరములలో ఎంతమంది నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారని లెక్కనెస్తే, మా అంచనా ప్రకారము ఈ మూడువేలకంటే ఇంకా లక్షమంది ఉంటారు. మూడువేలమందికి మార్గము వసులు కల్పించితే మిగతా వారి విషయము ఏమిటాలో? ఇంకా ఎక్కువగానే ఉంటారు కాని. తప్పువలేదు. ఇంతమంది ఉంటే ఈ పది లక్షలు ఏవిధముగా పరిహారము కాబట్టి ఈ వయస్కుల పరిష్కారము చేసేటంతవరకు ఈ నిరుద్యోగులకోసం **Un-employment Fund** క్రింద చివరము

ఒకటింటికి ఇంటి అసలు వారికి ఇవ్వటానికి ప్రభుత్వము పూనుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అవిధముగా చేయకపోతే లాభములేదు. ఇక్కడ Muslim Minority ఉన్నది. వారిలో కొంతమంది కులతత్వాన్ని రెచ్చగొట్టటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఈ విషయము ప్రభుత్వానికి అందించే హాజరెలాను ఎప్పుడైతే కులతత్వాలను రెచ్చగొట్ట నారంభించారో, దానికి తోడు ఆకలి. విరుద్ధోగము ప్రభుత్వం ఇండదము వల్ల వారి వెనుక follow అంటూనే పేదప్రజలు తరహారపుతరుల గుర్తించాలి. దీనికితోడు ఇక్కడ హైదరాబాదులో ఇర్రిహాదు ముస్లిమీస్ పక్షమువారు ఇదివరకే కులతత్వాన్ని రెచ్చగొట్టారన్న సంగతి పురుషరాసి విషయము. Majority Communities లోనివారు Muslims కు వ్యతిరేకముగ కులతత్వాన్ని రెచ్చగొట్టారు. ఇది కూడ మనకు తెలుసు ఇది ఎప్పుటిసంగతోకాదు. రెండు మూడు సంవత్సరాలుగా జరుగుతున్నది. అందుకే తెలుసు మంత్రీగారికిహాడ తెలుసు. ఆలాంటిప్పుడు హైదరాబాదు పట్టణములో ప్రజాభివృద్ధి ఉన్నమాదిరి ముందుకుతీసుకుని పోవటానికి శాంతి భద్రతలను పరైరాలకు ఏలాంటి అటంకితము లేకుండా నడిపించటానికి ఇలాంటివి అడ్డుపెట్టున్నవి. అల మతవత్వాలను రెచ్చగొట్టితే దానియొక్క repercussions ఏవిధముగా ఉంటాయో ప్రభుత్వము చాల serious గా ఆలోచించ వలసియున్నది. ఈ విషయములో ప్రభుత్వము ఏలాంటి చర్యతీసుకున్నప్పటికినీ మేము అందులో ప్రభుత్వముతో పూర్తిగా సహకరించటానికి సిద్ధముగ ఉన్నాము. చాబట్టి ఆకలి వాదతీరటానికి, సేదదోగము పూర్తిగ పరిష్కరించాలంటే ఈ 10 లక్షలు చాలినేరాలవు. చాలిన తరకు పెంచమని కోరుతున్నాను.

తృతీయ సంవత్సర ప్రణాళిక ఏదోవిధముగ జయప్రసముగ నడిచిస్తామని ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. ఆ ప్రణాళికను గురించి మాట్లాడేటప్పుడు నేను ఇక్కడకు రాలేక పోయినాను ఏమైనప్పటికినీ, అనిచేస్తాము, ఇదిచేస్తామని చెప్పకుని అత్త సంతృప్తి పడవద్దని కోరుతున్నాను. ఆ ప్రణాళిక కోసము 500 కోట్లదాకా ఖర్చుకు స్కీములను వంపించామని, ప్లానింగు కమిషనువారు ప్రత్యేక శ్రద్ధవహిస్తామని చెప్పినట్లు చెబుతున్నారు. ఈ 500 కోట్లు కౌగితముమీద అంకెగా ఉండడము తప్ప దీనివల్ల ప్రయోజనములేదు. ఇందులో కేంద్రమువారు ఇచ్చేది, మనముఖర్చుచేసేది చేరితేగాని అంతవరకువారు. అంటే కేంద్రమువారు ఇచ్చేది 300 కోట్లదాకా వుంటుందనుకుందాము. వారు ఇచ్చే 300 కోట్లతో ప్రణాళికక్రింద ఉన్న అన్నిరంగాలలోని పనులు చేయించటానికి పీఠంథదు అనిచెబుతున్నారు. ఇందులో Major and Medium Projects క్రింద, సుమారు 150 కోట్ల దాకా కేటాయించారు. ఇదిగాక తుంగభద్రా హైలెవెల్ కెనాల్ ఉన్నది దానిని యీ ప్రణాళిక అయిదు సంవత్సరములలో పూర్తి చేయలేము, అందులో సగము మాత్రమే పూర్తి చేయగలుగుతాము అని చెబుతున్నారు. తరువాత గోదావరి వరదలవల్ల, వృతి సంవత్సరము ప్రమాద పరిస్థితులు

ఏర్పడుచున్నది. వాటిని ఇప్పుడేలా పూరించుకొన్నప్పుడు లేదా తర్వాత ఎన్నికైనా ఒక అగ్రతట్ట పట్టణమని చెప్పాడు. అప్పుడు విషయమేమిట? ఎవరికి పట్టణం అంటే లేనే లేదు. అది పూర్తి చెయ్యాలంటే వాటికి ఎంతో సహాయం కావాలి. వీటిని అప్పుడే యీ డివిజన్ లుగానూ, సాంస్కృతికంగానూ కాబట్టి చూడాలి. అందుకు రోడ్లు తీసుకోవాలి. నామమాత్రం గ్రామాలకు చెప్పడానికి సంతోషించ వచ్చునీమని అంతకుముందు ఇదేమి ప్రయోజనం చెప్పినది? చెప్పలేదు. ఈ ప్రకారానికి అయిదు చేసిన సందర్భములో పరిమితికొద్దీ సూచనలు చేసింది. అందులో ఎంతవరకు ఎగువ కాలం నుండి కాలేదు. వీరిని వీరిని ఈ ప్రకారానికి క్రింది పూర్తి చెయ్యవలసినదని నిశ్చయించి ఉన్నప్పుడు గోదావరి వరదనివారణ కోసము అనకట్ట కట్టడానికి 30 కోట్లతో పూర్తి చెయ్యాలని అనుకుంటే, దానికి ఒక్కదానికి 200 కోట్లవాకా అవసరము ఉంటుంది. అయితే ఈ 500 కోట్లలో దీనికోసము 150 కోట్లు ఉచ్చుచేస్తే, తక్కిన 350 కోట్లు దేనికి దేనికి కేటాయించ గలరు? మనకు ఇచ్చి ప్రాజెక్టులు Major and Medium Projects ఉంటున్నప్పుడు, వీటి అన్నింటికీ ఈ 350 కోట్లు ఏ విధముగ సరిపోతుందని ప్రశ్నించుము. అనుకుంటున్నది? కాబట్టి కొన్ని వదిలివేయవలసిందన్నమాటే. ఆ విధముగ వదిలివేయవలసినవి ఏమిటో? నాటియొక్క వివరాలు మాకు స్పష్టముగ చెప్పండి. మనకు ఇలాంటి పరిస్థితులున్నప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వము అది చేస్తుంది, ఇది చేస్తుందని అనుకోవడము పొరబాటు. ఈ విషయములో నేనుకూడ ఎంతో జాగ్రత్తగా ఆలోచించాను దీనికి, solution ఏమిటి? అని. నాకు కూడ బోధ పడలేదు కాబట్టి ఈ ప్రకారానికి ఏ మాత్రము అశాజనకము కాదని చెప్పవలసి వస్తున్నది. సరే. మిగిలిన విషయములను గురించి ప్లానింగ్ కమిటీవారే చెప్పారు. ఈ విధముగ ఉంటే మూడవ ప్రకారానికి కాదు నాల్గవ ప్రకారానికి వచ్చినను, అప్పుడుకూడ ఈ పరిస్థితులు మారవు అని నాకు నమ్మకము ఏర్పడింది. అయితే మనము చేసిన సూచనలు కేంద్ర ప్రభుత్వము ఎందువల్ల అంగీకరించడములేదు? Tunnels తగ్గవాల్సినవచ్చినప్పుడు అందునుగురించి ఒక కోటో రెండుకోట్లలో దుబారా చెయ్యబోతున్నారు. కావలి, కనుపూరు కాలనకర్పట్టానికి ప్రజలు డబ్బు ఇస్తామని చెబుతున్నారు అది నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టులో ఒక భాగముగ ఉన్నది. నాగార్జునసాగర్ కు సంబంధించిన రెండవ phase కార్యక్రమము మేము అంగీకరించనంతకాలము మీరు ఈ కాలం ఎట్లా తగ్గవ్వకారని కాంగ్రెసువారు పేచీ పెట్టుకుని కూర్చున్నారు. వర్షాలు లేని ప్రాంతాలున్నవి. బోవంపాడు ప్రాజెక్టు ప్రారంభిస్తామంటున్నారు. కాని బొంబాయి ప్రభుత్వము అడ్డువస్తున్నదని అంటున్నారు బొంబాయి ప్రభుత్వము విషయం వచ్చినప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వము ఏదో చేస్తుందని అనుకుంటే, ప్రయోజనంలేదు. యిప్పుడు కట్టే ప్రాజెక్టులు అన్నీ పూర్తి

రిని ప్రభుత్వము అపలంబించడము దేశముయొక్క క్షేమమునకు కాదు అని చెప్పాలి. అలాంటి పై ఖరి దేశమును ముందుకు తీసుకొని పోవటానికి ఉపయోగించదు. రాష్ట్రములో ప్రజలకు పేదలు కలుగజేయాలని నిజముగ ఈ ప్రభుత్వానికి అభిప్రాయము ఉంటే, ప్రభుత్వముతో సహకరించటానికి మేము సిద్ధముగ ఉన్నాము. మేము సహకరిస్తామని అన్నను, ప్రభుత్వము సహకారము ప్రభుత్వనేపిరిలో లేదని మా అభిప్రాయము. అలాంటి దృష్టిని ఇకముందు అయినా మనం గ్రహించాలి. రాజకీయ రంగములో ఒక పార్టీని ఇంకొక పార్టీ ఎదుర్కొందుకోవచ్చు కాని ఇలాంటి ప్రభుత్వం యొక్క ప్రైవేట్ పబ్లిక్ ప్రజలకు సంబంధించిన కార్యక్రమములు పూర్తిగ కానసాగడము లేదు Communist Party తరపున మేము మావనలు యిస్తే, అది opposite party చేకూరుగనుక వాటిని పాటించగూడదు అనే భావము మంచిది కాదు అని నిజముగ మంచివే కావచ్చు. ఈ పార్టీ అని, ఆ పార్టీ అని ప్రజల తేమము చూడకపోవడము మంచిది కాదు. అది దేశ క్షేమానికి దాని తీయదు అని, దానిని మనవిచేయాలని కోరుతూ ముగిస్తున్నాను.

* (శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు (తవనంపల్లి): అధ్యక్ష, ఈనాడు గవర్నరు గారి ఉపన్యాసంలో చునం గనుక చక్కగా చదివి చూచినట్లయితే జీవనివారణకు సంబంధించి ఏమాత్రముకూడా లేకుండా ఉన్నది. సరదలవల్ల దేశానికి ఎంతకష్టం ఉన్నదో జైమంపల్లి అంతకంటే, ఎక్కువగా నష్టం వస్తుంది. వరదలవచ్చినట్లయితే, పైరులు కొట్టుకుపోవడంవల్ల అక్కడ ఉన్న ప్రజలకు నష్టం కలుగుతుంది. కాని జైమంగనుక వచ్చినట్లయితే అక్కడ ఉన్నటువంటి ప్రజలకు తిండిలేకుండా కృశించిపోయి ఎక్కువ రోగాలొచ్చి అసలు బ్రతికికూడా చచ్చినట్లే అవుతారు. రాయలసీమలో 1951-54 వరకు చాలా గొప్పజైమం వచ్చింది. జైమంలో ఏర్పడినటువంటి పరిస్థితులు ఏలాగు ఉన్నాయో గమనించినట్లయితే, అమూడేళ్ల కాలములో జనులందరు కూడా గంజిత్రాగి పొర్రాలు నింపెట్టుకొన్నారు. అక్కడ ఈనాడు లెక్కలు తయారుచేసి చూచినట్లయితే అక్కడ తయారోగాలు, ఇతర రోగాలు ఎంత హెచ్చు అయినాయో తెలుస్తుంది. కాబట్టి జైమనివారణకు గట్టి ప్రయత్నం చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ సందర్భంలో జైమాన్ని కాళ్ళతం గా నివారణచేయడానికి ఏ కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వము అనుసరించాలో నేను రాష్ట్రసూచనలు చేయాలని అనుకుంటున్నాను. 1951-54 లో కాకుండా, మరల 1957 నుంచి 1960 వరకు గతమూడేళ్లనుంచి చిత్తూరుజిల్లాలోనే కాకుండా, అనంతపురం, కడప, నెల్లూరు, కర్నూలు మొదలైన జిల్లాలలో కూడా జైమం విస్తారంగా ఉన్నది. దీనిని గురించి వెంటనే శ్రద్ధ తీసుకొనవలెనని ఒక సంవత్సరం, రెండు నెలల నుంచి ఈ అసెంబ్లీలో చాలామంది సభ్యులు ఆందోళన చేసినప్పటికీ, దానికి తగినటువంటి నివారణోపాయములను ప్రభుత్వము అసలు చేయలేకుండా పోయింది. మంత్రిని

అతిగిరే, అక్కడ ఉన్నటువంటి కలెక్టరు సర్దుబాటు అక్కర ఉన్నటువంటి తెలియ జేయలేకనే చెప్పాడు. ఒక విషయానికి ముత్యగారిని అప్పగించినదాని యిప్పుటి. ఈనాటికైనా నరే గొల్ల గొల్లపేరి లో కరువును నివారించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నందుకు నాని అభినందించాని. నాని ఉద్యోగిస్తున్నాడు, మున్నెండు పేన్షన్లుకూడా నిర్దిష్టమైన షరతులదానికే ఏర్పాట్లం పడలేదు. ఉదాహరణకు చెన్నైలో ఉన్నాలో నాని మోడరన్ లైజరులో 200 గ్యారంటీలో ఉన్నాడు దానిగదానికి పట్టలేని నిర్దిష్ట ఉన్నాడు. దానిగదానికి నీళ్లుకూడా లేకపోతే, అదంతా ఏర్పాటు గొర్రెకొని వెనో ఆలోచించండి. పోయిన చూర్చి నుంచి ఆందోళన చెస్తూ ఉన్నాడు. పోయిన పట్టన సెనెలోనే ఈవిధంగా తమం ఏర్పడుతున్నదని చెప్పితే అప్పుడు ముత్యగారిని ఉన్నటువంటి సంక్షేమ కెక్టిగాలు late masonoon ఉండటంకూడా కొబ్బరి ఉప్పుకొవ్వడంనని చెప్పాడు. మర్రిజూన్ లో గమన్నురు స్పెక్ట్రమ్ ఉపయోగం యిప్పుడు ఉపయోగం జేయం పట్టున్నది, బాగా దాపులన్నీ ఎంకిపోయినాయని చెప్పినాడు. కలెక్టరుగారికి చెప్పితే వారు సమకలెక్టరుగారిని పంపుతానని అన్నాడు. కాని పంపలేదు. నేను ఒక విషయం చెప్పరున్నాను. ఎప్పుడైతే season fail అయిందో, అప్పుడు ఉద్యోగిస్తున్నాడు. చేయ పంపిన పని ఏమిటి? వారు గ్రామాలకువెళ్లి అక్కరపడినట్టిని ప్రభుత్వానికి తెలిపితేనే లేదా అక్కడ ఉన్నటువంటి పరిస్థితులు ఏదాగు తెలుస్తాయి? ఉద్యోగిస్తున్నా తమ చిరుప్రతిష్టాన్ని చెప్పుకుంటూ పోయినప్పుడు అక్కడ ప్రజలు పడుతున్న నష్టాలకు వాళ్ళలో మంత్రీమంత్రిని పంపించడంన యింట్లండి. అంతేకాకుండా, Sub-Collector వచ్చినప్పుడు ఎన్ని గ్యారంటీలో దాపులలో నీళ్లు లేకుండా ఉన్నటువంటి విషయంగురించి లెక్కలు, నేను ఉండి తీయించాను. ఆ విధంగా లెక్కలు తీయించి సంప్రకొన్నట్టుటికినీ, ఈ నాటికినీ పరిస్థితి దాగుపడలేదు. ప్రభుత్వము ఈనాటికినీ దానిని ఖాతరు చేయకుండా ఉన్నది. ఒక గ్రామంలో అసలు త్రాగడానికి నీరులేకుండా ఉన్నదంటే, అది ఎవరివాద్యత? కనుక, కనీసం త్రాగటానికైనా నీళ్లు కలిగించుటకు ఏర్పాటుచెయ్యవలెనని నేను కోరుతున్నాను. ఈ మధ్యలో దాని కొరకు 2 లక్షల రూపాయలు sanction నేశారు. ఆ రెండు లక్షల రూపాయలను పంచిపెట్టే పద్ధతికూడా సరిగా లేకుండాపోయింది, నిజమే. పంచాయితీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు వచ్చినాయి. అవి ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడినటువంటివే. వాటికి తప్పనిసరిగా ఆధికారాలు ఉండవలసిందే. కాని emergency measures అనేది తీసుకోవలసివచ్చినపుడు వెనువెంటనే ఏ చర్యలు తీసుకోవాలి అనేది ఆ machinery చూచుకోవాలి. కలెక్టరు గారికి గమకు అధికారాలు ఇచ్చినట్లయితే, తప్పనిసరిగా ఆ పని చేయించడానికి పిలుండేది. ఏప్రిల్ 11 తేదీన అసలు 2 లక్షల sanction చేస్తే, వాటికి సంబంధించి ఖచ్చితమైనదానికి కూడా ప్రయత్నం ఆరగ లేదు. అది జిల్లా పరిషత్తులకు వెళ్లి చూచి అక్కడ నుంచి పంచాయితీ సమితులకు

వెళ్లి అక్కడనుంచి క్రిందికి రావాలంటే ఎంతకాలం పడుతుందో ఆలోచించండి. ఈ నాడు అక్కడ చిల్లా కలెక్టరు leave పెట్టినారు. దానితోపాటు P. A. transfer అయిపోయినారు. అక్కడ చాలామంది ఉన్నారు. Director of Civil Supplies 2 వ లేదీన వెళ్లిపోతున్నాడు. R. D. O. గారిని నేను కోరితే, నాకు examinations ఉన్నాయి, వెళ్లాలి. జమాబందీకూడా ఉన్నది. అన్నాడు. కాకిలూరును ఆడిగితే, నేను ఏమీ చేసేసే, నాకు జమాబందీ ఉన్నదని అన్నాడు. ఆలాంటి పరిస్థితిలో, ఒక అధికారి కూడా జిల్లాలో లేకుండా ఉంటే, ప్రజలను ఎలాగూ రక్షించడం అని నేను ఆడుగుతున్నాను. అటువంటి పరిస్థితులను నివారించడానికి ప్రయత్నం కనుక చేయకపోయినట్లయితే చాలా కష్టము కలుగుతుందని నేను మంత్రాగారికి చాలా నవనయంగా మనవిచేస్తున్నాను.

ఈనాడు అయినా కుటుంబ నివారణ పనులకు అక్కడ తప్పనిసరిగా ఒకరినిపెట్టి గ్రాంటుచేసిన 4 లక్షల రూపాయలు, దానితోపాటు బావులు లోతుచేయాలని యిచ్చిన డబ్బు సక్రమంగా అర్బు అయ్యేట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. మంత్రుల సబ్-కమిటీ సమావేశమై ఆర్డర్స్ స్టాప్ చేశారు బావులు లోతుచేయడానికి ఆర్డరు pass చేసి కలెక్టరుగారికి పంపిస్తే, అది specific గా లేదని, దానికి ఎంతడబ్బు అర్బు పెట్టాలని, అక్కడ కలెక్టరు లేకుండా గుమాస్తాలు నిక్కడికి తెలిగ్గాని యిచ్చడమూ ఏమిటి ఇంకా కలెక్టరు specific proposals పంపలేదని మంత్రులు అంటారు. మంత్రులు ఆర్డరుపెట్టి, అది సక్రమంగా లేదని దానికి బహుళం కోరుతూ అక్కడ ఉన్న గుమాస్తాలు దీనిని వాయిదా వేస్తూంటే ప్రజలను రక్షించడం ఎలా? వెంటనే దీనికి సంబంధించి జాగ్రత్తపరచాలని కోరుతున్నాను.

జెమనివారణకు ఒక పథకం అవసరం. మూడవ ప్రజాశాసక రూపొందుతోంది అన్నాడు. ఎరద విరోధక పథకాలువేశారు. అదేవిధంగా జెమనివారణకు కూడా పథకం తయారుచేయాలి. అప్పు ప్రదేశాల్లో ఎక్కడెక్కడయితే పర్లాదారమైన స్పాంటానీ ఉన్నవో, అక్కడ నాలుగయిదేడ్ల కొకసారి కరువువస్తుంది. ప్రతి సంవత్సరం ఎక్కడో ఒకచోట కరువు పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. అక్కడ ఉన్న ప్రజలను రక్షించడానికి, వారికి కావలసిన ఆహారం, వసులు, ఇతర సౌకర్యాలు కలిగించడానికి శాశ్వత కరువు నివారణోపాయాలు ఆలోచించి ఒక పథకం తయారుచేయడానికి స్టేటు గవర్నమెంటు, కరువునివారణ కమిటీని వేయాలి. వెనకటి మద్రాసు గవర్నమెంటులో Economic Advisor గా ఉన్న కొంత రాయమూర్తిగారు ఒక మనోగ్రాఫ్ ప్రకటించారు. అందులో దక్షిణ ఇండియాలో ఏవిధంగా వర్షపాతములో తగ్గుతున్నదో చెప్పారు. ఇక్కడ డిప్రీక్ట్ గణితులనుకూడా నేను పరిశీలించాను. దానితోచూస్తే, రాయలసీమలోనే కాకుండా మొత్తం ఆంధ్రదేశంలో వర్షపాతం తగ్గు

తోడనిరెచుచున్నది. పక్షపాలము వర్గితే, చంద్రులు కావడమునని ప్రభుత్వమునుబట్టిరే నష్టం బాటియుండును. చిత్తూరు జిల్లాలో నిట్లువగా వాల్చుమీద, తెలంగాణలో నీటికి అవసరమును చెరువులో నీరు అయిపోయినా చెరువులో నది లోనినది. దీనికొన్నింటిలో బావులు కర్కష్టు అనినది వాడుకోవచ్చును. ఇంకొకటి, గుజరాత్తు అట్టి ప్రదేశము. తోటలను పాతాళ గంగను వైకి తోటలు రావడమున ప్రభుత్వముచేసి, అది సామ్రాజ్యం అవుతుంది. కోయంబిల్లూరు మొదలైన ప్రాంతాలలో పోలింగ్ చేసి రెండురూపాయలకు అడుగుం తోడునుంచి నీరు వైకి వీస్తున్నది. చిత్తూరు జిల్లాలోకూడ రెండు రూపాయలకు అడుగుంతోటను అలాగే ఉన్నదని గుంటూరు చెబుచున్నది. దానికి తగు ప్రయత్నంచేసి ఆ సారాళ గంగను వైకిలిస్తే అక్కడనున్న భూములను సర్వత్రానులం చేయుటకు పీలుంబుంది. దీనికి ప్రత్యేక పథనం రావాలి. ఎరడి నివారణకు వత్తకు వేసినట్లు కావ్వతంగా జమనివారణకు ఒక పథకం కావాలి. ప్యుటసాయనాభిమాన్యులు రామచంద్రారెడ్డిగారు చిత్తూరు జిల్లాలో పర్యటన చేసినారు. బయలెను వెంటనే జమనివారణ కోసం శ్రద్ధవహించినందుకు అభినందించాలి. ఇంకా ఆ పిషయములో వారు ఎక్కువగా శరద్ధవహింపాలని కోరుతున్నాను. జమము ఒక్క చిత్తూరు జిల్లాకు సంబంధించియే కాదు, రాయలసీమకే కాదు. గెల్లూరు జిల్లాకుకూడ వ్యాపించినది. సంబంధమున తిస్తు సమూహ postpone చేశారు. 1930లోను సంబంధించి పూర్తిగా రెమిషన్ ఇస్తున్నాను. 1930 లోపు అయితే వసం రెమిషన్ ఇస్తున్నామని, వ్యాపారవంతులను కేసిన వస్తువులపట్ల, రెమిషన్ లేకుండా సమూహ చేస్తున్నారు. మొత్తమీద సంబంధించి పూర్తి రెమిషన్ ఇచ్చిన బోటకూడ చెరుకుఎంపిషోయినా, తెనగ ఎంపిషోయినా, additional cesses పూర్తిగా వసూలు చేస్తున్నారు అట్లాచేయకుండా additional cesses కుకూడ రెమిషన్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ప్లానింగ్ కు సంబంధించి కొన్ని విషయాలు చెప్పాలి. మొదటి ప్రత్యాళిక. పూర్తి అయినదన్నాడు; రెండవ ప్రత్యాళిక పూర్తి అయినదన్నాడు; కూడవ ప్రత్యాళిక రాబోతోందని చెబుతున్నాడు. రెండు ప్రత్యాళికలు పూర్తి అయినప్పటికీ ప్రజలలో ఏ వర్గములోనైనా సంతృప్తి ఉన్నదా అనేది చూడాలి. కూర్చిలో సంతృప్తి ఉన్నదా? రైతులలో సంతృప్తి ఉన్నదా? వర్తకులలో సంతృప్తి ఉన్నదా? ఏ వర్గములోనైనా సంతృప్తి ఉన్నదా అని చూస్తే ఎవరికి సంతృప్తి లేదు. ఈ ప్రత్యాళికల నలన మధ్యతరగతి ప్రజలు వడుతున్నన్ని బాధలు మరి ఎవరూ వడుటలేదు. మధ్యతరగతి ప్రజలకు తగిన రక్షణ లేకపోతే ఈ దేశము ముందుకు వెళ్లుటకు నీలులేదు, మధ్యతరగతి నాడుకత్వము క్రిందనే భారతదేశము ముందుకు వెళ్లాలి. అటువంటిప్పుడు, వారిని దృష్టిలో వుంచుకొని మనము ప్రత్యాళికలు వేయాలి. అలాగే పేదప్రజలను దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. నిర్యావసర వస్తువుల ధరలు వివరితంగా పెరుగుతున్నాయి. ఎందుకు పెరుగుతున్నాయి? ఆ వివరము నేను ఇథెట్ సెనెన్ లో

చెప్పాను. Inflation పట్ల భరణ పెరుగుతున్నాయి. తగినంతగా Gold reserves లేకుండా currency notes వేస్తే భరింపబడదు. సామాన్య ప్రజలు, మాలీలు, రైతులు, చిన్న shop-keepers, ఉద్యోగస్తులు. తప్పనిసరిగా ఈ భారముపై దెబ్బతినక తప్పదు. కాబట్టి ప్రభుత్వానికి సవరించాలి. ఈ ప్రభుత్వ కారచర్య అంతా కేంద్రప్రభుత్వంమీద ఆధారపడి ఉన్నట్లని, రాష్ట్రప్రభుత్వము మీద ఆధారపడిలేదని చెబుతున్నారు. కాని కేంద్రప్రభుత్వం ప్రభుత్వానికికను రచిస్తోందా? లేదు. ఇది peoples' plan అని అంటారుగాని ప్రజలు ఈ ప్లానును సంతరించడంలేదు. Planning Commission ఉన్నది. దానికిన్నీ పార్లమెంటుకు, లెజిస్లేచర్సుకు ఏమాత్రం సంబంధంలేదు. Plan అంటే ఏమిటి? అది Policies కు సంబంధించింది. ప్రభుత్వం implement చేయాలి. పార్లమెంట్, లెజిస్లేచర్సు, Policy making bodies గా ఉండాలి. కాని ఈనాడు పార్లమెంటుగాని, లెజిస్లేచర్సుగాని ఈ ప్లానుకు సంబంధించిన policy making ఉన్నదా? అధికారం ఉన్నదా? లేదు. ఉండినట్లయితే తృప్తిను ప్రభుత్వానికి ఈ అసెంబ్లీలో చర్చించి వరద నివారణ పథకముతోదాటు, కరువు నివారణ పథకము కూడ చేర్చియుండవలయు. Inflation ఈ విధంగా ఉండడానికి వీలులేదని చెప్పే వారము. దేశంలో ప్రజలు ఏమి అనుకుంటున్నారో, Plan అనేది ఎలా ఉండాలో, ఏ విధంగా రూపొందించాలో, ఏ పక్షమునకు చెందిన సభ్యులైన నప్పటికీ పార్లమెంటులోను, శాసన సభలలోను, సలహాలు యివ్వడం జరిగేది. కాని అలాంటిది లేదు. ఈ Planning Commission ప్రధానమంత్రియొక్క దయాదాక్షిణ్యాల మీద ఆధారపడి, అయిన నియమించిన వ్యక్తులమీద ఆధారపడి ఉన్నది. వారు రూపొందించిన విధానాలను దేశంమీదరుద్దుటకు, వాటిని మనం ఆమోదించేటట్లు చేస్తున్నారు. ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. చిత్తూరుజిల్లా ప్లానింగ్ కమిటీ ఉన్నది. ఇండస్ట్రీస్ కు సంబంధించి ప్రత్యేకించి శరద్ధచేసి జిల్లా అంతా తిరిగి, పలాని పరిశోధనలు ఆ జిల్లాలో పెట్టితే మంచిదని రెండేండ్లక్రితం శ్రీ పి. వి. రత్నంగారు కలెక్టరుగా ఉన్నప్పుడు recommend చేస్తే యీ వాటివరకు దానికి సంబంధించి మన ప్రభుత్వంగాని, కేంద్రప్రభుత్వంగాని ప్లానులో చేర్చినట్లులేదు. అటువంటప్పుడు ఇది ప్రజలప్లాను అవుతుందా? ప్లానింగ్ కమిషన్ ప్లాను సూపర్ పార్లమెంట్ ప్లానా అని సందేహపడవలసి వస్తోంది. ఇక్కడ మన ప్రభుత్వమువారు Working Groups అని పెట్టారు. మైనరు ఇరిగేషన్ కు సంబంధించిన దానిలో నేనుకూడ మొందరును. మైనరు ఇరిగేషన్ అభివృద్ధిచెందాలంటే దానికి పాలిసి ఏమిటో మేము చర్చించి కేంద్రప్రభుత్వానికి సిఫార్సు చేయడంకాదు.

మేము మీకు 15 కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చినాముకనుక, దానిలో ట్యూబ్ వెల్డ్ క్రింద ఇంత ఖర్చుపెట్టుకోవాలి, మైనర్ ఇరిగేషన్ క్రింద ఇంత ఖర్చుపెట్టుకోవాలి,

మేజర్ ఆంధ్రులలో 1952 అంశ ఖర్చు పెట్టబడినది. ఆ విధంగా పర్యవహరించు కొంత మొత్తాన్ని మీరు కనాంబంబులోంచి ఉన్నది. మీరు ఒకవారు కొంత ఇష్టంలేకపోతే మరొకవారు మరొక ఖర్చు పెట్టబడినది. మూడు వేర్వేరు కాకపోతే, ఆ ఖర్చును మైనర్ ఇంజనీరింగ్ ఖర్చుపెట్టటం కూర్చుకోవచ్చు. మేము 15 కొట్టుకట్టాము. అందులో మీరు పేనుచేతు అయిదున్నది ఇంత ఆరు వందలకు చేరుకోవలసి ఉన్నది; అంతేగానీ అసలు విషయాలను కూర్చుంటున్నది. అని చెబుతున్నారు. ఈ విషయం గూర్చి చర్చలన్నీ ఆరగించుకోవలసి ఉంది. మేనేజర్ క్రింద సెంటెంట్ ఖర్చు పెట్టాలో ఒక నిమిషంలో చెప్పేటట్లుం గురుతుంది. అదింటా విమర్శలో అయిపోతుంది. అక్కడ జరిగే విషయం ఏమిటంటే, వారు ఇచ్చే ఖర్చును వందలకు చేరు నిషయంలో కూర్చుంటున్నది. అదిరావటము తప్ప ప్లానింగ్ గురించి ఏమాత్రం చర్చించేవానికి అవకాశం లేకుండా ఉన్నది. ఆ పరిస్థితి గూర్చిలో ఉన్న ఏ ఒక్క సభ్యునికికూడ ప్లానింగ్ విధానాలను రూపొందించే స్వాతంత్ర్యం లేకుండా ఉన్నది అలాంటి ప్లాను మనదగ్గర ఉన్నది. అలాంటి ప్రాజెక్టు మనమీద రుద్దబడుతున్నది. ఈ నాడు దేశం అంతా టోటల్ క్యూర్గి పోతున్నది. ఈ ప్లానులో మరొక ఇబ్బంది కూడా ఉన్నది. మన ముఖ్యమంత్రిగారికి యీ విషయం బాగా తెలుసునుకొంటాను. మనం అనేక డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్టు ఏర్పాటుచేశాము. వాటిలో అనేకమంది ఉద్యోగస్థులను నియమించటం జరిగింది. వారు సరిగా పనిచేస్తున్నారా, లేదా అని కాదు నేను చెప్పేది. ఈ ఉద్యోగుల అసలరిం ఎంత ఉన్నది; వారివల్ల ఉపయోగం ఎంత ఉన్నది; అన్నది ఇప్పటికీ మంత్రిగారికి తెలిసిఉండాలి. మనం ఎంతోమంది ఉద్యోగస్థులను నియమిస్తున్నాము. మనము ఒక ప్రైవేట్ నిర్మాణము చేస్తున్నాము. ఆ ప్రైవేట్ కి, ఆ ఉద్యోగస్థులందరికీ ఎంతో ఖర్చు ఖర్చుపెట్టవలసివస్తున్నది. మనం 247 క్లాసులు ఏర్పాటుచేసుకొన్నాము. వాటిలో మనం ఆరుకోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టవలసి వచ్చింది. ఆ ఆరుకోట్ల రూపాయలలో యీ ఉద్యోగస్థుల జీతాలకొరకు, నివాసగృహాలకొరకు రికోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టటం జరిగింది. మిగతా మూడుకోట్ల రూపాయలే అక్కడ డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్టులకు ఖర్చుపెట్టటం జరిగింది. ఈనాడు వందలకొద్దీ సమితులను, జిల్లా పరిషత్తులను ఏర్పాటుచేశారు. ప్రజలు ఎన్నుకొన్నటువంటి వారిచేత రాజ్యం నడువబడుతున్నప్పుడు కూడా అంతమంది ఉద్యోగులు కావాలా అన్నది మనం పరిశీలించవలసి ఉన్నది. మనరాష్ట్రంలో 445 వందలకొద్దీ సమితులు ఉండబోతున్నవి. జిల్లా పరిషత్తులు 20 ఉన్నవి. రాష్ట్రం మొత్తంమీద 20 వేల మంది వందలకొద్దీ పెరిసిడెంట్స్ ఉండబోతున్నారు. వారితోపాటు 300 మంది ఎం. ఎల్. ఎ లు ఉన్నారు. ఇంతమందిని ప్రజలు ఎన్నుకొన్నారు, వీరందరికీ గృహాలలో బావులు, చెరువులు తగ్గివ్వకొనేదానికి, అసలరమైన ఆభివృద్ధివనులు

చేసుకోవటానికి అవసరమైన సత్తా, సామర్థ్యం లేకపోతే, యీ ప్రజాస్వామ్య పేరద్దు కావలసి ఉంటుంది. ఇంతమంది ప్రజా ప్రతినిధులు ఉండగా, అంత డబ్బు కేవలం ఉద్యోగస్థులమీద ఖర్చు పెట్టటమా? అంత డబ్బు కేవలం ఉద్యోగస్థులమీద ఖర్చు పెట్టటం పరేనవద్దని కాదని మనవి చేస్తున్నాను. నిరుద్యోగ సమస్యను తగ్గించనక్కరలేదా, చదువుకొన్నవారికి ఉద్యోగాలు ఇవ్వనక్కరలేదా అని అన నచ్చును. చదువుకొన్న వారందరికీ ప్రభుత్వోద్యోగాలేనా ఇవ్వటం : వాళ్ళకు కావల విన ఎంప్లాయిమెంట్ పొటన్షియాలిటి మనం క్రియేట్ చేయాలి. వ్యక్తులుగాని, ప్రభుత్వంగాని పరిశ్రమలను ఎక్కువగా ప్రారంభించటానికి ప్రయత్నం చేయాలి. వ్యక్తులు పరిశ్రమలు ప్రారంభించటానికి ప్రోత్సాహం ఇవ్వాలి. అటు వంటి ఎంప్లాయిమెంట్ పొటన్షియాలిటి మనం కల్పించకుండా అందరికీ ప్రభుత్వం లోనే ఉద్యోగాలు ఇవ్వటం సాధ్యమా? అవిధంగా ఇచ్చినపుడు అది అన్ ప్రొడక్టివ్ ఎంప్లాయిమెంట్ అవుతుంది ప్రొడక్టివ్ ఎంప్లాయిమెంట్ మీరు ఇవ్వకుండా అన్ ప్రొడక్టివ్ ఎంప్లాయిమెంట్ మీరు ఎప్పుడైతే ఇస్తారో, అప్పుడు తప్పనిసరిగా అద సపు పన్నులు చేయవలసివస్తుంది. ఈనాడు ప్రభుత్వం ఎలాగూ అదనపు పన్నులు వేస్తున్నారు మొన్న తృతీయ ర్షాకాళిక విషయంలో, చర్చ జరుపుతూ అదనంగా పన్నులు ఎవరిమీద వేయాలి అని ఆలోచించారు. ఎన్నడో ఖాసుల విలువబట్టి పన్నులు వేశారు; ఇప్పుటి భూముల విలువలనుబట్టి ఇంకా పన్నులు హెచ్చించలేదు; కనుక భూమిపై తప్పనిసరిగా పన్ను హెచ్చుచేయాలి అని చెబుతున్నారు. సుమారు 18 కోట్ల రూపాయలు ప్రతి సంవత్సరం మనం ప్రజలనుండి వస్తున్నావాడూ వసూలు చేయవలసివస్తున్నది. దానిలో 70 వంతులు రైతులనుండి వసూలు చేయవలసివస్తు న్నది. అవిధంగా రైతులమీద అదనంగా పన్నులు వేస్తే, వారు బ్రతికేవానికి వీలుం డదు. అసలే కరువుకాలకాంతో పతమతమౌతున్న యీ కాలములో అదనపు పన్నులు వేయటము ఏవిధముగా సాధ్యము? గవర్నమెంట్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ ఖర్చులను తగ్గించుకోవలసరకు, ఉద్యోగస్థులపై పెట్టే ఖర్చును తగ్గించుకోవలసరకు అదనపు పన్నులు వేసే విషయం ఆలోచించకతప్పదు. ఎవరో స్లానింగ్ కమీషన్ వారు చెప్పారు కాబట్టి అదనపు పన్నులు వేస్తే ఇక్కడ ఉన్న జనానికి ఇబ్బందులు కలుగ జేసినవారము అవుతాము. ఎవరో స్లానింగ్ కమీషన్ వారు చెప్పినదానికి యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆమోదముద్ర వేస్తే తప్పనిసరిగా ఇక్కడ ఉన్న ప్రజలకు ఇబ్బందులు కల్పించినవారము అవుతామగునక, అసలు విధానాలు రూపొందించే విషయంలో నైనా మనకు అధికారం ఉండవలసిన అవసరం ఉంది. మన రెజిస్ట్రేషన్ స్వతంత్రం తీసుకొని మన విధానాలు ఫలానా విధంగా ఉండాలని చెప్పాలని నేను ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. అంతేగాక మనం యీనాడు పంచాయితీ రాజ్యం పెట్టివారు. చెబుతున్నాము. ఈనాడు ప్రజలకు హక్కులు దత్తం చేస్తున్నామని చెబుతున్నాము

వనం ఒకవైపున అధికారాన్ని కేంద్రీకృతం చేస్తున్నట్లుగా ఉన్నప్పుడు దేశంలోని
మానీ చేస్తున్నాడు. ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. మన ఎక్కడైతే స్టాండ్ టెక్నిక్ ను
ఒక మానవ సాక్షులందరూ పెట్టితారో, ఎక్కడైతే మన వానల సాక్షులందరూ
ఎక్కడైతే అదే ఒకే ఒకే దేవుడుగా పోయారో అప్పుడే మన దేశంలోని మానీ
చేతారని చెప్పువలసి ఉన్నది. కాబట్టిని అలాంటిది వాటిని అని చెబుతున్నారు.
రోడ్ బ్రాన్స్ పోర్ట్ కార్పొరేషన్ రో ఏదీ అలా అలాంటిది అని చెబుతున్నది. మన
రెవ్యూగాని చెప్పారు. బ్రిటిష్ లోకలో కాన్స్ట్రక్షన్ వ్యవస్థలు, బ్రిటిష్ లో చేసిన
విషయాలు నిజమే కానీ వాకు తెలియదు. నిజమే అయితే అది చాలా విచారన
మైన విషయము. ఈరోడ్ బ్రాన్స్ పోర్ట్ కార్పొరేషన్ అలాంటిది కానీ పెట్టి
నందుకై దానిమీద ఎక్స్ క్యూటివ్ గాని, రెవెన్యూ వర్కుగాని డైరెక్ట్ గా కంట్రోల్
లేకుండా పోవటంవల్ల అక్కడ జరుగుతున్న అభివృద్ధులు, దుర్మార్గాలు, కుంభ
కోణాలు అరికట్టడానికి వీలేకుండా పోతున్నది. అక్కడ కార్పొరేషన్ వారు
కోటానుకోట్ల రూపాయలు ఎట్లా ఖర్చుపెడుతున్నారో తెలుసుకొనే అధికారం మన
రెవెన్యూ వర్కు లేదు. ఎక్స్ క్యూటివ్ వ్యవహారాలు సంబంధించి ఒక పుస్తకం
మాకు ఉన్నది. అలాగే రోడ్ బ్రాన్స్ పోర్ట్ కార్పొరేషన్ ఏమి చేస్తున్నదో, దానికి
సంబంధించిన విషయాలతో ఒక పుస్తకం మాకు ఉన్నది అంటే లేదు. దానిని ప్రత్యే
కంగా అలాంటిదిగా పెట్టటంవల్ల, దానిపై కంట్రోలింగ్ వర్క్ రెవెన్యూ వర్కు
లేకపోవటంవల్ల ఆనలు యీ డెమాక్రసీయే మనరాష్ట్రంలో ఎక్కడ ఉన్నదో వాకు
తెలియకుండా ఉంది. ఆ కార్పొరేషన్ పై ఎక్స్ క్యూటివ్, రెవెన్యూ వర్కు కంట్రోల్
ఉంటేనే డెమాక్రసీ అన్నది నిలుస్తుంది. మనం డెమాక్రసీకి కేంద్రీకృతం
సిద్ధాంతాన్ని అంగీకరించి ఎందుకు పంచాయితీ సమితులను, జిల్లా పరిషత్లను
ఏర్పాటుచేశాము? త్వరత్వరగా వనులు జరగాలనే ఉద్దేశ్యంతో వాటిని ఏర్పాటు
చేశాము. కాని అక్కడ లొందరగా వనులు జరిగే అవకాశం ఏమాత్రం లేదు. ఈ
పంచాయితీ రాజ్యంలో త్వరగా వనులు జరగటానికి వీలులేదు. నేను ఒక ఉదాహరణ
చెబుతాను. పశ్చిమ, కూలీలు కష్టాలు పడుతున్నారు; తాగటానికి నీరు దొరకటం
లేదు; పశ్చిమ కష్టాలు తొంగించాలి. వావులు లోతుచేయించి నీటి పడుపాయం కలి
గించాలి; రోడ్స్ నిర్మాణ కార్యక్రమం మొదలుపెట్టి కూలీలకు పనులు కల్పించాలి
అనే ఉద్దేశ్యంతో ఒక పంచాయితీ సమితి 20 శతం రూపాయలు ఖర్చుపెట్టాలని నిర్ణ
యించి శాంక్షన్ కారకు జిల్లా పరిషత్ కు వ్రాస్తే, వారు రెండు నెలలదాకా దానిపై
నిర్ణయం చేయని పరిమాదం ఏర్పడింది. ఇక్కడ ఎలాంటి అయిన డబ్బు
కలెక్టర్ కు దగ్గరకు వెళ్ళటము, కలెక్టర్ నుండి జిల్లా పరిషత్ కు వెళ్ళటము, జిల్లా పరిషత్
లోని స్టాండింగ్ కమిటీలు మీట్ లావటం, మళ్ళీ దానిని పంచాయితీ సమితులకు పంప

టను, పంచాయితీ సమితిలోని స్టాండింగ్ కమిటీలు ఏర్పాటు, కొంత డబ్బును పంచాయితీలకు ఎలా చేరుకుండును ఇరిగేషన్ కలెక్షన్ పంచాయితీలు యావములు చేయటానికి ప్రారంభించటము జరగాలి. ఏనివల్ల ఎంత అలవ్యంగా పనులు జరుగుచున్నాయో ఆలోచించండి. ఒకరైతుకు ఎరువుకావాలంటే—బాదామిగెల్లె “నాకు ఎరువు ఇవ్వు” అని అంటే ఏ వ్యాపారస్తుడైనా అతనికి ఎరువు ఇచ్చే పరిస్థితి ఉండాలి. అప్పుడే రైతుకు తక్కువ ధరకే, ఎక్కువ ధరకే ఎరువు దొరికే అవకాశం ఉంది. కాని ఈనాడు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలవ్వారా రైతులను ఎరువులు తీసుకోమన్నారు. మంచిదే. కాని, రైతు మొదట కరణం వగైరకుగెల్లె సర్టిఫికేట్ తీసుకోవాలి. పంచాయితీబోర్డు ప్రెసిడెంట్ దగ్గరనుంచి సర్టిఫికేట్ తీసుకోవాలి. తర్వాత ఎగ్రికల్చర్ డిపార్ట్మెంట్ నుంచి సర్టిఫికేట్ పొందాలి. ఇంత వ్యవహారం జరిగితేగాని అరైతుకు ఎరువులు దొరకవు. సామాన్యరైతుకు రేలికగా ఎరువులు దొరికే అవకాశం లేకుండా ఉంది. రైతులకు ఎరువులు దొరకటానికి చాలా అలవ్యం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వం యీ విషయం తప్పనిసరిగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. విద్యావిషయంలో ఎలాంటి మార్పులు యీ ప్రభుత్వం తీసుకురావడం చెప్పటానికి నేను విచారిస్తున్నాను. నిర్బంధ విద్యావిధానం గురించి, ప్రస్తుతం అందరి తెలుసుకొన్నా పాఠశాలలో ఉన్న చట్టాలను ఇంటిగ్రేటేషన్, ఒక కొత్త బిల్లును తేబోతున్నామన్నారు. ఎందుకీ చట్టాలు? అమలు జరిగిని చట్టాలు చేసినందువల్ల ప్రయోజనం ఏమిటి? ప్రభుత్వం అటువంటి చట్టాలుచేసి, ప్రజలు చట్టాలను పయలేట్ చేసేదానికి అగ్రియింగ్ ఇస్తున్నారు. అసలు రూల్ ఆఫ్ లా అనేది ఉండాలి. ప్రభుత్వం తాను చేసిన చట్టాన్ని సక్రమంగా అమలు జరుపుటకు సంసిద్ధులై ఉండాలి. అప్పుడే ఓబిడియన్స్ టు ది స్టేట్—అన్నది వస్తుంది. ప్రభుత్వం చేసిన చట్టాలను సక్రమంగా అమలు జరపలేకపోతే—రూల్ ఆఫ్ లా ఎక్కడ నిలుస్తుంది? మొదటి స్టాండ్ అనే ఆయన యీ నిర్బంధ విద్యావిధానాన్ని తెచ్చారు. ఎందువల్ల అది విఫలము అయినది? ఎక్కడ యీ నిర్బంధ విద్యావిధానం అమలు జరిగింది? సక్రమంగా అమలు జరగకపోతే—అందుకుగల కారణాలేమిటో ఆలోచించాలి? ఆ కారణాలను తెలుసుకొని, ఆ లోపాలను నివారించే మార్గాలను ఆలోచించాలి? అదేమీ లేదు. అవేమీ ఆలోచించకుండా యీ ప్రభుత్వంవారు చట్టం చేస్తున్నారు. College admissions విషయంలో, training school admissions విషయంలో ఒక్కమాట మాత్రం చెబుతాను. Aspersions చేయాలని నాకు లేదు. కమిటీలలో కాంగ్రెసు పార్టీవాళ్ళనే వేసుకున్నారన్న మాట నిజమే. కమిటీలో కాంగ్రెసు పార్టీవాళ్ళున్న ఇప్పుడే కాదు ఆ చంద్రితారాధ్యంగా వేసుకున్నప్పటికీ న్యాయం జరిగే పద్ధతి ఏమిటి? అనే నేను అడుగుతున్నాను. “నన్ను ఎందుకు గాను College లో admit చేసుకోలేదు. నాకు 295 మార్కులువస్తే 220 మార్కులు

విద్యనవారికి ఏలాగ నడుపుచున్నది విద్యార్థులు అనుకుంటున్నారు. దీని గవర్నమెంటు ఏది సమాచారం చెప్పబడింది. ఏ పాఠశాల ప్రకారం కారే అప్పిఎన్స్ చేస్తున్నారు. College admission కోసం ఒకం అలా ఏక M L A. చుట్టూ చదువు గురూ ఉండాలి. కాంగ్రెసు ప్రవక్తమే లేకపోయినట్లయితే. కాంగ్రెసు M. L. A లేకపోయినట్లయితే గురూకు ప్రతి వరు చంద్రుడు వెలగడు, మక్కలు తాలిపోతాయి, ధూసు ద్విరెపోయింది అని అడుకుని ఈ రాజ్యాన్ని నిలుపుకోవానుకుంటే నిలుపుకోవడం. కాని దానిపై న్యాయం మాత్రం జరగదని నేను చెబుతున్నాను నేరాల ప్రకారమైన చూర్ణాన్ని చూచిస్తున్నాను దానిని ముఖ్యమంత్రిగారు పరిశీలన చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ ప్రకారంగా అన్ని కారేషియోను admissions ద్వారాని ఒక uniform policy ని advocate చేసి, దాని implement చేసేదానికి ఈ కమిటీలు ఉండేట్లయితే రద్దీ చాలవరకు తగ్గిపోతుంది. తరువరి కారేషియో ఒక విధమైన rules, గుంటూరు కారేషియో ఒక విధమైన rules ఉన్నట్లయితే విద్యార్థులకు నష్టం కలుగుతుంది Examinations లో uniformity పెట్టినప్పుడు admissions లో కూడ ఎందుకెల్ల uniformity పెట్టలేదు. ప్రభుత్వం ఏ policy ని advocate చేస్తున్నారో దానిని ఎందుకెల్ల ప్రకటించరు. ఎంతమంది విద్యార్థులు applications పెట్టుకున్నారో, ఎన్నిమార్కులు తెచ్చుకున్నారో, వాళ్ళలో ఎంతమందిని select చేశారో అది అంతా list వేసి ఎందుకుగాను ప్రకటించరు? అలాగ ప్రకటించినట్లయితే ఏ విద్యార్థులు apply చేశారో వాళ్ళు, వాళ్ళకు ఎన్నిమార్కులు వచ్చినాయో ఏ policy ప్రకారం select చేశారో, అది సక్రమంగా ఉన్నదో లేదో చూడగలిగే సక్రమంగా లేకపోయినట్లయితే వాళ్ళు appeal చేసుకునే దానికి వీలు ఉంటుంది. అలాంటి అవకాశం వారికి కలిగించినట్లయితే కమిటీలలో కాంగ్రెసుదాని పెట్టుకున్నా, మరెవ్వరిని పెట్టుకున్నా మాకు అభ్యంతరం లేదు. న్యాయం జరుగుతోందనే నమ్మకం మాకు గలిగే బట్లయితే ఏ పార్టీవాళ్ళు కమిటీలో ఉన్నారనే విచక్షణ లేకుండా మేము దానిని సులభంగా వదలివేసేదానికి వీలు ఉంటుంది. ప్రస్తుతం Uniform policy లేనందువల్ల ఎందుకు తాము select చేయబడలేదో విద్యార్థులు తెలుసుకొనేందుకు వీలులేకుండా ఉన్నది. అది తప్పు. మంచి పద్ధతి కాదు. ఇది కాంగ్రెసు పార్టీని బలపరచుకొనే దానికి, కాంగ్రెసు రాజ్యాన్ని నిలుపుకోవాలనే తాపత్రయంతో చేసేదని తప్పు మరొకటి గాదు. ఒక్కొక్క M. L. A. చుట్టూ మున్నూరు, మున్నూరుమంది విద్యార్థులు తిరుగుతున్నాడు, వారి తల్లితండ్రులు తిరుగుతున్నాడు. వాళ్ళకు recommendations చేసేవాళ్ళు తిరుగుతున్నాడు అని అనిపించుకోవడానికి, కాంగ్రెసు పార్టీని

ప్రదర్శన చేసుకోవడానికి తప్ప మరీ దేనికి ఈ పద్ధతి ఉపయోగపడదని నేను చెప్పవలసి ఉన్నది.

Co-operation విషయం తీసుకుందాం. Co-operative farming ను ఉత్పన్నమయినా బలపరచాంని గవర్నరుగారి ఉపన్యాసాన్ని బలపరచిన సోదరులు చెప్పినారు. దానికి సంబంధించి నేను ఒక విషయం చెబుతాను. Co-operation అనే దానిని అసలు ప్రభుత్వం అర్థంచేసుకున్నదా? అని నాకు సందేహంగా ఉన్నది. Co-operation అనేది రేకుండా ప్రజలతో non-co-operate చేయడమే ప్రభుత్వం యొక్క సద్దేశంగా ఉన్నది. ఒక department ను రోక department తో co-operate చేసినది చరిత్రలోనే లేదు. కావలసి ఉంటే ముఖ్య మంత్రిగారిని చెప్పమనండి. దానివల్ల వారు ఎంతో కష్టపడుతున్నారు. ప్రతి మంత్రి కూడ కష్టపడుతున్నారు. మంత్రిలకు కష్టము, సెక్రటరీలకు కష్టము. ఒక department కు మరొక department కు cooperation లేదు. ప్రభుత్వానికి ప్రజలతో co-operation లేదు. కాని Co-operative Society లు అన్నిచోట్లా పెట్టమంటున్నారు. చిత్తూరులో Fuel Co-operative Society పెట్టినారు. లక్కడ ఎండు పుల్లలకు చాల కష్టంగా ఉన్నది. Forest department co-operate చేయడమేలేదు. కట్టెపుల్లలు యివ్వడానికి అది సంసిద్ధంగా లేదు. Private contractors కు యివ్వాలనే ఉద్దేశ్యము ఉన్నది. అలాగే Labour Contract Society అని పెట్టినారు మా నియోజక వర్గంలోనే పెట్టినారు. Contractor లకు తప్ప యితరులకు ఏమీ యివ్వడంలేదు. మంచిదా చెడ్డదా అని నేను చెప్పడం లేదు. ఏవిధంగా గవర్నమెంటు Co-operative Society లో co-operate చేస్తున్నదో చెబుతున్నాను. Bamboo Working Society అని పెట్టినారు. ఆ సొసైటీ సరిగా work చేయడంలేదు. ఆ సొసైటీ డబ్బు డ్యాంతులో ఉన్నది. వీళ్ళు ఏమి పనిచేయడానికి వీలులేకుండా పోతున్నది. ఈ విధంగా లెక్క చెప్పేటట్లయితే వందలకొలది సొసైటీలు నిర్విర్యంగా ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం ఈ సొసైటీలతో ఏమాత్రం cooperate చేయకుండా ఉన్నది. Road Transport విషయం వారు చెప్పనే చెప్పినారు. ప్రత్యేక వ్యక్తుల చేతులలోనుండి ఎప్పుడైతే గవర్నమెంటు తీసుకున్నారో అప్పుడు అధికారులయొక్క— అని . . . dashes పెట్టి యింకా అయిన ఏదో చెప్పినారు అనుకోండి. అలాంటి స్థితి మరల వస్తుందని . . . అధికారులను దూషించడం కాదు. యింకా ఆ system లోనే ఉన్నది. మంత్రిగారికి దగ్గరగా ఉన్నటువంటి ఉద్యోగస్తుడు నేను మంత్రినే అనుకుంటాడు. కారణం కూర్చునేటప్పటికి ఆ విధంగా ఉంటుంది. అందుచేత ప్రైవేటు వ్యక్తుల చేతులలోకి యిది అంతా వదలిపెడితే మంచిది.

Co-operative farming : చెరువు, కురుమ, భూమిలో రంధికల, రేపకల, పండ్ల, ఆకుకూరలు, మాంసం, పశుపాలన, పెట్టుబడి, ఉపాధి, ఇంట్లో report లో 'similar circumstances లో Co-operative farming పెట్టి మరితో individual Co-operative farming' బాధ పెట్టి చాచితం అది చేయి అది ముఖ్య కోరికలలో ఒకటి ఎక్కడైతే చేతా ఉన్నదా ఉండేట్లుంటే అది చేయి, మేము అప్పుకోలేకపోయితిమి, అది ఉన్నది, 'అది ఉన్నది' అని report లో recommendation ఉన్నది. 20 వేల రూపాయలు, 100 కోట్ల రూపాయలు పెట్టుబడి పెట్టాలి, ముఖ్య ఉపాధి, చాచితం, medium term loans 20 కోట్ల రూపాయలు ఉన్నాయి, 20 కోట్ల రూపాయలు ఉండేవి 100 కోట్ల రూపాయలు ఉన్నాయి, పెట్టుబడి ఈనాడు మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 18, 750 గాగ్గూరు ఉన్నాయి, మన రైతుల చేతుల్లో ఉన్నాయి, గవర్నరుగారి speech లో కూడ ఉన్నది. లంచు చాచితం 20 వేల గాగ్గూరు ఉన్నాయి, ఒక్కొక్క గాగ్గూరు ఒక్కొక్క సొసైటీ పెట్టిన 20 వేల గాగ్గూరు మన రాష్ట్రంలో ఉన్నాయి, ఈ 20 వేల గాగ్గూరులలో ఉన్నాయి, 400 కోట్ల రూపాయలు పెట్టుబడి పెట్టేట్లుంటే ఎంతో గొప్ప పెట్టుబడి, ఎంతో పెట్టుబడి అది ఉన్నది, అది చేయి చేస్తుంటున్నామని ఉన్నాయి, ఈనాడు package scheme పెట్టుబడి అంటే అంత రైతుల చాచితం ఎరువులు supply చేస్తున్నారన్న మాట, నేను ముఖ్యమంత్రిగారి కోరిక ఎరువుల కోరిక—Co-operative farming కాదు పెట్టుబడి 2, ఊరులు లేకుండా వాడంతో బంబులు ఊరులు అన్నీ పంచిపెట్టడమే కాకుండా వారికి కావలసిన పెట్టుబడి, వారికి కావలసిన నీరు, ఎరువులు ఉన్నాయి, రోలుతున్నాయి, వారితో రసాయనిక ఎరువులు ఎంత ఉన్నాయి : ఒక్క పాసుకంటే ఎక్కువ ఉన్నదంటే, ఇతరదేశాలలో ఎరువు 300 పాసులు, 150 పాసులు, 250 పాసులు ఉన్నాయి, ఇంట్లో ఇక్కడ మనం ఒక్క ఎరువుల ప్యాక్లీ కూడ పెట్టుకోకుండా ఉన్నాం, ఏమి Plan యిది : ఎరువుల లేకుండా వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి చేయగలగా : కొత్త గూడెంలో ఎరువుల ప్యాక్లీ పెట్టుకున్నాం అన్నారు, ఎక్కడ ఉన్నది అది : ఈనాడు కావలసినది ఒక్క ఎరువుల ప్యాక్లీ కాదు, 10 ఎరువుల ప్యాక్లీలు కావాలి, ఒక్కొక్క ప్యాక్లీ ఒక్కొక్క ఎరువుల ప్యాక్లీ ఎందుకు ఉండగలదు అని నేను అడుగుతున్నాను, 20 ప్యాక్లీలో 20 ఎరువుల ప్యాక్లీలు పెట్టడానికి ఎందుకు ప్రయత్నం చేయకూడదు? ప్రయత్నం అయినా చేస్తే success అవుతామా : లేదా అనేది వేరే సంగతి, ఎందులో ఎరువుల ప్యాక్లీ పెట్టడానికి నీరు ఉన్నది, చాచితం ఉన్నది, ఇంట్లో, చాచితం priority

యిచ్చి ఎరువుల ఫాక్టరీ పెట్టడానికి కావలసిన సౌకర్యాలు కలిగించినట్లుయితే Co-operative farming తో నిమిత్తం లేకుండానే రైతులే ఎంతో ఉత్పత్తిని సాధించేవానికి సంసిద్ధంగా ఉన్నారు. కాబట్టి వారికి కావలసిన సౌకర్యాలు కలిగించే దానికి ముఖ్యమంత్రిగారు ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

*శ్రీజివ్వాది లక్ష్మయ్య (పెనుకొండ): అవ్వజ్జ మహాశయా, గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో మన ప్రియత్వము సాధించిన ఘనకార్యాలను మెచ్చుకుని, సంతృప్తిని వెల్లడించినందుకు నేను వారిని అభినందిస్తున్నాను. వారి ప్రసంగములలో వారొక ముఖ్య విషయమును మనవిచేసినారు. సంకుచిత, అభివృద్ధి నిరోధక, కుల నుత వర్గ భేదములు లేకుండా పనిచేసినచో యింకను ఎన్నో ఘన కార్యములను సాధించుటకు అవకాశము వున్నది అనునదే ఆ విషయము. ఈ విషయమును మన ప్రభుత్వము ఎల్లప్పుడు దృష్టియందుంచుకుని, అటువంటి విభేదములు రాకుండా చూచి చేసినచో ఆ మనతను పొందిన ప్రభుత్వము మనది కాగలదు అని నేను మనవి జేస్తున్నాను.

(Sri P. Rajagopal Naidu in the Chair)

ప్రభుత్వ కార్యాలయములలో జరుగుతున్న అలస్యములను తగ్గించుటకొరకు ప్రభుత్వము ఒక కమిటీని నియమించి తగు కట్టు దిట్టములు చేయబోతున్నది. అలస్యములు జరుగుతున్న కేసుల గురించి యిక్కడ ప్రత్యేకంగా మరొకసారి చెప్పటానడం చర్చితచరణమే అవుతుంది తప్ప వేరొకటి కాదు. అందువలన కమిటీని నియమించినాము గనుక అది అన్ని విషయములను చూస్తుంది అని గాక ప్రభుత్వము ఆ కమిటీ తన విధి నిర్వహణను ఏవిధముగా నిర్వహించుచున్నదనునది ఎప్పటికప్పుడు శ్రద్ధగా పరిశీలించు చుండవలెను.

ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో అనేకమైన గొప్ప పనులు సాధించడం జరిగింది. అయితే మన రాష్ట్రం కేటాయించిన ధనములో మూడవపంతుకూడ సరిగా జర్చు పెట్టలేదను ఆందోళన యొకటి యున్నది. విరుద్ధోగ విరూపిణములో నైతే నేమి, ఉద్యోగుల జీతాలు పెంచడములో నైతేనేమి, అనుభవములేక ఒక్కొక్క చోట అధికముగా జర్చు పెట్టబడలననైతేనేమి యీ లోపము కరిగి వుండవచ్చును. ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో పొందిన అనుభవములను దృష్టియందుంచుకుని నిపుణులైనవారు తృతీయ ప్రణాళికలో శ్రద్ధగా పనిచేసినట్లయిన అటువంటి లోపము మనము చక్కదిద్దుకొనవచ్చును. కనుక అవిభవైన తృప్తి మనము పూనుకోవలసి యున్నదని మనవి జేస్తున్నాను.

తరువాత, గోదావరి డెల్టాలో పిల్లిపిలర, జొన్న మొదలైన వాటిపై పెనాల్టీలు ఎక్కువగా వేసి రైతులను బాధిస్తున్నాను. ఈ సందర్భంగా ఆసలు పెనాల్టీ అనేది తగ్గదా వేసి, రైతుకు పువయోగము కలుగజేయవలసిందిగా స్క్రిబ్టర్లమును నేను కోరుతున్నాను.

రైతు సంబంధిత ఆహార భాగ్యాలకు సకాలములో దు నిర్ణయించక పోవడము వలన అనేక విధములైన యిబ్బందులు కలుగుతున్నవి. ఈ విధమైన నిర్ణయం పెట్టించారు నెలలో జరిగితే అన్నింటికీ ఉత్తమంగా ఉంటుంది. అంతేగాక, పంటను పరిశుభ్రం కొంటుందా; కొనదా? అనేదిగూడా పరిశుభ్రం చెంటేనే తేల్చడం లేదు. సరిగా ఎర్రకులు కొనేటైములో పరిశుభ్రం కొంటుందని ప్రకటించడం, తరువాత దానకపోవడం ఆ తరువాత రైతులు ఎర్రకులను బ్రతిమాలి వారు చెప్పిన ధరకు అమ్ముకొనడం జరుగుతున్నది. అవిధంగా కాకుండా ఇందుకు ప్రభుత్వమొక నిర్ణయమైన ప్రాథమిక నోకదానిని వేసి, దానిని అమలు జరుపుటకు ప్రయత్నించవలెనని, అదివిధముగా లేకపోయినచో రైతుకు చాలా అన్యాయము జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక మద్య నిషేధము విషయమున్నది. అది సంపూర్ణంగా అమ్మించుతామనేమాట చెబుతున్నారు. అది ఎంతమాత్రం సాధ్యం కాని విషయం. ఈ సమయంలో క్విరీయ ప్రాంతంలో తలపెట్టిన వసులన్నీ సాధించుటకు చాలినంత డబ్బు మనవద్ద లేదనే అభిప్రాయమున్నది. మద్య నిషేధమును తీసివేసి నేల్సు నేర్పాటు చేసినట్లయితే కొన్ని కోట్ల రూపాయల ఆదాయము వస్తుంది. తద్వారా మనము ప్రవాళికను విజయదంతము గావించవచ్చును. కనుక తిరిగి దీనిని పరిశుభ్రం తీసికొనడం యీ మొదలైన విషయములు ఆలోచించడం అనవసరమని మనవిచేస్తున్నాను.

విద్యా విషయమునకు సంబంధించిగాని, యితర విషయములకు సంబంధించి గాని ఏదైనా మార్పులు తీసుకురాదలచుకున్నప్పుడు వాటిని సకాలములో గనుక తీసుకు వచ్చినట్లయితే వాటి యొక్క ఫలితమును వెంటనే పొందుటకు అవకాశముంటుంది. ఆ విధముగా గాకపోయినట్లయితే విద్యార్థులు ఎన్నో యిబ్బందులకు గురికావడం జరుగుతుంది. పరిశుభ్రం యీ విషయాలన్నింటినీ ఆలోచించిన మీదటనే వాటిని అమలులో పెట్టుట జరగాలి. అంతేగాని, రౌండ్ల పాటుకో అమలు జరప బూనడం సర్వశుభం దాని తీయదని మరొకసారి మనవిచేస్తూ యంతటితో విడుదలవున్నాను.

* శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (టీరాం): అధ్యక్షా! గవర్నరుగారిని అభినందిస్తూ వనేక పెట్టిన తీర్మానమును గేసు కూడ ఉలపరుస్తున్నాను.

రాష్ట్రాన్ని సర్వతోముఖంగా అభివృద్ధి చేయవలయునన్న ఆకాంక్ష ఎక్కువ
శక్తినికే వున్నట్లు గమనించుకొని ప్రసంగం చిల్ల స్పష్టపరచున్నది. అయితే అన్ని
రమన్యల గూర్చి మాట్లాడటానికి అవకాశం వుండదు కాబట్టి, ఒకటి, రెండు విష
యాలు మాత్రం ప్రధుత్వం ముందు పెట్టడానికి ప్రయత్నించేస్తాను. "దేశం
బాగుపడాలి" అంటున్నాడు. దేశం బాగుపడాలంటే దేశంలో హెచ్చు పంటపోషణను
ప్రజలంతా బాగుపడాలి. ఈనాడు, ముఖ్యంగా చెనుకబడిన తరగతులనంటి. హరి
జనులనంటి - గిరిజనులనంటి బహుశా పీరి సంఖ్య సంపద సున్న వారి సంఖ్య కంటే
చాలా రెట్లు హెచ్చుగా వుంటుంది. అందువల్లనే పీరికి ఏదో ప్రత్యేకమైన హక్కులు
కల్పించి, లబ్ధికంగా, సాంఘికంగా, పీరిని అభివృద్ధికి తేవాలని ప్రభుత్వం చదవే వదే
చెబుతూ వుండడం సువచిత్రము. కాని, ఈ అభివృద్ధికి తేవాలన్న విషయంలో ప్రజా
స్వామ్య సూత్రాలను మన ప్రభుత్వం అనుసరించాలికి పూనుకొనడం లేదేమోనని
నేను అనుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే, దీనికి ఒక ప్రత్యేకమైన శాఖవున్నది. అది -
డైరెక్టర్ ఆఫ్ సోషల్ వెల్ ఫేర్ - జిల్లా స్థాయిలో జిల్లా వెల్ ఫేర్ అఫీసర్లు వున్నారు.
ఈ వెనుకబడిన తరగతులకు అనగా హరిజనులు, గిరిజనులు - కేటాయించిన
సామూహిక వివిధంగా సర్వీసియోగం పరచాలన్న కార్యక్రమాన్ని, ప్రత్యేకంగా ఒక
ఐ. సి. యస్; లేక ఐ. ఎ. ఎస్., అఫీసరు డైరెక్టర్ ఆఫ్ సోషల్ వెల్ ఫేర్ గ
వుండి, జిల్లాలోనున్న వెల్ ఫేర్ అఫీసర్ల యొక్క సహాయంతో, సహకారంతో
వ్యాపారాన్ని జరుపుతున్నాడు. దీనిని ఒక రాత్రివేళ ఏదో జిల్లా పరిషత్తులకు అప్ప
తెప్పాలన్న ఆలోచన ప్రభుత్వానికి వచ్చింది. ఈ సమస్య ప్రభుత్వము తరువాత
సోషల్ వెల్ ఫేర్ అడ్వయిజరీ బోర్డు ముందు వచ్చి పరిగెప్పుడు సోషల్ వెల్ ఫేర్
బోర్డులో నున్న యావన్ముంది సభ్యులు కూడ డైరెక్టర్ ఆఫ్ సోషల్ వెల్ ఫేర్ యాజ
మాన్యన యా నిధులన్నీ అచ్చు పెట్టాలని చాలా స్పష్టంగా తీర్మానం చేశారు. ఆ
తీర్మానాన్ని పరిశీలించడానికి ప్రభుత్వం పూనుకున్నట్లులేదు. వారు ఉత్తర్వులు
చేశారు. ఉత్తర్వులు చేసిన అనంతరం కూడ మొన్న మొన్ననే. 18 వ తేదీన యా
అంధ్రప్రదేశ్ సోషల్ వెల్ ఫేర్ అడ్వయిజరీ బోర్డు సమావేశం జరిగింది. ఆ
సమావేశంలో కూడ యా సమస్యను పునః పరిశీలించారు. ఆ పునః పరిశీలనలో
యది జిల్లా పరిషత్తులకు అప్పజెప్పడం న్యాయం కాదని, జిల్లా పరిషత్తులకు అప్ప
జెప్పడం వలన జిల్లాలో వుండే యా వెనుకబడిన తరగతులకు - హరిజనులకు,
గిరిజనులకు - న్యాయం జరుగదనే భయాన్ని స్పష్టం చేశారు. తీర్మానం మంత్రిగారు
అంగీకరించినా, అంగీకరించకపోయినా అధిపతియర్ సభ్యులంతా ఏకగ్రీవంగా
తీర్మానం ప్యాస్ చేశారు. అయితే, ఎందుకు ప్రభుత్వం అవిధంగా మార్పుచేసింది?
అనే విషయం మాత్రం మాకు చోడ పడడం లేదు. ఎందుకంటే, విశేషాధికారులు
అంటున్నారు, ఈ విశేషాధికరణ ద్వారా న్యాయం జరిగితుందనే అభిప్రాయం

ప్రభుత్వం కలిగి వుండవచ్చు, విశేషాధికారాలతో కూడ స పదవున్న చాలామంది ప్రజే హేచ్చుగా అధికారిలోకి రావడం సంభవిస్తున్నదే అప్పు సంబంధ లేనివారికి. వారు ఏ కుట్రానికి చెందినప్పటికీ, ఏ మతానికి చెందినప్పటికీ, ఏ జాతికి చెందినప్పటికీ అధికారిలోనికి వారు రావడం కడదం లేదు. అందుకో అర్హతగా, సాంఘికంగా, రాజకీయంగా వెలుకబడివున్న తరగతలకు హాజరుచేసి, గౌరవించి. ఏదో నో-అప్లైన్ ద్వారా ప్రభుత్వం దయతలచి యిచ్చిన ఒక స్థానం, లేదా రెండు స్థానాలు మనహాయిస్తే యీలోజున ఏ జిల్లా పరిషత్తులో గాని, పంచాయితీ సమితిలో గాని చెప్పుకోదగినట్లుగా వెనుకబడిన తరగతులవారు లు ఇలాంటి పుస్టిరిలో యీ భారత్ జిల్లా పరిషత్తుల స్వాధీనం ప్రభుత్వం చేస్తే యీ కొంతకొంతం జయ ప్రదంగా సాగడానికి అవకాశం వున్నదా; లేదా? అనే విషయం ప్రభుత్వం తప్పని సరిగా పునః పరిశీలించాలని అంటున్నాను.

పునఃపరిశీలన చేయడముతోబాటు మరొక విషయంకూడా ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. ఈనాడు పంచాయితీ సమితులు మరియు జిల్లా పరిషత్తుల చట్టములో మరొక Standing Committee ని అదనంగా సేనుకోడానికి అవకాశం కల్పించాడు అయితే దీనిని ప్రభుత్వం ఆంగీకరించాలి. జిల్లా పరిషత్తులో హరిజనులు సభ్యులైనా, కాకపోయినా, బట్టాగే వెనుకబడిన తరగతులవారు సభ్యులుగా అయినా, కాకపోయినా కూడ అదనంగా ఒక Standing Committee ని సేనుకోడానికి అవకాశం కల్పించాలి ఇదివరకు జిల్లా సోషల్ వెల్ ఫేర్ బోర్డులుండేవి. ఇప్పుడు ప్రత్యేకంగా ఒక Standing Committee ని ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నించి హరిజనులు వెనుకబడిన తరగతులవారు కూడ తమంత తాముగా అవకాశాలను సద్వినియోగం చేసుకోడానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వం పరిశీలించాలి. పరిశీలించకుండా యీ వ్యవహారాన్నిట్లాగే సాగనిచ్చినట్లుయితే ప్రభుత్వం అశించిన సత్ఫలితాలు నెరవేరవని ప్రభుత్వానికి నివేదిస్తున్నాను.

చాలకాలం, ఖాదీబోర్డు కావాలని మనం కోరినాము. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఖాదీ కమిషను కావాలని, ఉన్న యావత్తు డబ్బుకూడ పరిశ్రమల అభివృద్ధికి ముఖ్యంగా కుటీర పరిశ్రమలభివృద్ధికి సద్వినియోగం కావాలని ఆశించాము. ఖాదీ అండ్ థాబేట్ ఇండస్ట్రీస్ బోర్డు ఒక వ్యాపార సంస్థగా వ్యవహరిస్తున్నది తప్ప ప్రజలకు సంబంధించిన సంస్థగా వ్యవహరించదలలేదు. ఇది ప్రజలయొక్క సంస్థకాదు. స్టాట్యూటరీ బోర్డు. ఈ స్టాట్యూటరీ బోర్డు పరాశరి వ్యాపారము చేయడానికి ప్రయత్నించేస్తున్నది. ఖాదీ ఉత్పత్తికి సంబంధించినంతవరకు చేనేత పారిశ్రామికాలు శాశ్వతకాలపు ఒడుకు పదివారసీ, తరతరాలుగా కూలిలుగావున్నారనీ, లేకపోతే మాస్టర్ సిస్టమ్ క్రింద బానిసలుగా ఉన్నారని మనం చెబుతున్నాము. వారికి కొంత స్వాతంత్ర్యం

కల్పించాలని, వారంతవాడుగా పరిష్కృతి వ్యాపారాలను సాగించుచునుటకు అన్ని రంగములలోను సహకారోద్యమమును వ్యాప్తిలోనికి తేవాలని ఒక ప్రకృత చెబుతూ యీ ఖాదీ కమిషను పేరుతో ఒడుకుపనిచేసిగాని, చేనేత పారిశ్రామికులనుగాని సహకార సంఘాల వరం చేయకుండా ఉత్పత్తి కేంద్రాలు పెట్టుకొని కాశ్యతంగా ఒడుకుపని చేసేవారిని, చేనేత పారిశ్రామికులను దానినడుగా ఎందుకు ఎందు తున్నారో తెలియడంలేదు. ఈ విషయమును ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా పరిశీలించాలి. పరిశ్రమలలో అనుభవం గలిగినటువంటి మంత్రులు యీనాడు ఖాదీ కమిషనుకు అధ్యక్షులుగానున్నారు, ఖాదీ పనిచేసినగాని, ఒడుకు పనిచేసినగాని ఖాదీ కమిషనుకు సంబంధించిన ఉత్పత్తి కేంద్రంలో పని చేసేవారుగా ఎంతదం కొడుండా వారిని సహకార సంఘాలద్వారా ఆర్గనైజ్ చేయాలి. ఉత్పత్తి వినియోగస్థులూడ సహకార సంఘాలద్వారా జరిగేటట్లు చూడాలి. వారికి కావసిన టెక్నిక్ అసైన్మెన్టుగాని, ఇంప్లిమెంట్యూగాని, ఏక్సెసరీస్ గాని, మార్కెటింగ్ ఫెసిలిటీస్ గాని ఖాదీ కమిషను కల్పించాలేకప్ప ఉత్పత్తి విక్రయాలు మున్నగువాటికో వ్యవహరించకూడదు. ఖర్చు పారిశ్రామికులను, ఒడుకు పనిచేసిన, చేనేత పనిచేసిన— అందరినీ సహకార సంఘాల వరం చేయాలనే విషయం నేను చాల స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. ఈనాడు కుటీర పరిశ్రమలున్నాయి. అవి ఎవరికివారే యజమాతీరే అన్నట్లుగా ఉన్నవి. కార్పొరేట్స్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు, షు మేకర్స్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు, టాయెస్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు, మెటల్ వర్కర్స్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు ఉంటాయి. వాటికి నామదేరుంటేరు. వాటికి, జిల్లాలోపున్న జిల్లా కో-ఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంక్స్ అన్నవి ఇస్తాయా, పెట్టుబడులు ఇస్తాయా అంటే సరిగా ఇవ్వవు.

ఖాదీ కమిషనుకు కొన్నిలక్షల రూపాయలు కేటాయిస్తున్నాము. అప్పులు యిస్తున్నాము. అనంతన్న ఆ ఉప్పులు ఏ విధంగా ప్రాథమిక సమానికి చేరాలనే విషయం అర్థం గాకుండా వున్నది. దీనివల్ల గ్రామస్థాయిలో వున్న కుటీర పరిశ్రమలు సహకారసంఘాలు - అన్నీ నలిగిపోతున్నాయి తప్ప యీ ఖాదీతోట్లు పేరుతోగాని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే సహాయం పేరుతోగాని కుటీర పరిశ్రమలు, సహకార సంఘాలచిహిత్రం సహాయం పొందడంలేదు. పీజీ పనిచేసినవిన్నటిని పరిశీలనచేసి, సమన్వయం (co-ordinate) చేయడానికి, వాటికి తగినసహాయం చేయడానికి ఒక కేంద్రసంఘాన్ని సెలెక్టుమని దాదాపు అయిదారు సంవత్సరాలనుంచి ప్రభుత్వానికి పదే పదే చెబుతున్నప్పటికీ కూడ, ఇక్కడున్న ప్రభుత్వాధినేతలు అందుకు అంగీకరిస్తున్నప్పటికూడ దిపాట్లుమెండుల స్థాయిలో అవి అమలుజరగకుండా పోవడం చాలాోచనీయమైన విషయం. ప్రభుత్వాధినేతలు అంగీకరిస్తున్నప్పటికీ కూడ, మంత్రులు సమావేశాలలో నిర్ణయాలు తీసుకొన్నప్పటికీ కూడ, ప్రభుత్వం G.Os. pass చేసే

మొదటి సారి అతిరహితం (celebrating) దీనిని ఇక్కడ వచ్చిందని నేను చెబుతున్నాను. సహకార సంఘాలకు గొప్పగా. 1955 (1956) లో సరికొత్త పరిమితిగా G.O. గ్రాస్ సేవలను తగ్గించి (1955) 17 శాతం నుండి 15% కి, తాం తొలగించి అప్పుడు భారతీయ రిజర్వ్ డిజిటల్ సొసైటీ 1/4 శాతం డిజిటల్ సేవలను గానీ 1/4 శాతం, landless గ్రూపులు 40 శాతం అప్పుడు గానీ political officers కు ఇవ్వబడినది 10 G.O. లో ఉన్నది. ఇంకొకటి 10 G.O. లో ఉన్నది. అది 10% కంటే ఎక్కువగా ఉండేది. దీనిని deliberate గా పరిమితి ఉత్తరమును అతిమిక్తిగా 17 గమనించిన కర్మగారా ద్వారా చెప్పినాడు. అదిరహిత పరిమితి ఉత్తరమును సాదించినంతా వ్యవహరిస్తున్నారని చెప్పడానికి రావలసివచ్చి instances ఉన్నాయి.

చేనేత పరిశ్రమకు సంబంధించి దేశం మొత్తంపై యీ రాష్ట్రంలోనే హెచ్చుమంది చేనేత సహకార సంఘాలలో చేరినారు. దురదృష్టవశాత్తూ, 1955 సం. లో మన రాష్ట్రానికి సంబంధించిన cess share కేటాయింపులో మనకు కొంత అన్యాయం జరిగింది. Cess fund అంకా కూడ కేవలం సహకార సంఘాల ద్వారా మాత్రమే ఉన్న చేయడానికి ఆదేశం ఉన్నందువల్ల సహకార సం. లలో చేరిన సంఘాలపట్టి దానిని revise చేయవలసినదని కోమరూ వచ్చాము, 87 లక్షల రూపాయలనుండి 87 లక్షల రూపాయలకు యీ సంవత్సరమే పెంచుటకు ఇండియా ప్రభుత్వం వాదం గీకరించారు. అందుకోసం కృషి చేసినందువంటి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునకు, ముఖ్యముగా పరిశ్రమలకాని మంత్రిగారికి, ముఖ్యమంత్రి గారికి కూడ నేను ప్రత్యేకంగా చేనేత పారిశ్రామికాల తరపున కృతజ్ఞత ప్రకటిస్తున్నాను.

ఈ వేళ యిచ్చిన 87 లక్షల రూపాయలైనా మన మగ్గాల సంఖ్యకు అనుకూలంగా ఉన్నదా అనేది చూడాలి. మన రాష్ట్రంలోని మగ్గాల సంఖ్యకంటే తక్కువ మగ్గాలు గల మద్రాసు రాష్ట్రానికి 100 లక్షల రూపాయల పెట్టుపేరు ఇచ్చా మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 5 లక్షల మగ్గాలున్నప్పటికీ కూడ 87 లక్షలు మాత్రమే ఇస్తున్నారు. ఇదేపాటి న్యాయం మనదాను రాష్ట్రంలో ఒక లక్ష పైచిలుకు మగ్గాలు మాత్రమే సహకార సంఘాలలో చేరినాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 2½ లక్షల చేమగ్గాలు సహకార సంఘాలలో చేరినాయి. ఈ విధంగా చూచినప్పటికీ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు అదనమైన share రావలసి యున్నది. ఈ విషయాలన్నీ మరల కేంద్రప్రభుత్వం ముందు పెట్టి మనకు సాయం జరిగేటట్లు చేయవలసినదని ముఖ్యమంత్రిగారికి ప్రత్యేకంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

Rebate అను పేరుతో చేనేత వస్త్రాల విడుదలమీద వినియోగదారుల ముదరా ఇస్తున్నాడు. గినికోసం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఏటా 35 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు అవుతున్నాయి. ఇది రాత్కాలికంగా చేనేత బట్టలు విడుదల కావడానికి కొంతవరకు సహాయ పడుతున్నప్పటికి యిది సహకార సంఘాలకు సూత్రీమే పరిమితమై యున్నది. ఇది రాత్కాలిక సహాయమే తప్ప చేనేత పరిశ్రమ బలపడడానికి గాని, మిల్లుల పోటీకి తట్టుకొని బ్రతికి వుండడానికి గాని యీ 35 లక్షల రూపాయల ఖర్చు ఏ విధంగాను ఉపయోగపడదం లేదు. అందువల్ల rebate ను నిలుపుదల చేయబడినదని ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని చేనేత పారిశ్రామికాలు బిక్య కంక ముతో కోరుతున్నాడు. ఈ 35 లక్షల రూపాయలతో ఒక్క financing bank ను ఏర్పాటు చేయండి; చేనేత పరిశ్రమకు కావలసిన పెట్టుబడిని సమకూర్చండి అని కోరుతున్నాను. లేకపోతే, చేనేత పారిశ్రామికాలు సహకార సంఘాలలో పనిచేస్తూ thrift fund ను ఏర్పాటు చేసుకొంటే equalization fund ను matching contribution గా ఇప్పించండి అని కోరుతున్నాడు. రైతుల సహకార సంఘాలకో స్వల్పత్వం వాటాలు తీసుకుంటున్నట్లే, చేనేత సహకార సంఘాలలో కూడ పశుత్వం పరాసరి వాటాలు తీసుకోవాలి. ఇంకా ఇతర విషయాలలో అవసరమైన సహాయములు చేయాలని మేము ప్రభుత్వానికి alternative schemes కూక submit చేశాము. అందువల్ల ఇటు వంటి ప్రత్యాక సేనైనా అమలుపరచడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు కృషి చేయాలని ప్రత్యేకంగా వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. సూళ్ళ ధరలు చాలా విపరీతంగా పెరిగాయి. అయిదారు రూపాయలుగా ప్రభుత్వానికి అనేక విజ్ఞప్తులు వంపుకున్నాము. 20 వ సంవత్సరాలు పదిపానుల కట్టలు. 15 ల నుంచి దు. 28 లు వరకు పెరిగింది. 40 వ నెంబరు నూలు పదిపానులు కట్టలు. 28 లు నుంచి దు. 30 ల వరకు పెరిగింది. ఈ సూళ్ళ ధరను ఆదుపులో పెట్టాలని ప్రభుత్వానికి అనేకసార్లు విజ్ఞప్తి చేసినా మన ప్రభుత్వం ఎంతవరకు కృషి చేసినదో ఇండియా ప్రభుత్వం ఏమి చెబుతున్నదో మాకు బోధపడదంలేదు. ఉన్న సహకార నూలు మిల్లులైనా లాభసాటిగా ప్యవహరిస్తాయా అంటే, నాలుగైదు లక్షల రూపాయలు పెట్టుబడిపెట్టి కావలసినంత నిధుల సంపాదించుకుని, 12 వేల కడుళ్ళతో ప్రారంభించి 60 వేల కడుళ్ళ వరకు పెంచుకునే బాగా బలపడిపోయిన ప్రవేటు మిల్లులతో 50, 60 లక్షల రూపాయలతో 12 వేల కడుళ్ళు పెట్టుకుని నిర్వహించబడు సహకార నూలు మిల్లులు పోటీపడలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. వీటికి ప్రత్యేకమైన సహాయం కావాలి. వారు కొనే ప్రత్తిమీద కొనుగోలు పన్ను రద్దుచేసి, depreciation fund సబ్సిడెక్ చేసి interest free working capital loans ఏమైనా ప్రొవైడ్ చేసి సహకార నూలు మిల్లులు ప్రవేటు మిల్లులతో పోటీ చేయగలిగిన పరిస్థితులు కల్పించకపోతే దేశం మొత్తం మీద సహకార నూలుమిల్లుల విషయంలో ఎంతో ముందంజ వేసిన ఆంధ్ర

దేశంలో నిరూపకాలోచనముం అర్థికంగా నష్టపడే పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. ఆ పరిస్థితులలో ముఖ్యమంత్రిగారికి ప్రత్యేకంగా దిజ్జిబ్బి చేసినపుడు వారు సాంఘికంలో ఒకరినొకరు మని అనుచును సూచించుచుం చెప్పారు. పరిస్థితులనుబట్టి అర్థికముం ముఖ్యమంత్రిగారు సమర్థులు: యోగ్యులు - ఇటువంటి అర్థికముం ఉన్నదేగాని. అది పేద ప్రజలపట్ల ప్రత్యేకమైన ఆదగిన, అవిచారముం ఉన్నప్పుడు ఈ సమస్యను కార్యకరంగా పరిష్కరించదానికి. తృతీయ ప్రకారంలో చెప్పిన విషయం కాదు. సిన స్థానం వచ్చేటట్లు కృషి చేస్తారని అప్పుడే వెలుపు కలగించుచున్నాను.

*శ్రీ ఎస్. నారాయణం (గుత్తి-జనరల్) :- అప్పుడే ఈ సమస్యను ముందు గవర్నరుగారి ఉపన్యాసం వర్చనీయాలముగా ఉన్నది. వారి ఉపన్యాసము నకు వందనసమర్పణ చేస్తూ మిత్రులు తెచ్చిన తీర్మానాన్ని కేసు సమర్థిస్తున్నాను. పరిశ్రమల విషయంలో మన రాష్ట్రం బాగా వెనుకబడి ఉంది. ఇక్కడ కూడా పరిశ్రమలను ఎక్కువగా స్థాపించి నిరుద్యోగ సమస్యను రూపుమాపాలనే ఉద్దేశ్యంలో కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సంప్రదింపులు జరిపి మనరాష్ట్ర ప్రభుత్వం కొన్ని పరిశ్రమలను స్థాపించదానికి ఏర్పాట్లు చేసినది. అది అభినందించవలసిన విషయం. మూత నంగా గా, శ్రీ నంజీయ్యగారి నాయకత్వాని మంత్రివర్గం వ్యవసాయక రంగం లోను పారిశ్రామిక రంగంలోను ప్రజలలో ఒక కొత్త ఉత్సాహాన్ని కలుగజేసే ప్రయత్నం చేయడం అభినందించవలసిన విషయం. ఈ సంవత్సరంలో పని బంజరు భూముల సమస్య పరిష్కారం కావలసి ఉంటుందని రివెన్యూ మంత్రిగారు చేసిన ప్రకటనవచ్చినా త్వరలో భూమిదాహం తీరి పేద ప్రజలకు అంతో ఇంతో భూమి లభ్యమై అధికోత్పత్తికి వీలుకలుగుతుందని ప్రభుత్వం ఆశిస్తున్నది. ఆ ఉత్పత్తులను అధికారులు వెంటనే పాటింపుచేసి భూమి పంపకమును పూర్తిచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఇప్పుడు మన శాసనసభ సమావేశంలో సీరింగుకు వంబించిన శాసనం రానున్నది. దానిపై నిర్ణయాలు తీసుకుని ప్రజలకు రావలసిన లాభాన్నిచేకూర్చే ప్రయత్నం ప్రభుత్వం చేస్తోంది. వ్యవసాయ కూలీలకు కనీసవేతనాలను నిర్ణయించే విషయమై ఒక సంఘాన్ని నియమించారు. ఆ సంఘం రాష్ట్రం అంతా పర్యటన చేసి వివిధ సంస్థలను కలుసుకుని వారితో చర్చించి సేకరించిన సమాచారంతో ఒక రిపోర్టు ప్రభుత్వానికి అందించినది. ఆ రిపోర్టును ప్రభుత్వం ఇంకా పరిశీలిస్తున్నదని నేను భావిస్తున్నాను. త్వరలోనే ప్రభుత్వం దానిపై ఒక నిర్ణయాన్ని తీసుకుని రాష్ట్రంలోని వ్యవసాయ కూలీలకు పంతువైన సంతోషాన్ని కలుగ జేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. పేద ప్రజలకు, వెనుకబడిన జాతులకు వంబించిన ఇటువంటి విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఆసక్తిని కనబరుస్తూనే ఉన్నారు. వెనుకబడిన జాతులకు మెడికల్ కాలేజీలోను ఇతర సాంకేతిక కళాశాలలోను రిజర్వేషన్ ఉంది. ఈ రిజర్వేషన్

పట్టణ తరఫోనితో ముమ్మారు రాష్ట్రంలో ఒక కేంద్రంలోను ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఒక పట్టణంలోనూ ఉండటావల్సింది. ఆంధ్రలోని దేవే ఉచ్చిన తరువాత మరల మార్పులు జరిగాయి. ఇప్పుడు వెనుకబడిన శాటలకు రిస్క్ తేటాంబం చేయబడుతుంది గిరిజనులకు 16% తేటాంబం చేయబడి ఉన్నది ఉపసంహరిస్తున్నాము. ఈ రోజునుంచి శ్రీలకు కూడా తేటాంబంపై జరుగుతోంది. ఫార్వర్డు కమ్యూనిటీలకు ఏర్పాటుచేసిన వాటిలోనే 20% శ్రీలకు ఏర్పాటుచేయడం ఉంటుంది. గిరిజనులకు హరిజనులకు వెనుకబడిన వారికి ఏర్పాటు చేసిన వాటిలోనే శ్రీలకు ఇప్పుడుగా శ్రీలకు ఏర్పాటుచేసిన వాటిలోనే వారికి ఇప్పే ఉపయోగంగా ఉంటుంది. సెలక్షన్ కమిటీలు పనిస్థాపించిన పూర్వమే ముఖ్యమంత్రిగారు ఆంధ్రకు సంబంధించిన కాల మంత్రిగారితో సంప్రదించి ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటుంది ఆంధ్రున్నాను సుమారు కోట్లమూడు సహకారోద్యమం గురించి చేనేత పరిశ్రమ గురించి చూడాలి వారు చెప్పిన విషయాలనే మరల చెప్పడం కంటే సహకారోద్యమంలో రాష్ట్రం జరుగకుండా ఆధికారులు. అనధికారులు కలిసి పనిచేసే విధానాన్ని ఉపయోగపడే సహకారోద్యమం దేశకల్యాణానికి వినియోగపడుతుందని ఆశిస్తున్నాను.

(Mr. Speaker in the chair)

ఇంతవరకు సహకార సంస్థలలో రాకుండా బైట ఉన్న చేనేత పారిశ్రామిక లకు ఎలాంటి సహాయం రాష్ట్రప్రభుత్వం నుంచి కాని కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి కాని రావడంలేదు. అది వాస్తవమైన సంగతి. సహకార సంఘాలలో చేరిన వారికే రెటెన్ షేర్ కాపిటల్ లోన్లు, వర్కింగ్ కాపిటల్ లోన్లు improved implement మొదలైన సహాయాలు జరుగుతున్నాయి. పెన్సు ఫండు క్రిందరాష్ట్రానికి 87 లక్షల పైస్తోంది. అది కూడా మనకు ఉన్న లామేజీ దామాషా ప్రకారం రావడంలేదు. చేనేత పారిశ్రామిక తరపున ప్రభుత్వం చోరాడి కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి కొంత ఫలితం సాధించింది. సంచారమైన ఫలితం రావడానికి ప్రయత్నం చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ గారు తెలంగాణాలో సహకారోద్యమానికి చేనేత పరిశ్రమకు చాల కృషిచేసినవారు. ఇక్కడ ఒక సహకార నేతమిల్లును కూడా ప్రారంభించారు లామేజీకి తగ్గ రెటెన్ డ్రీవ్యం కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి సాధిస్తారని సహకార సంఘాలలో ఉన్న 25 లక్షల మగ్గలకాక బైట ఉన్న మిగతా 25 లక్షల మగ్గలవారి కూడా మార్కెటింగ్ పెసిలిటీస్ కలుగజేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. వారికి కూడా improved looms, dyes మరియు clours మొదలైన సౌకర్యాలు కావాలి ఒక సమగ్ర పథకాన్ని తయారుచేసి బయట ఉన్న చేనేత పనివారలకు కూడా మార్కెటింగ్ పెసిలిటీస్, ఇతర సౌకర్యాలు కలుగజేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

ఇదే కాకుండా దాదాపు మూడు నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి చేనేత పారిశ్రామికాలకు కోఆపరేటివ్ సెంట్రులు బ్యాంకునుండి లోన్లు సక్రమంగా రావడంలేదు.

ఒక ప్రత్యేకమైన వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారు కోరారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ మంత్రులతో, ముఖ్యమంత్రిగారితో కలసి ఈ సలహాను పరిశీలించి, దాని ప్రకారం ఏర్పాటు చేసే వ్యవస్థానికి తిరస్కారమేమిటో చూడాలని ఆయన కోరారు. కాని ఇంతవరకు సత్ఫలితం చేరలేదు. ఒక సభ్యుని ప్రతిపాదనలకు అనుగుణం తీరిగి ఆ విషయంలో ప్రజల నీతిగాని సేవకు పాతకమైనదిగా కొనసాగినట్లు సెంట్రల్ బ్యూరోలు పెరుగుతున్న వాటంనుంచి నిష్పించి, తప్పించి ప్రత్యేకమైన వ్యవస్థ ఏర్పాటుచేసి దిగివెళ్ళాలని నేటికీ చేసే పాతకమైనదిగా అందేటట్లు చేయాలి. వారు తయారుచేసే గొడ్డను పూర్తిగా మార్చేసేటట్లు ఎంపీలయిముల ద్వారా అమృతపు సమస్యను ఏర్పాటుచేయాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విషయములో ఎక్కువ కృషిచేసి నాటించే ప్రయత్నంపై శాశ్వతమైన పరిష్కారం సహకార ఉద్యమంతో నెరవేరి చేసే పాతకమైనదిగా చూడగలిగి ప్రయత్నం జరుగుతుంది, అదే కాకుండా చేనేతి పారిశ్రామికాలకు చిరకాల పోరాటం ప్రత్యేకించి, మగ్గలపైన పనిచేసే కుటుంబాలకు కాళ్ళతల పీచునోహాది కల్పించాలని మదరాసు ప్రభుత్వం దగ్గరనుంచి ఏదెదిపించి సంవత్సరాలుగా ఎకగీరవంగా ఏక కంరింతో ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని యాదవ్వులది ప్రజలు చేనేతి సన్నలు కొనుగడా ప్రయత్నం కూడా ఎకగీరవంగా తీర్చాలంటే కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పనిచేయాలి. ఆ తీర్మానంపైన ఆలించినా హామీలు పోర్టునాచే వర్షించండి వారిపైన ఏలాంటి ప్రత్యేకించడా తోసివెట్టించండి. ఈనాడు దానిగురించి ఏ ఏదైనా చిరకాల జరుగుతుంది బుద్ధిగాని చేసి ఉండడం చూస్తే చాల విచారకరంగా కనిపిస్తుంది. ఈ విషయంలో వెంటనే తీరిగి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ముఖ్యమంత్రిగారు వట్టువల ఏలించి ఏరలు, పోవతులు కేటాయించుద్వారా చేనేతి సరిశ్రమకు మిల్లు పోషించండి రక్షణ యిప్పించే ప్రయత్నంచేస్తే ఒక గొప్ప కార్యాన్ని సాధించినట్లువుతుంది. అవిధంగా చేస్తే చేనేతి సప్రార్లకు మార్కెట్టులో పోటీలేక ఆ గొడ్డ ఉప్పుఅయ్యే పరిస్థితుల ఏర్పడుతుంది కాబట్టి ఆ ప్రయత్నం చేయాలనేవి ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఈనాడు హరిజనులకు ఇంట్ల స్థలాలు యిప్పించడానికి Central sponsored schemes క్రింద grants-in-aid క్రింద దగ్గవాన్ని యిచ్చి ఇంట్లు కట్టించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అదే విధముగా వెనుకబడిన జాతులకు కేంద్రంనుంచిగాని రాష్ట్రం యొక్క బడ్జెటునుంచిగాని సదుపాయము కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. వెనుక బడిన జాతులవారు అనగా కమ్మర్లు, కమ్మర్లు, వద్రంగులు మొదలగువారు మన జనాభాలో నూటికి 75 వంతున ఉన్నారు. చిన్న చిన్న పరిశ్రమలపై ఆధారపడిన కుటుంబాలు కొన్ని లక్షలు మన రాష్ట్రములో ఉన్నవి. వాటి అండ్ విలేజ్ ఇండస్ట్రీస్ వారు యిస్తున్న సదుపాయములు ఏమీ అందుతున్నారో లేవు. వారు దేవలం 10 పరిశ్రమలకు ప్రత్యేకసహాయం కేటాయించినాడు. అది కొన్నిచోట్ల పారించినదానిని

వీటపడుతుంది గాని ప్రతి గ్రామంలో చేతి పరిశ్రమలు కుటీర పరిశ్రమలైన ఆధారపడే వారికి ఆ నిధి ఏ విధముగాను తోడు పడడానికి నడుపాయాన లేవు. కాబట్టి ప్రత్యేకంగా వీటికి రాష్ట్రంలో కొంతవరేటివు పెంట్రీలు వ్యాంకుల నుంచి గాని వేరు విధముగా గాని ఒక వహాయనిధి ఏర్పాటుచేసి ద్రవ్యమునిచ్చి వెనుకబడిన కుటీర పరిశ్రమల వైన ఆధారపడిన వారికి పని సంతృప్తికరంగా కల్పించి జీవనోపాధి కల్పించే నియత్యం చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారికి స్పీకరుగారి ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. హరిజనులకు ఇచ్చినట్లుగానే వెనుకబడిన జాతులవారికి కూడ గృహ వసతికి స్థలములు యివ్వడతనని ప్రార్థిస్తున్నాను. దేశంలో ఈనాడు ఆహార దాన్యాల ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోయినందువల్ల కూలినాలిచే జీవనంచేసే ప్రజలలో ఒక విధమైన అసంతృప్తి బయలుదేరినది. ఆ అసంతృప్తిని కాదనలేము. గ్రామాలలోను పట్టణాలలోను ఆహార దాన్యాల ధరల పెరుగుదల వల్ల ప్రజలు జీవనం చేయడం చాల కష్టంగా ఉంది. ఆహార దాన్యాల ధరలను అదుపులో పెట్టడానికి ధాన్య సేకరణ చేసి చౌక డిపోలను పెట్టడం గురించి గవర్నరుగారి ప్రసంగంతో కనపరిచాడు. అది ఒక విధమైన సంతృప్తిని కలిగించే ప్రయత్నం. అయితే ఆహార దాన్యాల ధరలను అదుపులో పెట్టి ఈ సమస్యను శాశ్వతంగా పరిష్కారం చేయాలి. ఉద్యోగుల జీతాలు ఒక విధంగా తక్కువగా ఉండినా వారు కొనే చైతన్యం లేక అప్పుల పాలై అందుబీస్తున్నారు. వారి అసంతృప్తిని తొలగించడానికి ప్రయత్నించాలి. ఉద్యోగులలోను, పారిశ్రామిక రంగంలో పనిచేయువారిలోను ఖాళీలలో పనిచేసే కూలీ నాలి జనులలోను ఉన్న అసంతృప్తిని తొలగించడానికి ఆహార దాన్యాల ధరల స్థిరీకరణకు ప్యవసాయ మంత్రిగారితో ముఖ్యమంత్రిగారు చర్చించి పట్టుచుంటే కేంద్రానికి ఒక పథకాన్ని పంపించే ప్రయత్నంచేసి దేశంలో న్యాయాన్ని ఒక సంతృప్తిని కలుగజేస్తారని నేను అభిప్రాయపడ్తున్నాను. చేనేత పరిశ్రమకు సంబంధించినంత వరకు ప్రభుత్వము తీసుకోవలసిన చర్యలు చాల గట్టిగా తీసుకుని రీలక్షల మగ్గులపై జీవించే జనులకు జీవనోపాధి కల్పించాలని కోరుతున్నాను. ఈనాడు సహకారోద్యమంలో జరుగుతున్న నడుపాయాలైనా బయటఉన్న పారిశ్రామికలకు లభ్యం అయేటట్లు చేసి వెనుకబడిన జాతులకు కుటీర పారిశ్రామికలకు ధనవహాయం యిచ్చే ప్రయత్నం చేయాలి. విద్యద్యోగ సమస్యకు సంబంధించినంతవరకు పాలీటెక్నిక్ స్కూల్స్ను ఇండస్ట్రియల్ టెక్నికల్ ఇన్స్టిట్యూషన్సును ప్రారంభిస్తున్నాం. అయితే అక్కడ చాల కొద్ది సంఖ్యకు పరిమితమై ఉన్నది. ఈరోజు యువకులు అటు కాలేజీలలోను ఇటు ఇండస్ట్రియల్ స్కూల్స్లోను అధ్యీషన్సు కోసం ఎంతో తహతహ పడుతున్నారు. ఉద్యోగానికి ఎడ్వర్టైజు చేస్తే 10 ఖాళీలకు వేయి దరఖాస్తులు వస్తాయి. విద్యద్యోగ సమస్య చాల తీవ్రంగా ఉంది. అందుచేత ప్రభుత్వం కాలేజీలతో నరికమానంగా టెక్నికల్ ఇన్స్టిట్యూషన్సు ప్రారంభించడానికి ప్రయత్నం

చేయాలి. నిమిషాల్లోగ వ్యాప్తిని విచారించడానికి ఒక సమగ్ర పథకం ఆలోచించాలి. యువకులు ఉత్సాహవంతంగా ఉంచాలంటే వారికి ఉద్యోగం ఉండాలి. చదువుకున్నట్లే వారు ఉద్యోగాలు లేక ఉంటే గ్రామంలోనా చట్టశాలలోనాగని ఉంటే దేశానికి వారి ప్రమాదం తగ్గిపోయి ఉంచకుండా వారు పనులలో నిమగ్నం అయిఉంటే పరియోజనం పొందుతారు చేస్తుంది నేను ఆశ్చర్యపడ్డాను.

* శ్రీ డా॥ మోరాసాహెబ్ (ఉదయగిరి) అధ్యక్షుడు. గౌరవనీయులైన సభ్యులు గారు ఇచ్చిన సందేశాన్ని బలపరుస్తూకొన్ని సూచనలు ఇవ్వాలంటున్నాము. ప్రతిభాశ్రమ కోట్లకొలది రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నది అభివృద్ధి చూస్తే మేం మెరిసే అభివృద్ధి జరుగుతోంది. ఏ దేశములో కూడ ఇంత అభివృద్ధి ఇంత తక్కువ రాలములో ఉంగలేదు. అధికార వికేంద్రీకరణ ద్వారా ఇంకా అభివృద్ధిని సాధించాలని కోరుతున్నాను. దేశములో పున్న ప్రజల పేదరికాన్ని, దారిద్ర్యాన్ని, నిరుద్యోగాన్ని, ఆవినీతి, లంచగొండి తనాన్ని పారద్రోలాలనే ఉద్దేశముతో ప్రజాశాసకసభ ఏర్పడినది. దానివల్లనే ఉద్దేశముతో రచించుకొన్నాము. మొదటి ప్రజాశాసక పూర్తి అయినది. రెండవ ప్రజాశాసక పూర్తి కానున్నది. వెనుకపడిన ప్రాంతాలలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. కాని వెనుకపడిన ప్రాంతాలలో ఏమీ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరుగనందున విచారించక తప్పదు. Administration విషయములో మాత్రము పూర్తిగా అభివృద్ధికి వ్యర్థమైపోయింది. ఉద్యోగులు ప్రతినెల ఒక రుపాయ తరీఖ వచ్చేటప్పటికి తీతలు కొరత ఎదురు చూస్తున్నారు తప్ప అభివృద్ధి కార్యక్రమాల కొరత ప్రభుత్వము కోట్లకొలది రూపాయలు ఖర్చుపెట్టినా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు మాత్రము సక్రమముగా జరగడంలేదని మనవి చేస్తున్నాను. విద్య క్షయం చేస్తున్నారు. మంత్రులు పర్యటించిన ప్రదేశాలలోనే పర్యటించడమువలన, తమకు మిత్రులు అయిన వారిని వెంట పేసుకొని తిరగడంవలన, వారితోనే ప్రభుత్వము వుందని, వారి ద్వారానే ఏ పనులు జరిగినా జరగాలనే ఉద్దేశ్యముతో ఉద్యోగ స్థలు వున్నారు. మనము ఒక తప్పు చేయడమువల్ల ఉద్యోగస్థులు ఎన్నో తప్పులు చేయడము మొదలు పెట్టారు. ప్రభుత్వము ఎన్ని మంది పనులు చేసినా క్రింద స్థాయిలోకి వెళ్లేటప్పటికి రాక్షసరూపం దాల్చేటట్లుగా చేస్తున్నారు. ఆ రకముగా చేయకుండా మంత్రులు పర్యటించుకోవాలి. ఆ సంవత్సరముల కాలనరమితిలోను తిరిగిన నియోజక వర్గాలను తిరిగికుండా కొత్త నియోజక వర్గాలను అంటే కొత్త ప్రాంతాలను పర్యటించాలని కోరుతున్నాను. మన ప్రజా ప్రభుత్వాలు చేసిన పనులను ప్రజాసంఘములా కొనియాడుతోంది. వెనుకపడిన ప్రాంతాల ప్రజలకు మంత్రులు తమ ప్రాంతాలలో పర్యటించడంలేదని నిరూపించి విచారిస్తున్నారు. అందు

నేత వెనుకబడిన స్త్రీలందరినీ కూడా ముందుగానే పరిగణించాలని కోరుతున్నాను. ఈ నియోజకవర్గానికి చెందిన జ్యోతి ముఖ్యమంత్రిని కోరుతున్నాను. రాని ఏ ఒక్కరిని అంతర్గతంగా రావించుకుని విచారిస్తున్నాను. M.L.A.లలో కూడా అంతర్గతంగా ఉన్న యేమో నాకు అర్థమై కావడములేదు. నేను మూడవ లెవెల్ లో చెప్పిన సాక్షి అనుకుంటాను. అదే జనాభాకు ప్రతినిధిగా వచ్చిన శాసన సభ్యుడు అని దృఢీకరిస్తుంటారు. అది ఏమిటో పెద్ద ప్రశ్న ఏమిటో నా కర్తవ్యమేమిటో నేను నా ఉపన్యాసములో ఇచ్చిన భాషానికే ఎవ్వరు ఇచ్చి వుండరని కోంటాను. నేను ఏమి చెప్పినప్పుడు అది అర్థమవుతుంది. గుర్తించకపోవడము పిచ్చాంశము. ప్రసంగం కాంతిదూకం అయిన ప్రాంతాల్లో నెహ్రూగారు గురికి జనవలె లేక తేలిక నా ఉదయనీని నియోజక వర్గము అంతా తమ ఏమనాన్ని క్రిందిగా పోనిచ్చి చూడాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీరు రూలింగు పార్టీ మొంటివి. మీరు పార్టీలో చెప్పిన దానికి అవకాశము వుండేది. వారికి వ్యాసి చెప్పుకోవచ్చు. మీ ఉపన్యాసముల మీదకి ప్రశ్నలు ఉండేవి ;

శ్రీ షేక్ ముహమ్మద్ సాహెబ్ : నేను మంత్రివర్గము వారికి అనేక సూచనలు ఉత్తర ప్రదేశ్ లో ఉన్నాయి వ్యాఖ్యాను. వారు జవాబు ఇస్తే వారి prestige కు హాని అవుతుంది. అయితే అయాశాఖల ద్వారా అయినా అవును, రాదు అని జవాబులు ఇచ్చింది. ఇతరమేమిట అయినా శాసన సభ్యులు ఏమైన మంత్రులకు వ్యాఖ్య చేసినా వారు అసహించి అగ్రహిస్తున్నారు. ఉదయగిరి, కనిగిరి తాలూకాలో తాగినవాటి మంచి నీటి మూత లేక ప్రజలు పాల కష్టాలకు గురి అయ్యారు. జనగిరి, పిల్లగిరి మాసాలలో ముక్కుముక్తిగానికి D. O. Letters వ్యాఖ్యాను. వారి కింద నుంచి నమా దారులు కూడ వచ్చింది సంతోషం. కాని ఇంతవరకు ఏ చట్టతీరుకోలేదు. గవర్నరుగారు ఏప్రిల్ 14న తేదీన నెలూరు ఎచ్చినప్పుడు 9 కాలములతో కూడిన ఒక సెలవుని ఇచ్చాను. దానిలో యాభై సంవత్సరాలు ఉపహరించాను. ఇంతవరకు తాత్కాలిక నిర్మాణాలు కూడ అధికారులు అనుకుంటున్నా జోషడం విచారించింది. అందుచేతనే తన అక్కడ గాగినవానికి మంచి నీరు లభించు ఏర్పాటు చేయాలి అని కోరుతున్నాను. నాగార్జునసాగర్ కుడికొలువ స్కీములో నెలూరుజిల్లాను చేర్చి పోషించి పంచుకరము. పోస్తా కుటుంబాల సూచన ప్రకారముగా నాగార్జునసాగర్ కుడికొలువ స్కీములో నెలూరుజిల్లాను చేర్చాలని మనవి వస్తున్నాను. గవర్నరుగారు మా జిల్లాలోని ఎన్నెన్నో తీసుకొని 10 సంవత్సరాలు అయింది. నమగ్గమైన ఏకైక మనతో reserved forests ఏర్పాటు చేయడం జోషడం విచారించింది. మా గాగినవానిలోని పేద ప్రజలు వసులు లేక కష్టపడుతున్నారని. అయ్యుంటున్నామే మొదలైన సూచనలను నెలకొల్పి పేద ప్రజలను కష్టం తిండి, గుర్తు చేయాలి.

జిల్లాని అభివృద్ధిని చూపుట కొరకును అనేక రికార్డుల విమర్శలు చేశారు. మన పరిస్థితులను తప్పకుండా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ఆమలు ఉన్నట్లు చూసి దానిలో కొన్ని కోపాలు వుండవచ్చు. మంచిని కొనియాడుకోవాలి. 1-12-1958 నుంచి జిల్లా ఎరిక్షన్లు ఏర్పడినవి అవకాశ వికేంద్రీకరణ ఇరుగు తోంది. క్లాసిక దారీగా తప్పును కేటాయింది ఆయా ప్రాంతాలలో పున్న సమస్య లేముద్ద బాగుంటుంది. దేశములో అనేక పుణాలు, కలాల పుణాలు జనరల్ గిర్నెలలో వారి, మత విశిష్టత లేకుండా అందరికీ సమాన ప్రాతినిధ్యము ఇవ్వాలని కోరుతూ ఈ అవకాశమిచ్చినందుకు అభ్యుతలవారికి నా హృదయ ఘోరమైన అభినందనలు ఉన్నాయి.

*శ్రీ బి. అప్పారావు (అనకాపల్లి) అహింస గంపియగారి ప్రసంగం గురించి చూట్టాదాని అంటే మనకు బట్టెటుకోవచ్చిన విషయములనే పునరుక్తి చేయ వచ్చుమట. అందుకే ఒక కొర్ర విషయము మాత్రమువుంది అహింస తమకు జరిసో ఏమిటో కాని చక్కని నడవగమోగముతో తెలుగులో note ఇచ్చారు. రెండు వాషా విషయములో తమ అభిప్రాయాన్ని వెలకేర్చడానికి ఎన్నియింను చేస్తున్నా మని చెప్తూ చేయి పోయినట్టికి గుర్తుగాని పరిసంగము మాత్రము శల్లి పచ్చికరములోని చూడల ముది చాచి చక్కని తెలుగు భాషలో ఇచ్చారు. దీని విషయకు సుఖముంగిగారికి తెలుగుదాష యందున్న ముక్కువే జారణమునుకొంటాను. నీన్ని తమను తమ అభిప్రాయాన్ని ఎక్కటిస్తూ గుర్తుగాని పరిసంగములో పున్న విష యాల మీదనే పరిమితముగా మాట్లాడమని అన్నారు. తమ అభిప్రాయాన్ని మేము రెంసా కహించక తప్పదు. గవర్నరుగారు తమ పరిసంగములో పరిపరదముగా కాంతి పక్షం విషయాలను గూర్చి ఎత్తుకొన్నారు. వారు చాల సంతోషాన్ని పరికటించారు. మా ఊరిలోనే బహిరంగముగా నడివీధిలో ఏడు ఖానీ కేసులు జరిగినవి పోలీసులు పెట్టిన ఏ కేసులోను కూడ వారు succeed కాలేదు. వారి కుటుంబాలకు రక్షణగాని, దోచుకొన్న అస్తులకు రక్షణగాని భేక పోయింది. భారత దేశములోని రాష్ట్రాలలో మన రాష్ట్రము మూడవ స్థానాన్ని ఆక్రమించుకొన్నది. మన దేశాన్ని కలసర పెడుతున్న ప్రధాన సమస్య వైన గవర్నరుగారు తమ పరిసంగములో ఏమీ పరిప్రదింపలేదు. దేశములోని వృత్తి ఒక్కరిని భారపెడుతున్న సమస్య ఇది. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన విషయమైనా మన రాష్ట్రము తరపునుంచి మన అభిప్రాయాన్ని పరికటించక పోవడము విచార కరముగావుంది. ఏదైన సంభవిస్తే మన ప్రాత్రను మనము నిర్వహించక తప్పదు కదా. ఇక స్థానింగు విషయము. ఏ పనిని తీసుకొన్నా స్థానింగులోకే క్రోడీకరించుకోవలసి వుంటుంది. మంత్రులందఱు తమ హృదయాలపై చేయిచేసుకొని ఈ శాసన సభలో ఇది ప్రకాశింపజేయాలి.

అవజ్ఞాస్వామికమా అని తేల్చి చెప్పమనండి సరిపోతుంది. ప్లానింగు కమిషను వారు ఇచ్చిన ఆదేశాల ప్రకారము శాసనాలు చేయడము ఆ శాసనాలను మన ప్రభుత్వాలు అమలు పరచడము తప్పితే మరొకటి ఏమిలేదు. వారి ఆదేశాల ప్రకారము పన్నులు పెంచడము తప్పితే వాటిని కాదనే సర్తాసామర్థ్యము శాసన సభలకు వుందా అని అడుగుతున్నాను. పార్లమెంటుకే లేనపుడు శాసన సభలకు ఎక్కడ వుంటుంది. కాబట్టి ఈ విధాగాన్ని రద్దుచేసుకొంటే దేశము బాగుపడుతుందేమో ననుకొంటాను. Dictatorship వుంటే సరిపోతుంది దీనికంటేకా కారణము సిద్ధాంతాలమీద వున్న శర్కము. అందుకనే ఆ నాడు భారత బాహుజీ స్పష్టముగా సామ్య వాదానికి, ప్రజాస్వామికానికి ఎక్కడా పొత్తుకుదరించి చెప్పారు. ఆయన ప్రజాస్వామికాన్ని పమ్మార్లు, ప్రజాస్వామికము గురించి చెప్పారు. సామ్యవాదాన్ని మనము తీసుకొని వచ్చాము. ఇది తప్పనిసరి అవుతోంది. మన ప్రభుత్వాలు ఎసులుచేసిన పన్నులలో రివంతులు భాగము ప్రభుత్వోద్యోగుల పొట్ట పోషించానికే సరిపోతున్నది అది వృద్ధి కార్మికమూలు బావ్యము కాని విచిత్రముగా చక్కని భాషలోకి మార్చి ప్రచారము చేసుకొంటున్నాము. ఇది వంచన అని చెప్పకతప్పదు. బ్లాకు డెవలప్ మెంటు పనులని చెప్పి బ్లాకులకు కేటాయించినదల్ని ఎక్కడి ఉద్యోగులకే సరిపోతున్నది అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ప్రజలే చేసుకొంటున్నారు. వారిని నిర్బంధముచేసిన పనులు చేయించడం జరుగుతోంది. కష్టపడి పనిచేసిన తరువాత ఒక విశ్వాసము పెట్టుంది ప్రభుత్వము ఎందులో చెయ్యిపెట్టినా అది ధ్వంసమౌతోంది, కరివ్షన్ కు దారి తీస్తోంది. ప్రతి పనిలోను ప్రభుత్వం యొక్క interference ఎక్కువగా వుంటోంది. నిర్బంధ సహకారము అనేది తప్పితే స్వేచ్ఛాయితమైన సహకారము లభించడం లేదు.

ఈ విషయములన్నీ మీ దృష్టికి తీసుకుని వచ్చాను. వీటినిగురించి నేను చెప్పకతప్పలేదు Irrigation గురించి Plan క్రింద చెప్పారు. ఇవిగాక సరిశ్రమలను గురించి చెప్పారు. వీటిలో కొన్నింటిని గురించి పశ్చిమత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. అవి ఏవేవో ముఖ్యమంత్రిగారికికూడ తెలుసు. అమదాలవలస చక్కెర ప్యాక్టరీ అమ్మకపోతామంటే మేము తీసుకున్నాము, దానిని సహకార పద్ధతిమీద తీసుకున్నాము. పశ్చిమత్వము ఇచ్చే సహకారమునుగురించి నేను సభ్యులకు, లోకానికివినిపించేటట్లు పశ్చిమత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. దీనికి పశ్చిమత్వము జవాబు ఏమిటో తెలియజేయాలి. ఆ ఫాక్టరీ విషయములో ప్రజలు ఇచ్చిన పెట్టుబడికి తోడుగా పశ్చిమత్వము ఎంతవరకు సహకరించిందని అడుగుతున్నాను. ఎవరో పూనుకున్నారు అనిచెప్పి ఆ ఫాక్టరీ మేనేజిమెంటు వారిపైన వదలివేయడమేనా? ప్రజల వద్దనుంచి ధనాన్ని సేకరించటానికి ఒకటిన్నర మాసము గడువు యిచ్చారు. దానికి

కావలసినవిసాము, పోలీసుల వద్ద నుండి రాబట్టగలిగిన పేరుపనమును కూడా
వారములలోకే పోలీసుల నుండి సమర్పించి తేలియదా అంతసొమ్ము పోలీసు
విభాగముకు కంట్రీలో వో అవరే ఎవరూకుగాని, ప్రభుత్వంగాని తమయొక్క
ఆర్థిక విహేయముతో ముందుకు రాకపోవటానికి కారణము ఏమిటి? అందులో
ఎవరో ప్రాంతంగా ఉన్నవారు స్వేచ్ఛిల్లడమునకు చెందినవారు, ప్రతి పక్షమునకు
చెందినవారు ఉన్నారు అందుచో ప్రభుత్వమునకు సంబంధించినవారు ఉన్నంత
మాత్రములేత ప్రభుత్వము ఆ సొత్తరికే ఆర్థిక సహాయము చేయకుండా నిరాదరణ
చూపవలసిందే : అయితే ప్రతిఒక్క సందర్భంలోను ప్రభుత్వ పక్షమునకు చెందిన
వారే ఉండాలి అనేది ప్రభుత్వముయొక్క ఉద్దేశ్యము : సహకారం, సహకారం అని
చెప్పుకునే ఈ ప్రభుత్వము ఈ ఫ్యాక్టరీవిషయములో ఇచ్చిన సహకారము ఏమిటి :
వాక్కు పేరుపనముకట్టి ఇప్పటికి ఎంతకాలము అయింది : గవర్నరుగారి speech లో
చక్కెర ఫ్యాక్టరీలకు ప్రభుత్వముఇచ్చే సహకారమును గురించి వ్యాయోగింది.
చోడవరం—అమరావతి ను చక్కెర ఫ్యాక్టరీకొరకు ప్రజలు యిచ్చిన పేరుపనమునకు
ఇప్పటివరకు పట్టి ఎంత అయిఉంటుంది : ఆ సొమ్ము ఈనాటివరకు కూడ విక్రయ
లేకుండా పడియున్నదే : మెషినరీ రావటానికి, దానిని ఉపయోగించే పరిస్థితిలో
పెట్టటానికి ఇంకా ఎన్ని సంవత్సరాలు, నెలలు పడుతుందో ప్రభుత్వము చెప్పలేదు.
ప్రభుత్వము వారివద్ద నిజమైన రిపోర్టు లేదని పేరునార్లు అనుకుంటున్నారు. పేరు
ధనము పోగుచేసి యిప్పటికి 7, 8 సంవత్సరాలు కొనచ్చింది ఇంజనీరము
గడచిన, వద్దలేదు, అసలు అక్కడ మెషినరీ లేదు, ఏమీలేదు, అక్కడ ఏమీ
కన్పించడములేదు. పేదరైతులు ఏదో ఈ ఫ్యాక్టరీవ్వారా జీవనం జరుగుతుంది,
లాభాలుపస్తాయని ఏదో విధముగ అవస్థలుపడి పేరుపనముకట్టితే, ప్రభుత్వము దాని
విషయము ఏలాంటి శ్రద్ధగాని, జోక్యముగాని పుచ్చుకోకుండా మిన్నకుండడము
న్యాయమేనా అని అడుగుతున్నాను ప్రభుత్వము మిన్నకుండటానికి కారణము
ఏమిటి : ఎవరైనా ప్రైవేటు వ్యక్తులు అయితే నెత్తి మీద గుద్ది అడుగుతారు. కాని
ప్రభుత్వాన్ని అడగాలంటే Law and Order అంటారు. అడగటానికి ఏలా
లేదంటారు. అడిగితే, వాళ్ల నోరు మూయించటానికి ఈ Law and Order
ఉపయోగిస్తుంది ఒక ప్రక్కన action, regimentation అంటూ అది
కారమును చూపిస్తూ కత్తులు చూపిస్తూ అదికారము చలాయించి నోరు మూయిస్తారు.
ఇదేనా ప్రజలకు ప్రభుత్వము చేసే సహకారము : ఈ విషయములో ప్రభుత్వము
యొక్క policy ఏమిటో స్పష్టపరచండి. ఒక్క విషయము నేను ముఖ్యంగా
చూపబడేయవలసివస్తున్నది. మనది ముఖ్యంగా వ్యవసాయకరేళము అని అందరు
అప్పుకున్నారు. వ్యవసాయానికి కావలసిన పరిశ్రమలు, వృద్ధిచేయటానికి వహించ
వలసిన దాద్యత మన ప్రభుత్వముమీద ఉన్నది. ఆ పరిశ్రమల ద్వారా తయారు

కాగల పస్తువులకు కావలసినంత మార్కెటు ఉన్నది. వండించిన ధాన్యాదులకు మార్కెటు ఉన్నది. వండించిన తిండినైనా ప్రభుత్వము తిననివ్వడములేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వమునుంచి మనకు లభిస్తున్న తైల్యేవగైరా రహదారి సౌకర్యాల విషయములో మనము కోట్లాదికి డబ్బువారికి యిస్తున్నాము. అంతసొమ్ము ఇస్తున్నప్పటికినీ, మనకు రైళ్లలో సౌకర్యాలు ఏమీలేవు. పరిశ్రమల విషయములో మొన్న మొన్ననే పొగరు చెప్పివెళ్లారు. ఆ వికేంద్రీకరణ పాలసీని మేము అంగీకరించము అని చెప్పివెళ్లారు. అలాంటి సందర్భములో మనకు ఉత్పత్తి అయ్యే ధాన్యానికి free market అవకాశాలు లేకుండా ఉన్నవి. అనేక విషయాలలో కేంద్ర ప్రభుత్వము పక్షపాతము చూపుతున్నదిని వదేపదే మనమంత్రులు అంగీకరించారు. ఇప్పటికీ ఒప్పుకుంటున్నారు. అదేవిధముగ మన ప్లానింగు విషయములో కేంద్ర ప్రభుత్వముయొక్క పక్షపాతవైఖరి ఏమిటో అందరికీ తెలుసు. ఆందువల్ల ప్రభుత్వపక్షమువారు, ప్రతిపక్షమువారు ప్రజలు అందరుకలసి ఒకచాటిప్పిద నడిస్తే, కేంద్రప్రభుత్వమువారు మనకు చేసే అన్యాయాలు అరికట్టించటానికి వీలు అవుతుంది. మనకు వ్యాయముగ రావలసినటువంటి market సౌకర్యాలు సాధించటానికి ప్రభుత్వము తగు చర్య తీసుకుంటేనే, ప్రజావిశ్వాసము ప్రభుత్వము పొందగలుగుతుంది. అంతేకాని అధికారముకోసము ప్రభుత్వపుపక్షమువారు, తమవోతాము పోట్లాడుకుని ప్రజలకు సౌకర్యాలు రాకుండా చేస్తున్నది చూస్తున్నాము. గతములో వీరుచేసిన వాగ్దానాలు విస్మరించి మంత్రీవర్గములో చిలికలు తెచ్చుకుని, మార్పు కుంటున్నారు. ఒక్క ఉదాహరణ చెబుతున్నాను. భూసంస్కరణలు అనే బూటకముతో గతములో గోపాలరెడ్డిగారి ప్రభుత్వమును పడగొట్టారు అప్పటి Provincial Congress Committee వారు. తరువాత సంజీవరెడ్డిగారి ప్రభుత్వము వచ్చింది. అది యిప్పుడులేదు. ప్రకాశంగారి ప్రభుత్వము పోయింది. ప్రభుత్వాలు మారుతున్నాయిగాని, ప్రజలకు సౌకర్యాలు లభించడములేదు. అధికారాలకోసము పోట్లాడుకుని ప్రజలను నష్టపెట్టడము వ్యాయముకాదు. నేడు ఆ పుట్టిలోనుండి పాము బైటకు రానున్నది. దాని స్వరూపము ఏమిటో చూడకపోము. ఆందువల్ల ఇలాంటి బూటక విధానము ఏమిటో ప్రజలు గుర్తించకపోరు. కేంద్ర ప్రభుత్వమునుంచి మన ప్రభుత్వానికి రావలసిన డబ్బు సాధించి ప్రజలకు శాశ్వతముగ మేలుచేసిననాడే ఈ ప్రభుత్వము ప్రజల విశ్వాసము చూరగొనగలదు అనేది గుర్తించాలి.

*శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ (గజపతి నగరం-రిజర్వుడు) :— అధ్యక్ష గవర్నరుగారి ప్రసంగమును గురించి తేలిదిన అభినందన తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తున్నాను. కాని ముఖ్యమైన విషయాలను ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకుని రాదల

మాట్లాడుతున్నాను. మన రాష్ట్రములో పశువుత్వ యంత్రాంగముతో తెలుగు భాషను ఉపయోగించుటానికి పశువుత్వము కృషి చేస్తున్నందుకు పశువుత్వాన్ని అభివృద్ధి పరుచుచున్నాను. రాష్ట్రములో హరిజన సమస్య పూర్తిగా పరిష్కారము కాలేదు. సర్దుత్వము కూడ కృషి చేస్తూనే ఉన్నది. చేయలేదని చెప్పడములేదు కాని సర్దుత్వము యంత్రాంగము చేసిన కృషివల్ల హరిజనాభివృద్ధి ఎంతవరకు వెళ్ళగొంది అనేది అలోచించాలి. హరిజనుల సేవకము పోయినా అంటే, పోలేదు. వారియొక్క అభివృద్ధికి లోబడవలసిన కార్యక్రమాలు యింకా ఎన్నో ఉన్నవి. ముఖ్యంగా వాని అంటు రుచివారుగా పూర్వమునుంచి పరిగణించబడినాడు. మనకు స్వాతంత్ర్యము లభించిన తరువాత పశువుత్వము చేస్తున్న కృషివల్ల కొద్దిగోస్తో మార్పు వచ్చిందిగాని, ఆ అంటురాని తనము పూర్తిగా నశించలేదు, ఇంకను అక్కడక్కడ గాగ్గిడు పోంతాలలో పొడచూపుతునే ఉన్నది. దీనిని పూర్తిగా నశింపజేయటానికి గాగ్గిడు పంచాయతీలద్వారా పశువుత్వము కృషిచేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. తరువాత, హరిజనులకు బంజరు భూములు పంచుతామని పశువుత్వము వాగ్దానము చేసింది. ఈపంటికి తాలూకా రెవెన్యూలో అక్కడక్కడ ఒకటో రెండో గాగ్గిడులలో ఇచ్చారు. ఇది ఏమంత పంతున్నది కలిగిందేదు. పేగవారుగా ఉన్నవారు, భూములు లేకుండా అడవులు వరుతున్నవారు ఎంతోమంది ఉన్నారు. 1951 వ సంవత్సరము పూర్తి అయ్యేలోగా నైనా హరిజనులకు వీలు అయినంతవరకు బంజరు భూములు పంచివెట్టాలని నా విజ్ఞప్తి. పశువుత్వము శ్రద్ధ వహిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మన రాష్ట్రములో ఆహారధాన్యాలకు కొరత తాండవిస్తున్నదన్న సంగతి పశువుత్వానికి తెలియకపోలేదు మీకుగి, గొర్రె నక్కలు చాలామంది మనది వ్యవసాయక దేశమని చెప్పారు. నిజమే. అందరికీ తెలుసు. ఎవరూ కాదనలేదు. ఆహార కొరతతీరాలంటే చేయవలసిన కార్యక్రమము ఏమిటి? రాష్ట్రములో ఉన్న నీటివనరుల ముందు బాగుచేయిస్తేనే కాని వ్యవసాయము నకు తోడ్పడజాలవు. పశువుత్వము యీ విషయములో ఎక్కువ శ్రద్ధవహిస్తేనేగాని ఈ పనులు పూర్తికావు. లేకపోతే వ్యవసాయము ద్వారా ఆహారకొరత తీర్చుకోవడము కుంటుపడినట్లే. ప్రభుత్వము ఈ విషయములో ధబ్బు అర్బుచేస్తున్నారే కాని, అది సక్రమంగా వినియోగపరచడము లేదని నా నమ్మకము. గాగ్గిడులలో ఉన్న చెరువులు ముందు బాగుచేయాలి. దీనికోసము పశువుత్వము ప్రత్యేక శాఖను ఏర్పాటు చేసి, ఈ పనులు త్వరలో పూర్తిచేయాలని అంటున్నాను. మాజిల్లాలో ముఖ్యంగా చెరువులకు కట్టలు తెగిపోయినవి. అందులోనికి వచ్చిన నీరు బైటికిపోతున్నది. చెరువుల క్రింద సాగుఅయ్యే భూములకు ఈ protection ఇవ్వాలి. వర్షాకాలములో గంట్లు పడినందున నీరు నిలవడిము లేదు. అలాంటివి ముందు బాగుచేయాలి, ప్రతి సంవత్సరము ఏదోకొద్దిగా repairs చేస్తున్నారుకాని, అది permanent basisలో చేయడము లేదు. ఒక సంవత్సరము కొద్దిగా తీసేరు చేస్తే, మరుసటి సంవత్సరము

లో అధిక వర్షాలవల్ల మరల గండ్లుపడి చెడిపోవడము సంభవిస్తున్నది. ఇలాంటివి పందలకొలది చెరువులు మా జిల్లాలోనే ఉన్నవి బేలకొలది ఎకరాలలోని పంట సరిగా రావడము లేదు. రాష్ట్రములో వ్యవసాయము సాగే చెరువులు నిన్నుని కాని, పెద్దవి కాని పెంటనే వర్షాలము పచ్చేటోగ- దాగుచేయించవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

తరువాత మా విశాఖపట్టణం జిల్లాలోనిన్ను బాట్లం శ్రీరామమూర్తిగారు చెప్పి నట్లు, ఇప్పటివరకు ఏ major work గాని, ప్రాజెక్టుగాని జరగలేదు. ఎక్కువ డబ్బు మా జిల్లాలో ఖర్చుపెట్టలేదు. మాకు ముఖ్యంగా గంటికోట, కడుకొండ, చంపావతి నది, తాతావరికట్లగడ్డ మొదలైన కొన్ని నదులు ఉన్నాయి. ఈ నదులనుంచి నీరు వృధాగా నముద్రంలోకి పోతుంది. ఆ విధంగా ఆ నీరు వృధా పోకుండా దానిని వినియోగం చేసుకొని ఆ జిల్లాకు ఉండే ఆహార కొరతను తీర్చాలి. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం త్వరలో చర్య తీసుకోవాలని, ప్రత్యేకంగా మా విశాఖపట్టణం జిల్లాను దృష్టిలో పెట్టుకొని కార్యకలాపాలను చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. తరువాత చేతి పరిశ్రమల విషయం ఉన్నది. బేలకొలది హరిజనులు, ఇతర పేదప్రజలు, పృథులు లేకుండా ఉంటున్నారు. ఏదో వ్యవసాయ కాలంలో కొద్దో గొప్పో కూలి దొరుకుతున్నది గాని, మిగత కాలంలో, వారు పస్తులుపడే పరిస్థితి ఉన్నది. ఆ విధంగా కాకుంటే, ఇప్పుడు మైదరాబాద్, సికిందరాబాద్ నగరాలలో ఈ వినియోగంకు ఏ విధంగా అయితే ఒక పథకాన్ని వేస్తున్నారో, అదే విధంగా, ప్రతి తాలూకాలోను వ్యవసాయ కూలీలకు తనీసం ప్రతిరోజు 2, 3 రూపాయలు కూలి గిట్టేటట్లు వారికి పృథులు కల్పించుటకుగాను ఒక సహకార పద్ధతిలో చేతి పరిశ్రమలను, వ్యాపారాలను చేసుకొనుటకు వాటికొరకు దీర్ఘకాల ఋణాలను ఇచ్చి అటువంటి సౌకర్యములు ఏర్పాటు చేయవలెనని మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత మధ్యపాన నిషేధ విషయంలో పోలీసు ఉద్యోగస్తులు అనేక రకాల అరాజకాలు చేస్తున్నారు. వారు చాలా అన్యాయాలు చేస్తున్నారు. ప్రజలను ఎక్కువ హింస పెడుతున్నారు. విజయనగరంలో పేదప్రజలు 24 గంటలు నానకష్టాలు పడుతున్నారు. రోజూ పందలకొలది ప్రజలు చుట్టుప్రక్కలనుంచి విజయనగరానికి సినిమాకు వస్తూ ఉంటారు. అందులో కనీసం 50, 60 మందిని అనుమానం క్రింద తీసుకొని 3, 4 రోజులు వారికి ధోషనం లేకుండా హింసలు పెడుతున్నారు. అంతే కాకుండా భార్యభర్తలను విడదీసి చెరొక గదిలో పెడుతున్నారు. ఈ విధంగా చాలా అన్యాయాలు చేస్తున్నారు. ఆ విధంగా జరగకుండా తక్షణం చర్యలు తీసుకొని పోలీసు తిపాధ్యమెంటుకు తగిన తాకిడులు పంపవలసిందని, వారు ప్రజలకు చేరోడు వాదోడుగా ఉండే విధంగా చేయవలెనని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

ఇది పోలే ప్రభుత్వము అనేక కార్యకలాపాలలో ముందు పాటున్నది. చాలి వ్యయంకు కొన్ని చిన్న చిన్న కారకాలు ఉన్నాయి. వాటిని చాలా సమర్థవంతంగా చెయ్యటాని ఆ కారణంనూకూడా తీర్చి పరిష్కరించే పద్ధతిలో పనిచేసే ప్రయత్నం చేయబడినది. దీనివలననే తప్పకుండా చేతంలో ప్రగతినికం అంతా కూడా హరిస్తుంది. నిజంగా కోట్లకొలది ప్రజలకు ప్రయోజనం ఉన్నది. చాలా విశ్వాసం ఉన్నది. కాని వాటికి చిన్నచిన్న కొంతలు ఉన్నాయి. కనుక వాటినికూడా తీర్చి సక్రమమైన పరిధిలో పరిపాలన నడిపించాలని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా పక్కా సాయ పాలించు తగిన వ్యయం కల్పించినట్లుగా, వారు ప్రభుత్వంమీద ఎంతో విశ్వాసం కలిగి ఉంటారు. కనుక వ్యవసాయ పాలించు తగిన వేలనాణ్య పర్యాటక చేసి సరే సహకార పద్ధతులపైన చిన్నచిన్న వ్యయం కల్పించడానికి ప్రభుత్వము వెంటనే చర్య తీసుకోవలెనని విజ్ఞప్తి చేస్తు విరమిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : సభనజలను ప్రతిపాదించ గోరుతాను

శ్రీ పి. సుందరయ్య : ఈ క్రింది సవరణను ప్రతిపాదిస్తున్నాను
తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

“అయితే ప్రభుత్వము తమ పార్టీకి అనుకూలంగా తమ అధికారాన్ని, పరిపాలన యంత్రాన్ని అనేక సమస్యలమీద వినియోగిస్తూ సామాన్య పరిపాలనా విధానము ఉదరించే ప్రజలందరి కేర్యయస్సుకొరకు పనిచేయక తమ స్వార్థ ప్రయోజనాలకోసమే కృషిచేస్తూ పార్టీ ప్రభుత్వంగా పనిచేస్తున్నందుకు ఈ సభ విచారపడి తున్నది.”

Mr. Speaker : Amendment moved.

Sri G. Latchanna : I beg to move:

Add the following at the end.

“But regret to note that no mention has been made about the uplift of the Backward classes in the Address.”

Mr. Speaker : Amendment moved.

శ్రీ పేకేటి తమ్మిరాజు : ఈ క్రింది సవరణను ప్రతిపాదిస్తున్నాను :

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి. “గౌరవనీయులైన సభ్యులుగారి ప్రసంగములో ఎల్లప్పుడూ నిర్మాణము సూచించనందుకు విచారము ప్రకటించుచున్నాను.

Mr. Speaker: Amendment moved.

Sri G. Yellamanda Reddy: I beg to move:

Add the following at the end.

"But regret to note for not mentioning the undue interference of the Ministers in the day to day administration for strengthening the Congress party.

Add the following at the end.

"But regret to note for not mentioning about the eviction of the poor cultivators of Banjar, Sivaijama and Gairan lands, instead of giving them pattas immediately, inspite of repeated promises made by the Government."

Add the following at the end.

"But regret to note for not mentioning the necessity for taking up two tunnels of the right canal of Nagarjuna-sagar Project at a time, instead of postponing one till the first phase is completed.

Add the following at the end.

"But regret to note for not mentioning about the pro-employer attitude of the Government in the implementing labour laws against the workers.

Add the following at the end-

"But regret to note for not mentioning about the discriminatory and partisan attitude of the Government in administration.

Mr. Speaker: Amendments moved.

Sri P. Rajagopal Naidu: I beg to move.

Add the following at the end-

"But regret to note that effective measures were not taken in time to control famine conditions in Chittoor, Anantapur, Cuddapah and Nellore districts and nothing has been mentioned regarding steps to be taken to avert the recurrence of famine conditions in those districts."

Add the following at the end—

“But regret to find that the statement made by the hon. Revenue Minister regarding assignment of Banjar lands to deserving landless persons in Andhra area within a period of one year, finds no place in the policy statement made by the Governor.”

Mr. Speaker. Amendments moved.

Sri Pillalamarri Venkateswari: I beg to move:

Add the following at the end—

“But regret to note the failure to take note of corrupt practices and inefficient administration in the Road Transport Corporation and suggest measures for the eradication of such practices.”

Add the following at the end—

“But regret to note the failure to take note of the police excesses committed in Muagala Pargana at the instance of the local congress leaders and for not taking measures to put an end to such practices.

Add the following at the end—

“But regret to note the failure to take into consideration the vindictive attitude taken by Government in dealing with the palm jaggery neera society in taking away some of the villages from neera society to benefit the abkari contractors.”

Add the following at the end—

“But regret to note the failure to make a mention about the inefficiency and corruption that was rampant in the Govt. Printing Presses and failure to suggest measures for its eradication.”

Add the following at the end—

“But regret to note the failure to make a mention about the failure of the Government to solve the problems of NGOs and particularly of those employed as work-charged or NMR in PWD, Highways and Electricity Depts.

Add the following at the end—

“But regret to note the failure to make a mention about the failure of the Govt., to fix the minimum wage for the local board employees Health in work-charged and contingency departments as was agreed in the pay committee report for the similar categories.”

Add the following at the end—

“But regret to note the failure of the Government to solve the labour disputes in bringing in conciliatory machinery even where the State Government are involved.”

Mr. Speaker: Amendments moved

Sri B. Ranganatha Rao : I beg to move:

Add the following at the end--

“But regret to note that no mention has been made of the partial attitude of the Govt., administration, Ministers, zilla parishads Chairmen and some Samithi's presidents towards parties other than ruling party.”

Add the following at the end -

“But regret to note the omission of measures to improve the social and economic conditions of the Harijans and Tribes in particular.”

Add the following at the end--

“But regret to note that no mention has been made regarding the improvement of communications in tribal and backward area for which it is essential for the social and economic development of the said communities.”

Add the following at the end--

“But regret to note that the Governor has mentioned no scheme to check the rising trend of prices and relieve the distress of the common people.”

Add the following at the end--

“But regret to note that no mention has been made regarding the grievances of the linguistic minorities in connection with the educational affairs.”

Add the following at the end--

"But regret to note the failure of insufficient staff in Multipurpose High Schools which resulted in waste of human energy instead of improvement in studies."

Mr. Speaker: Amendments moved.

Sri Basma Maniah: I beg to move:

Add the following at the end--

"But regret to note that the Planning work has not been done satisfactorily."

Add the following at the end--

"But regret to note that no elections were held since seven years for the old Panchayats and for postponement of the Panchayat elections."

Add the following at the end--

"But regret to note that the big factories and Projects have not been established by the Centre, as done in Madras."

Add the following at the end--

"But regret to note for not giving adequate aid to small scale industries in villages."

Add the following at the end--

"But regret to note for not solving the unemployment problem."

Add the following at the end--

"But regret to note that there are no improvements for Education in Andole constituency."

Add the following at the end--

"But regret to note that there is no proper distribution of funds in social welfare department."

Add the following at the end---

"But regret to note that the amounts sanctioned for the construction of wells are not being released in time, with the result that the works are being stopped half-finished."

Add the following at the end---

"But regret to note that there is no proper supply of medicines to the Hospitals and for allowing the Doctors to have private practice."

Add the following at the end---

"But regret to note that there is no medical committee at Jogipet, Andole Taluq."

Add the following at the end---

"But regret to note that the food scheme failed and rates are rising up."

Add the following at the end---

"But regret to note that the common man's standard of living has not been improved."

Add the following at the end---

"But regret to note that no mention has been made regarding the introduction of Prohibition in Telangana area."

Mr. Speaker : Amendments moved.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఈ క్రింది సవరణలు వ్రాసిపెట్టినవి.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

అయితే గుంటూరు జిల్లాలో నూతన విశ్వవిద్యాలయాన్ని ఏర్పాటు చేసే విషయం ఉదహరించనందుకు విచారించుచున్నాము.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

అయితే మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక 800 కోట్ల రూపాయలకు నిర్ణయించనందులకు విచారించుచున్నాము.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

అయితే ఎంతకాలా నున్నా ఇంకా పనులులో ఆనధికారులను వేయగలముకు విచారించుచున్నాను.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

తెలుగు భాషను బట్టిగాని ఇతర నిర్ణయించి అన్ని ప్రాంతాలలోను విద్య విస్తారములలో కూడ అందుకు నిర్ణయించు ఉపాధినివ్వవలెను విచారించుచున్నాను.

Mr. Speaker : Amendments moved.

శ్రీ నాగినేని వెంకయ్య : ఈ క్రింది సవరణలు వ్రాతపాటిస్తాను.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

జిల్లా స్థాయిలో యీ సంవత్సరమే తెలుగు భాష ద్వారా వ్యవహారము నడుపుటకు నిర్ణయిస్తామని చెప్పవలెను.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

తెలుగులికి సంస్కృతము నందును సూత్రములు వెంటనే తెప్పించి అందు వరుస్తామని చెప్పవలెను—

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

భాషా చౌక చేయుటకు అధిక నూలు పెడకగల రాజ్యము పరిశోధిస్తామని ప్రకటించవలెను.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

ఉక్కు, ఇనుము ఉత్పత్తి చిన్న పరిశ్రమగ పోరంబించుటకు ప్రోత్సాహము వ్యక్తులకు పోత్సాహమిస్తామని ప్రకటించవలెను —

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

అమ్మోనియం నల్తేలు, సూపర్ ఫాస్ఫేటు చేపల పెరుపు ఉత్పత్తికి చిన్న రకము పరిశ్రమలను పెట్టుటకు పోత్సాహమిస్తామని ప్రకటించవలెను విచారము ప్రకటించుచున్నాను.

Mr. Speaker : Amendments moved.

(శ్రీ) బి. శంకరయ్య : ఈ క్రింది పవరణలు ప్రతిపాదిస్తున్నాను:

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి -

నెల్లూరు జిల్లాలో 1959 లో జరిగిన పంచాయితీ ఎన్నికలలో, అంబగొండి తనము, పక్షపాతము, అవినీతి మొదలగు తీవ్రమైన చర్యలు జరిపినాడని అప్పటి పంచాయితీ ఆఫీసరు శ్రీ డి. సుబ్బారెడ్డిగారిపై బాధ్యతగల కానననభూటా, జిల్లా ప్రభుత్వములు ఇచ్చిన విషయాలు ఇంకా విచారణలో ఉండగా వదలు శ్రీ డి. సుబ్బారెడ్డిగారినే, మరల నెల్లూరు జిల్లాకు, పంచాయితీ అధ్యక్షుల ట్రయినింగ్ ఆఫీసరుగా నియమించిన, ప్రభుత్వ చర్యను నిరసించనందుకు,

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి -

ఆంధ్ర ప్రాంతములోని, మెడికల్, ఇంజనీరింగ్, ఆగ్రికల్చర్, మెటర్నలి మొదలగు కాలేజీలకు, విద్యార్థులను సెలక్టు చేయుటకు నియమించబడిన నాన్ అఫీషియల్ కానన సభ్యులందరిని పక్షపాతముతో కాంగ్రెసువారినే నియమించిన ప్రభుత్వ చర్యలను తీవ్రముగా నిరసించనందుకు -

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి -

మైకా లేబర్ వెల్ ఫేర్ ఫండు కమిటీ వార్యాలయము నెల్లూరునుండి, మైకా గనులున్న, 'కలిచెడు' వగైరా ప్రాంతాలకు మార్చవలసిన అవసరాన్ని గురించి చెప్పనందులకు -

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి -

వర్క్సుమెన్ కంపెనీషేషను కమిషనరువద్ద నెల్లూరు జిల్లాలోని మైకా వర్క్సు కంపెనీషేషన్ కేసులు చాలకాలంగా పెండింగులో ఉన్నప్పటికీ, వాటిని త్వరగా పరిష్కరించవలసిన అవసరాన్ని గురించి తెలుపనందులకు -

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

కంపెనీషేషన్ కారకు "సిలికానీస్" ఇబ్బుతోనున్న మైకా వర్క్సు అనేక మంది దండాస్తులు పెట్టియున్నారు. దరఖాస్తుదారులు అనేకమంది చనిపోతున్నప్పటికీ చాలకాలంగా వాటిని పరిష్కరించక, చేయుచున్న అంస్యాన్ని గురించి నిరసించ నందులకు -

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి -

మైకా వర్క్సు వేతనాలను 1. రిపైజ్డ్ మినిమమ్ వేజెస్, 2. అమలు జరు

పుటలో జాప్యమై, నదరి, తక్షణమే జమలు జరిపించు విషయాన్ని గురించి చెప్ప
నందులకు —

శ్రీరానమనకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

మైరా స్పెక్ట్రమ్ కు ప్రతివారము సేతగాలను బట్టినా చేరని యజమానులపై
ఒక్క తీసుకొన్న విషయము చెప్పనందులకు —

శ్రీరానమనకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

మైరా పరిశ్రమ అభివృద్ధి కొరకు “పోస్టెక్స్టింగ్ ఆపరేషను” చేయగల
హాబ్ క్రిల్లింగ్ ఆపరేషను ప్రభుత్వం నన్నయ చేయించిన ఆవిషయాన్ని గురించి
చెప్పనందులకు —

శ్రీరానమనకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

డా.కె. ప్రిథ్విరాజ్ కి ఆదాయము చేకూర్చగల మైరా గనులను వేలం వడ్డలి
ప్రజాపెట్టి ప్రభుత్వానికి అదాయాన్ని రాబట్టుటకు తగిన చర్యలు తీసుకోవని చెప్ప
నందులకు —

శ్రీరానమనకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

వెల్లూరు జిల్లానుండి “చెన్నూరు” వగైరా గ్రామాలకు ఎస్టేటుగా గెజెట్
వర్గీకరణ చేయమని రెవిన్యూ డిపార్టుమెంట్ కు కలెక్టరు వ్రాసి 6 మాసము లై వప్పటికి
ఉత్తరము గెజెట్ వర్గీకరణ చేయనందులకు ప్రభుత్వ చర్యను నిరసించ
నందులకు —

శ్రీరానమనకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

చెన్నూరు, చెన్నూరు మజరా పిల్లారెడ్డి పాలెం చెరువులకు గండ్లువడి చాల
కాలం నుండి రిపేరు లేక పంటలు నష్టమై రైతులు అనేక కష్టనష్టములకు గురి
అవుతున్నప్పటికీ, ప్రభుత్వం తక్షణమే సబరు చెరువులకు మరమ్మతులకు పూను
కోవాలని చెప్పనందులకు —

శ్రీరానమనకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

అనేకమంది ఉద్యోగులను వర్గ్ నర్టీస్ కమిషన్ నెలక్షన్ కు నంవక,
ప్రభుత్వమే కంట్రాక్టు బేస్డ్ మీదనో, లేక మరొక పేరుతోనో, పక్షపాతంగా
వియమించుచున్న చర్యలను నిరసించనందులకు —

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

జిల్లాపరిషత్తు నియమించిన అధికారమును పెలక్కు చేయుటకు నియమించబడిన కమిటీలో పరిమితి 20 కిల్లాలతోనూ, రాజకీయ పక్షపాతముతో 20 మంది కాంగ్రెసువారిని, నియమించినందులకు నిరసన తెల్పవలదులకు—

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

వ్యవసాయ దార్శినికలకు ఉపసభాపాలకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అంతటా నిర్ణయించి అమలు జరుపనందులకు—

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

ఒక సంవత్సరములో బంజరు భూములు పంచకామని ప్రకటనలు చేస్తూ నెల్లూరు జిల్లాలోని, నెల్లూరు తాలూకాలో బంజరు సాగుదార్లపై హెచ్చు పెనాల్టీలు విధించినందులకు—

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

నెల్లూరు జిల్లా నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు క్రిందికి వస్తుంది గనుక నదరు ఏరియాలోని బంజర్లను పట్టాలకివ్వరాదని ఇదివరకు ఏర్పర్చిన నిబంధనలు లొంగింది దరఖాస్తులు తీసుకొనుటకు ఉచిత చర్యలు తీసుకోవాలని చెప్పనందులకు—

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

కనుపూరు కాల్య స్కీమునకు గ్రాంటు ఇచ్చినట్లే— కావలి కాల్యకు గ్రాంటు ఇచ్చి తక్షణమే పని ప్రారంభించాలని చెప్పనందులకు—

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

ఎన్టీఐస్ లాంటి చట్టాన్ని సవరించి గవర్నమెంటు గ్రామాలకు అనుబంధాలుగా నున్న మజరా ఇనాం గ్రామాలను ఎన్టీఐగా వరిగణించునట్లు చేస్తామని 1956 సంవత్సరములో కర్నూలు ఆసెంబ్లీలో ప్రభుత్వం తరపున క్లిరీఫికేషన్లైన శ్రీ కూచెంకటాపురా రిచ్చిన హామీ నమనరించి అట్టి బిల్లును ఇంతవరకు తేనందుకు ప్రభుత్వ చర్యను తీవ్రంగా నిరసించనందులకు—

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

రసాయనిక ఉద్యమం సంపాదక ప్రభుత్వం తీసుకోదలచిన చర్యలను ఇంతవరకు అమలు జరుపనందులకు నెల్లూరు జిల్లా, కోపూరు తాలూకాలో 1. తంతుంబి

వి. టి. ఎ. డి. సి. నాల్గు మోటరు వాహనాలను కేంద్రీకరించే స్కాప్టెరియం
తయారుచేయించుటకు రోడ్ల కౌంటి పెట్టిన ఎంజీఎస్.ఆర్. గురించి విచారణనందుటకు,
మౌంట్స్ ఎంజీఎస్.ఆర్. గురించీ ముద్రా గుర్తులుగాను తన సచివాలయములో విరసించ
గలవని --

లెక్కనెడునటు వివర యీ క్రింది విషయములు తెల్పారు --

నెల్లూరు జిల్లా, రోడ్డులు తాలూకా, మంబరపాడు పంచాయితీ పరిధిలో
మం మెంటరు డాక్టరీనామా వచ్చినప్పటికి ఇంజనీరింగు పనులు తానేనామాపై చిర్రు
లేకుండానుండుటగాను నర్సిభుత్తం పక్కను నింజించుచుండుట. --

లెక్కనెడునటు వివర యీ క్రింది విషయములు తెల్పారు --

నెల్లూరు జిల్లా, రోడ్డులు తాలూకా మానేగుంటపాడు పంచాయితీ 1. మానే
గుంటపాడు, 2. ఆల్లపాడు రెవెన్యూ గ్రామాల పొలితిపదికపై మూడు పంచాయితీ
లుగా ఏర్పాటు చేయమనీ శాసన సమూహ కౌన్సిల్నుబట్టి ఇంతవరకు తగిన చర్యలు
లేకుండా గ్రామత్వ చర్యలను గొరవనీయురై న గుర్తుగాను తను ప్రసంగములో
విరసించు తెల్పవలయుట --

Mr. Speaker : Amendments moved.

(Paused)

మెంట్రి స్పీకర్ : ఇంతటితో ఈ సందాయిగా వేస్తాను. రేపు ఉదయం
మరల 8-30 గంటలకు సమావేశమౌదాము.

*The House then Adjourned till Half Past Eight of the
clock on Saturday, the 25th June, 1960.*

